

Slavica Juhas

ISTEK VREMENA

www.digitalne-knjige.com

Slavica Juhas

ISTEK VREMENA

www.digitalne-knjige.com

2022.godine

Naslov: ISTEK VREMENA
(zbirka pjesama i priča)

Autor: Slavica Juhas

Urednica: Zlata Knez

*© Copyright Slavica Juhas. Sva prava pridržana.
Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kom obliku ili
na bilo koji način uklopiti u drugi rad, prenijeti u bilo koju formu: bez
pismenog odobrenja autora, uvažavajući sva autorska prava.*

*Nadživjesmo čežnju, trpljenje i beznađe,
smirujemo misli i treptaje duše
duboko žaleći što do krhkije građe
izgurale su nas godine koje minuse.*

Slavica Juhas

Pripremila : Slavica Juhas

Uredio i obradio: Nenad Grbac

SVJEDOCI GRIJEHA

OKAMINA

Nikada nikoga nemoj pitati za me,
o meni nemoj razgovarati ni s kime,
kada nisi htio čuti zazive iz osame
ni med redcima pročitati svoje ime.

Sunce će prsnuti, nebesa će pasti
prije no ti shvatiš što si učinio.
Snatrih da srce ne možeš mi ukrasti,
a ti si ga ugrabio, i okamenio.

Osjetiš li da pjesme nemaju dušu,
potražiš li u njima žestoke očute,
znat ćeš da kâm pretvorih u klepetušu...
da slovca mrmore, ali čuvstva šute.

Zacrnio si sve što bilo je bijelo...
moju dušu, obraze, strofe i dane.
Ali od svega najveće tvoje je zlodjelo
što pjesme će bez ganuća biti čitane.

Ako gdjekada spomeneš mi ime,
kâm neće čuti, neću biti ranjena.
Ne kudi moju tvrdoću, ne kuni me
što s lakoćom nosim srce od kamena.

ISTEK VREMENA

Nemam više vremena za tugu,
ni za prebjega u ljubavni vir.
Neću nužno letjeti po krugu,
ni krilcima snova dražiti nemir.

Nemam više vremena za čežnju,
nit' ću sjetom kleti ime Titana.
Neću, poput prosjakinje, u svežnju
nositi stas, lik i djela ljepotana.

Nemam više vremena za suze,
ni za bdijenja i mamurluke.
Neću pamtiti što život mi uze,
ni mokre rupčiče i jastuke.

Nemam više vremena za šutnju,
niti za cmoljenja pred zidom tišine.
Neću na ožiljke sipati ljutnju,
sve dok me Kosac motkom ne ošine.

Nakon katarze jurim i nižem
osmijehe, ushićenja i ugode.
Nemam više vremena da uzdižem
osjećaje koji mome žiću škode.

KNJIŠKI POSTAMENT

Kao noć smrknem se, ili mamim sjajem,
u svijesti cvijeće i korov gajim.
Zavedenoj nutrini teško priznajem
da i samoj sebi podvojenost tajim.

S krtijom nabavljam oruđe i gnoj,
brusim očnjake, zalijevam ognjicu,
ali rosa moči lice, a čelo znoj,
jer u sebi vučem inatljivu prikolicu.

Ako zgriješi, srcu prijetim kosom,
bičujem ga mudročću dok ne shvati
da sve što je u krvi ili pred nosom
u razmišljanju ne smije postojati.

Ali duša ima kotače od stakla,
za dripca se zakačila čuvstvenom kukom.
I ako sam ju mislima od zlih odmakla,
čarobnjački upravlja mojom desnom rukom.

Na putu od sutona do osvita
ispisala je trinaest dnevnika.
Gnojem, koji skuplja u sferi spirita,
zida postament za kip bezdušnika.

Srce je redikul, racija potrčko,
koji upute bespogovorno sluša,
ali uzalud mi razmišljanje logičko
kad nikada podrepaš neće biti duša.

Razumom i distancom štitim dignitet,

a duša se vrti kao igla na busoli.
Dok zavodnik u rogu skriva magnet,
mazohistički volim... i kada me boli.

Hvalu dajem srcu, grdim prikolicu,
tuku se u meni ponos i sentiment.
Ne shvaćam dušu, tvrdoglavu prznicu,
koja nezaslužnom zida knjiški postament.

VOJNA

Ma koliko stremila pripadanju
i ljudskost tražila u bezdušnima,
robovala sam samopouzdanju
i nastojanja okivala lancima.

Zavarale su me podvale uma,
ometale me i dok sam pjevušila,
gnjavile da koštati će me razuma
mostovi koje sam za sobom rušila.

Sumnja me podbadala, silila me
da pružim ruku, učinim prvi korak,
da izađem iz bajkovite osame
i med patuljcima budem patuljak.

Nevoljko skretala sam sa svoga puta,
primicala se uštogljenoj družini,
a kad presrela su me načela huncuta,
trčeći vraćala sam se svojoj nutrini.

Još pigmejca kušnje znatiželjom draži,
no pred stavom stražare divovski vojnici,
jer ono što boemska duša traži
nikada neće pronaći u zajednici.

Ne, ni danas neću što vazda odbijam:
biti dio klana, član hvalisavog plemena
koji glanca umišljaje, dok ja robijam
da bi moja pjesma bila bezvremena.

Zadani me cilj k besmrtnosti vodi,
i meko srce, ali odlučnost vojna,
a kada bdijenje urodi plodom,
ni za čim ne žali duša samosvojna.

Ma koliko težila pripadanju
i ljudskost tražila u bezdušnima,
robovala jesam samopouzdanju
i nastojanja okivala lancima.

NA KOLODVORU UTJEHE

Pošalji sjetno srce neka krišom slijedi
moje energične kretnje i stabilan hod,
ali nemoj da uznemiri te ili ozlojedi
kad doznaš da na štiklama stupa marod.

Pošalji srce u moj zaleđeni pogled,
neka vidi što se u santama leda krije.
Bojim se da zaprepastit će te nered,
i smutnja koja tinja sred pasivizacije.

Pošalji srce u moje promišljaje tužne,
spoznat ćeš da sjeta za ohološću vri.
Da moje su namjere krotke i nedužne
pa ipak podvrgnute strogoj cenzuri.

Pošalji srdašce da kraj mojega legne
i upita ga zbog koga divljački kuca.
Kaži mu neka pred Bogom prisegne
da ti nisi razlog što od muke puca.

Pošalji srce neka virne mi u dušu...
nek vidi da na čuvstva stavlja steznike,
pred spomen o tebi zmiju čegrtrušu,
a zdravim razumom zatrpava rizike.

Sa srcem i sebe k mom srcu pošalji,
da svoj odraz nazrem u tvojim očima,
a onda se od mojega života udalji
i sanjaj novi susret na nebesima.

Nismo smjeli, nije nam bilo suđeno
da u paru hodamo u susret starosti,
pa skupljamo što je u varci utrženo...
da trpko strpljenje sve patnje premosti.

Pošalji mi turobne misli, svoje boli,
da s tobom žalim što nismo zajedno.
Ah, tko na napuštenom kolodvoru voli,
taj sanjari nečisto, ali živi čedno.

BJEGUNAC SLOMLJENOG SRCA

Proklinjem proljeće, kad si me odledio,
ljetu, kada si u mraku srca blisnuo,
jesen, u kojoj kletvu si zavrijedio,
i kada si se pod pljusak suza stisnuo.

Nakon potopa, izazvanim susretom,
zemlja se otvorila, u nju si propao.
U dubini sebe grabio si za sjetom
i kapima straha čežnju zasipao.

Noću palih svjetlo, a zasjao bi mrak,
tlapnjom gacah za sjenom opsesije.
Danju tajnu snova spuštah u grobak,
zakopan u iza prijevarne ekspresije.

Već kod prve boli trebala sam stati,
bilježnicu i olovku hitnuti u zid,
ali, ne!, duša htjede da se vrati
na grešnu stranputicu, najljepši privid.

Ni ti nisi bio dičnog karaktera...
bio si bjegunac slomljenoga srca,
koji u šutnji urla, iz daljine zvjera:
boli li me život, luduje li krvca.

Bježao si tijelom, dušom se vraćao,
drhturio iza paravana daljine,
a svagdanj u moje srce navraćao,
da ljubiš me ispod kožnate haljine.

Gdjekada umišljah da čujem bat hoda,

da donosiš mi ružu davno ocvalu,
ali došao si tek do tjemelog svoda...
i mislima još jače gnječih penkalu.

Sve prilike oteo si pokretima,
u kukavičjem mozgu zatočio si kretnju,
dok žudio si zrcaliti se u mojim očima
i pamtiti barem jednu kratku šetnju.

Ne postoji znalac koji ima moć
u fluidnost pretočiti riječi šutnje,
pa pred žiđem glasa uvija se nemoć,
a misli pune se crvima zloslutnje.

Bio si pobjegulja srca slomljena,
orao koji staro perje ne čupa.
Umjesto da slijeće na hrbat plijena,
njegovo je utočište u trupcu rupa.

Mogao si pustiti da nova krila rastu,
da s njima poletiš k ostvarenju sna,
no pustio si zlokob, od neodluke kičastu,
da pri bezdušnosti bude plodorodna.

Možda bih u sebi poletjela i ja,
u dušu posadila sjećanje žarno,
poklopac spustila na izvor vizija
i pečat stavila na tkanje literarno.

Bježao si tijelom, dušom se vraćao,
da bi bio marmor tišina košmarnih,
jer tvoj kruti razum nije shvaćao
da života nema u sferi nestvarnih.

Pobjegulja si... srca slomljena,
orao koji staro perje ne čupa.
Umjesto da sletiš na hrbat plijena,
tvoje je utočište u trupcu rupa.

LIFE LINE

Svrbi me i boli lijevi dlan,
straši me vijuga linije života,
ježi me osjećaj neugodan,
da u šaci uzrok je svih grozota.

Košćate prste polako otvaram,
dlan okrenut nebu spuštam na stol
i u bezglasju psikom izgovaram:
Na ranama linije ti si sol.

Mogao si proći kroz znojni dlan,
kroz svagdanje uspone i bezdane,
kroz život od rođenja raskliman,
kroz tjeskobe, ili misli razigrane.

Mogao si ležerno šetkati
umom, viriti kroz snene oči,
možda obmanama srcu laskati
i na kraj stati trpkaj samoći.

Pogledom grebuckam lijevi dlan
i shrvanim mislima pušem u bol,
no ruka drhti, osjećaj je slan,
jer na liniji života samo ti si sol.

NESREĆA U SREĆI

Čekam brzi mig, riječ, poruku, znak,
da opet uzbuđena dočekam noć.
Kada razboriti pođu na počinak,
da krenem ti u susret kao nekoć.

Da stihovi grunu poput gejjira
i maštu zapljusnu novim pjesmama.
Da slovca kaplju poput eliksira
po prikivenim, žukim emocijama.

Pomozi mi da oćutim potrese duše,
da srce naćas mahnito podrhtava,
da bezbrižna ljeta, koja minuše,
nestanu pod naletom stiha prašnjava.

Izvuci me iz zone opuštenosti,
iz nepopustljivog zagrljaja sreće,
iz konformizma, nebrige i lijenosti,
gdje otrovna suza radosnica teće.

Ti si moja splav u olujama tuge,
ti oštrica si čežnje, i trajna rana
zbog koje uplakana sjedam za stol
i zapisujem ćuvstva sviješću negirana.

Čekam, ćekam da oglasiš se mûkom,
mislina da pokreneš moje misli.
Osjetit ću kada mrdnem desnom rukom
i kad obnoć nemiri budu me stisli.

Prazna duša grebucka vrata tuge,

spremna je provući se kroz oštar grljak
samo da doprla bi do strane druge,
gdje nutrinu miluje stihova crvak.

Kunem ti se da neću se pokajati
što sreću odbacih zbog šugavih slova,
jer, u zanosu, srhom ću ti opisati
čaroban život na proplancima snova.

Ali, javi se! Ne moraš mi doći.
Ne trebam tvoj lik, glas, tezulju oka,
tek vibrom u moju dušu uskoči
i ubrzaj let sladunjavog sroka.

Možeš li shvatiti u sreći nesreću?
Hihot ili naricanje pri drijemežu?
Dok noćobdije Mytikas nadlijeću,
ja na jednom krilu gubim ravnotežu.

Čekam da probudiš me žalcima sjete,
da iz bolnih rana poteče mastilo,
da nad Tesalijom sustignem poete,
kojima neimanje krila je skrojilo.

LJUBAV VENERINA

Eh, koliko htjela sam zadržati te
u svakodnevici, na lijepku uzusa!
Ali, kako bi misli žuljevite
sačuvale najljepši cvijet kaktusa?

I ti si trajao samo jedan dan,
plešući uz šum vjetra, pod zvijezdama,
za koji tlapih da bit će dovoljan,
jer živjet ćeš i teći u pisaljka.

Eh, koliko nemoći prolila sam
po vršku ukorijenjenih sjećanja!
Tek promišljajem uvijek nabasam
na jedan dan pun čarnih osjećanja.

Od dana, koji u dušu te utkao,
ostade pamćenje trpkoga okusa,
jer bljesnuo si u oku, i nestao,
kao bajni cvijet tropskog hibiskusa.

Zbog tebe u sebi ćutjeh prazninu,
mada u taštini bio si bezvrijedan.
Nije zaslužio ljubav Venerinu,
cvijet koji cvjeta samo jedan dan.

Eh, toliko htjela sam zadržati te
u svakodnevici, na dlanu uzusa!
Ali, kako bi misli frkovite
sačuvale najljepši cvijet kaktusa?

KRILA I PATIKE

Daleko sam od tragikomične ljubavi,
premda gdjekad krišom obuvam tenisice,
i pri prvoj jutarnjoj bijeloj kavi
zalječujem krilašca umorne ptice.

Dostiglo me bremenito vrijeme,
pokušavam nebom, snovima letjeti,
ali sijede vlasi pritišću tjeme
i teško mi je dušu u vis odnijeti.

Tek jednu suzu kapnut ću na gubitke,
tek za borbu trebam bistriji pogled.
Pred životom ne odustajem od bitke,
dok odgađam trošnju za ukopni obred.

Još patike imam da po nebu šecem,
da na oblaku ganjam nedostajanja,
ali kod snova o tebi k zemlji krećem
i u gnijezdu smišljam sigurnija putovanja.

Daleko od psihodelične iluzije
izuvam tenisice i častim taštinu
pjesmom kakvu nitko napisao nije
i koja nadživjet će trudnu ptičurinu.

ŠKRGUT OGORČENJA

Nadživjesmo čežnju, trpljenje i beznađe,
smirujemo misli i treptaje duše
duboko žaleći što do krhkije građe
izgurale su nas godine koje minuše.

Umorilo nas je zurenje u prazno,
ponad samoća zamrznute tišine,
nemiri, koji smiješili su se ljubazno,
i oprezom gašene erupcije mučnine.

Bili smo kao dva cvijeta neubrana,
u tihim staklenicima, skrivi od oluja,
a kada nam vanjština posta naborana,
shvatismo da život pokraj nas prohuja.

Smrknuti i bezvoljni, razočarani,
iscrpljeni od sanjarenja i obmana,
u slijepu ulicu, u kut života stjerani,
vidamo tucet neiscijeljenih rana.

Nismo se izgubili u svijetu snova,
ali grijehe bježanja plaćali smo
nezasitnim mislima, punim otrova.
S otrovom u krvotoku i ostarismo.

Krmeljavo ufanje brišemo s očiju,
na usnicama škrguće ogorčenje,
proklinjemo ponos, imetak i poeziju,
jer u grob ponijet ćemo tek neostvarenje.

VIŠE NO ŠTO ME SE PITA

Otvaram prostor, vrijeme, tišinu,
u susret idem ti noseći zavoje
za tvoje brige, zlovolju i gorčinu,
jer uvijek lakše je tugovati udvoje.

Ljubavlju ću ti s lica izbrisati
suze, koje u oko stavile su zlice.
Poljubit ću te dušom, i poravnati
valovlje na čelu, bore mrštilice.

Spustit ću rame da na njega prisloniš
očaj zbog rastanka, žal zbog samoće.
Pomoći ću ti da iz življenja ukloniš
ogorčenost, jad i vriskove tihoće.

Platit ću oba napitka na stolu,
i kolač, koji ne možeš si priuštiti.
Naučit ću te kako da zauzdaš kontrolu,
da te sutra slabić ne mora tješiti.

Otkrit ću ti da žiće ima putokaze,
da ti odlučuješ kod kojeg ćeš skrenuti.
Prođi pokraj znaka po kojem brige plaze,
pri sljedećem sreća će ti se osmjehnuti.

Otvaram dušu, srce, strpljenje, šaku,
i pružam više no što me se pita,
ali ako dobra dajem vukodlaku,
znaj, kod mene nema popravnog ispita.

LENTE HAZARDERKE

Nemam snage ni volje za kockanje,
vremenska nepogoda stisla mi grud.
Za prepravke gledišta dockan je,
jer korijenje života već zahvaća stud.

Sudba preda mnom kotrlja žetone
različitih boja i veličina.
Crveni su sjećanja na maratone,
kada sjala je lenta kraljičina.

Žuti žetoni, mali podrugljivci,
skakuću pri svakom plitkom udahu.
Kada poput struna napinju mi živce,
krijem da sam heroina koja živi u strahu.

Crni žetoni smrde po gubitku
zbrkanih misli, vida, postojanja.
Dovoljan je jedan, dodijeljen bitku,
kad osjetiš da čas je... kraj kockanja.

Ali između zlosretnih žetona
nazirem novčiće ružičaste boje.
Kada porušim zle kobi bastione,
pobjede sadašnjice duplo se broje.

Odstupi, rače! Pritaji se, stente!
Moj um o vama i u meni šuti.
Ja glancam krunu i skiciram lente,
mada preda mnom sve kraći su puti.

Kada mrvim svoj i sveopći imutak,
lomim dugi bič svjetskog Sineasta,
jer u mojem filmu važan je trenutak
u kojemu fićuka ženica truntasta.

Ne, nemam snage, volje za kockanje,
vremenska nepogoda stisla je grud.
Za prepravke gledišta, ah, kasno je
dok korijenje života već zahvaća stud.

MAŠTIN MAMAC

Kafići su zatvoreni, a kiša pljušti,
s trepavica pada po obrazima.
Nemam kišobran, kapuljaču ni krljušti,
tek krpenu naprtnjaču na ramenima.

Tanka majica lijepi se za grudi,
ledi, kao da obmotala se oko kosti.
Dok kiša u ušima romonom gudi,
po prsima bubnjaju i kapi žalosti.

Ispred mene nema niti žive duše,
iza leđa samo grom u asfalt tuče.
Grč napuštenosti došao je do guše,
samoća i stvarnost u svijesti huče.

Izlizani đon po lokvicama pljacka,
tmurno nebo užiglje ulični lampion.
Kada me prst spasa po auri potacka,
pokaza mi da u mašti potražim zaklon.

Dok sve tiše žubore potoci kiše,
zlatni tračci s neba dotiču mi lice.
Stopala, koja od studeni poplaviše,
u toplome pijesku kopaju jamice.

Šareni topić opasao mi je grudi,
ramena i trbuh prži žarko Sunce,
al pod slamnatim šeširom strah riče hudi:
da plaža je maštin mamac za bjegunce.

Bježim li od pljuska ili od samoće?

Mora da sam putem nešto zabrljala.
Kišne kapi ili suze? Što to klokoće?
Jesam li od umišljaja nadrapala?

Umijeće je kada (s predumišljajem)
pokisli život imaginacijom oplemenim.
Čim trepnem očima, već se rastajem
s nepogodama, i svijetom otuđenim.

Ali stvarnost je pod granama strmogleda...
pod naletom vjetra krošnja bolno škripi.
Maštanje je podbačaj! Nije pobjeda!
... kafići su zatvoreni, a kiša sipi.

PLANET MAKAKIJA

Duž mene tutnji povorka impulsa,
s grdnjom u podivljalom stavu.
Dok vratne žile skaču na ritam pulsa,
scene amargedona slijeću mi u glavu.

Trgom hita, razrogačenih očiju,
užasnuti, možebitni poznanik.
Hod mi je poznat, ali bradu bujniju
pod krpu spleo je lakovjerni nervčik.

Obrve guste, ježaste, široke,
brazdama spojio je povrh nosa.
Opterećene uške dosežu mu laloke,
a sred njih na platno rasula se rosa.

Ramena spaja iznad prsnog koša,
tek žvcima gužva sterilnu košulju.
Pod pazuhom teče strah od kliconoša,
a razum mu kopni zarašten u ljulju.

Neka čelo pogne pod kovačem obmana,
neka u bezdan odvede svoj mikrosvijet,
ali žitna polja neće biti posijana
ako strahom u ponor gurne naš planet.

VRTIREPKA

Upalio se lampaš na rubu uma,
alarm se oglasio u ušesima,
zjene listale su stranice albuma,
a lančić skakutao je po prsima.

Zatoplila sam okice i usnice,
i jedne i druge kao lastiku rastegla,
isključila sam žlijezde znojnice
i suhu šaku u tvoju pruženu polegla.

Šikljala sam izraze kurtoazije,
zanimala se da l' ljubila te sreća
i bezočno lagala da drago mi je
susresti te nakon par desetljeća.

Zbunjenost je brbljala umjesto mene,
žurno sam u moždani korteks zavirila
i namještala mimike uljuđene,
dok konce prošlosti panika je mrsila.

Pljuštali su poljupci na rastanku,
obećanja da gdje god život nas nosi,
naći ćemo vremena za novu jadovanku...
mada ja još ni danas ne znam tko si.

LAURA BLEK

Skini masku s uma i pogledaj Strah
u buljave, krvožedne oči.
Iz usta suklja mu boleštine zadah,
slinom moći otrov u razum toči.

Ne vjeruj mu da ubit će te puni tor
bijesnih lisica i dvonožnih ljama,
zbog kojih prestravljena zuriš kroz prozor,
dok staklom zaustavljaš dotok infekcijama.

Život braniš strahom od čistoga zraka,
drhtave ruke preplićeš na leđima,
od majke odmičeš se dva-tri koraka
i vlast nad njom predaješ drugima.

Ispred Oslofjorda zapomažeš krikom
bojeći se da dušnik past će u ralje
zvijeri, koja napaja se kisikom
i koja pak slobodu u tamu šalje.

Suze lijem po tlu Ekeberskog brda,
po kojem puzi tvoja bezbojna aura,
jer kad slijediš kroke uzničkog krda,
vode te gdje nekoć bila je Laura.

Dok svirepi kovač ljudskih paranoja
u riznicu ubacuje još jedan ček,
prijeteći s najezdom novoga soja...
k istrebljenju gmiže L(aura) Blek.

POGIBIJA TUGE

Sve tuge čestih padanja i dizanja
nisam puštala iz salastog ringa.
Kroz užad ječao je zvuk stenjanja,
ali razum ne odvratih od treninga.

Ko zvijeri koje odmjeravaju snagu
jurili su u venama tuga i smiraj.
Tukli su se, naizmjenice prisvajali vagu,
i mišiće pumpali za završni okršaj.

Frustrirajuće borbe kratile su godine,
kršile ih krupom, dizale vedrinom.
Dok nemoćna srhe brojah s tribine,
brazgotine prostriješe se nutrinom.

Tišina bila je moja mudra partnerica,
škrgutom zuba poticala me na bunu;
da me ne smrvi misaona matrica...
bol da skonča pri zadnjem obračunu.

Na mir i na tugu bacih teške lance,
al na gležnje tuge stavih malo teže,
pa u boj poslah sijamske blizance,
mada samo za jednog srce me veže.

Dosljednost je tugu nagazila đonom,
jedna topla suza na obraz je sletjela,
no bila je zadnja na putu monotonom
jer pobjedu mira tuga nije preživjela.

HOĆU LI?

Proljeće izgurava zimski ugođaj
i nad seoce prosipa pelud žutu.
Tvrda zemlja prostire zeleni ležaj
i čupavi obrub šljunkovitom putu.

U smiraj podneva, pod žarkim suncem,
krošnje njišu tanke, raspupane grane.
Okićena čvorkom, čigrom i zebom,
stabla griju svoje kore plisirane.

Pod drvenim plotom buja šparožina,
oštrim brkom bocka usnuloga puža,
jer uskoro niknut će vitka balerina,
podebele glave, a nadolje uža.

Maslačke ljulja ples blagih vjetrova,
i tuljke šarenih glavica tulipana.
Ispod prašnjavog, ostakljenog krova,
bugenvilea još strepi od mraza rana.

Proljeće kroz pupove iz zime ćuli,
od studi snena kroz prozor virim i ja.
Ali, sljedeće godine hoću li
biti tu, makar nezgrapna i tromija?

Hoću li vidjeti šarenilo prirode
i dogodine, kada budu se probudili
iz sna zumbuli, ciklame i jagode?
Hoću li čuti pjev gardelina? Hoću li?

DOM PALOG ANĐELA

Još jednom ponavljam što već rekla sam:
Idi! Kriva sam, priznajem, ali sada idi!
Umjesto da glasak iz grla ti isisam,
neka se tvoj duh pred Bogom postidi.

Neću te pravdati šutnjom ni govorom,
nit' ćeš biti uzrok nesretnoga sroka.
Neću te okruniti trnjem ni lovorom,
niti trpjeti te kao kap na rubu oka.

Neću med obrvama naborati jar,
koji više ne divlja za čeonom kosti.
Danas priznajem da tup je vizionar
koji zbog umišljaja od ljubavi posti.

Neću za tvoju nebrigu tražiti izlike,
niti za bol smišljati lažna opravdanja.
Neće te dostići pohvale ni prodike,
ni uvid da smrt vreba na kraju čekanja.

Neću se smekšati ni ako ostaneš
u vakuumu između glupa sna i jave.
Neću te pogledati čak ni ako baneš
pred oči (zbog kašnjenja) sumnjičave.

Pa zašto dozivlješ me s tornja daljine
znajući da šesto čulo čuje te i vidi?
Svome egu nađi palog domaćina,
izađi iz moje duše... i k vragu idi!

KADA SKRŠI ME DAN

Kada sruši me dan, na nebu zapisan,
ovo malo mozga ne dajte crvima.
Neka u vašim srcima živi moja pjesan
i nakon što zaplivam s delfinima.

Ne dajte ledeno tijelo patologu,
da skalpelom ne zareže opnu srca.
Ne dajte da iščeprka tajnu strogu
i da sablaznima nedužne poštrca.

Zabranjujem da me odvezu ljudi
u žutim bermudama i tenisicama.
Teško onomu tko se tada usudi
suze liti po pogrebnim kolicima.

Fini gospodin, u bijelome fraku,
neka uspravno stoji dok kreše žigicu.
Kada upali mi prvu mrtvu dlaku,
rod neka pjeva moju posmrtnu pjesmicu.

“Nemojte jecati”? Da, tu pjesmu hoću,
dok plam bude prosipao me po zraku.
Vjerujte, bit ću sretna što vrsnoću
nestrpljivi sportaš neće spustiti u raku.

Prosijte pepeo kroz gusto sito,
da ostaci čežnje ne ogorče kapi,
jer sitni prah srca čuvat će grčevito
bol, koja opstala bi u morskoj škrapu.

Nisam zaslužila da me mrtvu gaze
sebičnjaci, mutikaše i farizeji.
Zato moja očekivanja nadilaze
opciju da nada mnom topću klišeji.

Možda u daljini klaun ugleda dim,
klekne u blato, desnom se prekriži
i iščita u oblacima sivim...
da odsada duhom klečat će na riži.

Kad dimnu poruku napišem po zraku,
opraštajući se od sebe i njega,
uzletjet ću k nebeskom čardaku,
s jastuka od mrtvačkih pjega.

Pajac od svojeg grijeha neće pobjeći,
savjest će mu naplatiti što uze od mene.
Napast će ga grižnjom, neće izbjeći
kaznu za palež ljubavi skutrene.

Kada skrši me dan, na nebu zapisan,
moj prah dajte moru, a duh anđelima,
ali od propasti spasite moju pjesan...
i neka vječno živi u vašim srcima.

ZBOGOM TEBI I PJESMI

Tolike tuge kolale su krvotokom,
laži su tkane pod krinkom glavobolje,
jer grijehu tek muk bijaše svjedokom,
da stihovi pršte iz ljubavne nevolje.

Bila sam grobnica utihnutih htijenja,
mračni prostor jedne sahranjene tajne,
zbog koje pjesmom tražih upokojenja
u grobnoj tihoći duše samozatajne.

Sad misli šute, a nada je umorna,
otupjelost gasi vatru u prstima,
a duša uviđa da čežnja je razorna,
kada živi i traje u taštima ljudima.

Svjedok grijeha, muk, ugašen je, tih...
pa dok živjeli smo u bajnim mislima,
usred mene plamtio je uzavreli stih,
koji dimio se s lampašima nadgrobnima.

Slutim da i u te spustila se tama,
otkad srodna duša o tebi ne piše.
Bio si usamljen, ja sam bila sama,
ali bili smo si utješitelji, i ništa više.

Zbogom, tišino, daljino, mukla noći;
zbogom, mili moj s naravi ubogom.
Konačno sam sama u svojoj samoći.
I tebi i pjesmama pišem zadnje Zbogom.

Zbogom, bivša tugo. Zbogom, slatki stiše.
Možda je za čežnju rima bila lijek,
no nada je umorna, a misli su sve tiše...
Zbogom tebi i pjesmama. Zbogom, zauvijek!

PJESNIK BEZ DUŠE

AREALA

U daljinu odašiljem najtopliju zahvalu
za nerazumijevanje, sebeljublje i distancu.
Znaš, suzdržanost me osnažila.

U inat mucu, stisnutim usnicama izazvah
odrone prkosa i strelovit uzlet nadahnuća.

Tvoju verbalnu škrtost pretočila sam
u dragocjene tekućice na papirima,
u mlazove progutanih, zatajenih riječi,
koje nisam smjela izgovoriti
ni pred plačljivicom u zrcalu.

Potaknuo si me da u prste bljujem
gromoglasne mrmore tišine,
krvcu krvničkom šutnjom slomljena srca
i tihane jecaje infantilne, naivne duše.

Nesvjesno, nagnao si me
da s dječjom radošću
dočekujem utihnuta, mrežasta svitanja,
i da ignoriram miris koji dopire iz kupaonice,
dok kradomice uspinjem se stubama,
ne bih li izbjegla susret s realom.

Naznake, koje slao si mi iz kaljuže ravnodušja,
pretvorila sam u odluku da smotak od slova
otkotrljat ću na sam vrh ponosa.

Mimoilazeći se s unezvijerenim Sizifom,
posprdno sam mu se osmjehnula.

NE ZADRŽAVAJ ME

Mojoj ranjivoj duši svezao si udove
neopravdanom sumnjom u nesalomivo poštenje.
Konop neshvaćanja omotao se oko zglobova,
s ruku i s nogu kaplje svježa krv,
koja podsjeća na Mesijine tragove,
i na nerazumijevanje putovanja.
(Ne zadržavaj me na peronu neodlučnosti.)
Ljudi dolaze i odlaze, k meni i od mene.
Krajičkom oka upute mi sažalan pogled,
kao da sam prozirna,
kao da u grudima nosim čitko srce,
na kojemu piše Umrijet ću od čekanja.
(Ne zadržavaj me na peronu odgađanja.)
I kada bi odgovorio na izazove daljine,
na dobronamjerne provokacije očajnice,
moje trudne promišljaje opteretio bi
boljkom besmislene dvosmislenosti,
zbog koje odlazila bih i vraćala se,
proklinjući neslomljivu upornost
i inatljivost pri raspetljavanju tvojih zavrzlama.
(Ne zadržavaj me na peronu izmotavanja.)
Tijeskom straha gušiš izjašnjavanje
i u krvave pupile uguravaš
podivljale valove vokabulara.
Zarazio si me šutnjom.
Razbolio si me rascijepljenim poimanjem.
(Ne zadržavaj me na peronu dvoumljenja.)
Na svim stranama svijeta penješ se
stepenastim osjećajima i, zbunjen,
ne znajući kamo si se uputio,
prelaziš na skliske stuba sigurnosti,

mada u visini umišljenosti
ne postoje rukohvati.
(Ne zadržavaj me na peronu okolišanja.)
Do kada misliš drhturiti na rogovima dvojbi,
na trapezu loših predosjećaja,
ne dajući šansu mogućnosti
da baciš se u mrežu dovoljnosti?
(Ne zadržavaj me na peronu oklijevanja.)
Na kalendaru lepršaju pahulje snijega.
S vočki padaju latice,
s neba plameni tračci,
a s trulim lišćem i pečenim kestenjem
kolone brojeva odlaze u nepovrat.
(Ne zadržavaj me na peronu odugovlačenja.)
Skini vibriraj s mene,
jer zakasnit ću na vlak
koji vodi u samosvojnost.

DOMBALON

Uvjerila sam zdrobljenu sebe
da bio si zanosna kreacija moga uma,
slika, uljepšana crnim perpertuom noći,
leptirasta duša, oko koje pauk mojih impresija
neumorno pleo je zlatni gabionski zid.
Snatrla sam da bio si postojana savršenost
u svijetu neoprostivih grijeha,
u raspadljivosti dobra i vrednota.
Bio si neophodnost za preživljavanje svakodnevice,
magnet, koji privlačio je i intrigirao biće,
što klizilo je silaznom putanjom...
k preuranjenom svršetku,
pritom boreći se s avetima neshvaćanja
i neprihvatanjem izopačenosti trajne ranjivosti.
Bio si moje tople duše dom,
balon na igli surove stvarnosti,
u kojemu opijale su me slavopojke
nepostojećem svijetu
i opčinjenost nedoživljenim.
Bio si apsolutni vladar mojih noći,
mojih slabosti,
očaranosti bestjelesnim tobom,
ushićenja dugotrajnom,
zanosnom budnošću.
Bio si moje utočište, moj dom;
balon, u kojemu obnoć dopuštala sam
ljuljuškati se pod ogradom razuma
i snivati slatki san slobodnjaka.
Bio si tješitelj na kraju grozovitih trauma,
svjetionik u jezivim magluštinama perspektive,
putokaz k hvalospjevima spasenja.

Bio si iskra nadanja da vrijedi živjeti
usprkos rasprsnutom smislu.
Bio si kralj pod plaštem mraka,
sa zvjezdastom krunom na Dombalonu,
a ja plaha podanica,
koja dolazi ti pod rupcem tame,
da u tvome naručaju sanja
otvorenih očiju.

Bio si moj ljubljani dom,
bio si moj premili mrak,
bio si moj predragi muk...
bio si moj najljepši, najvjerniji stih.

Ali, prevarih te!

Već dugo sa zanosnim sutonom liježem,
prvim snenim pogledom milujem svitanje
i, rukama spremnim na zagrljaj,
bacam se u neizvjesnost budućih zbivanja.
Bio si dragocjenost na vrhuncu važnosti,
a danas si sitno zrnice pijeska,
nošeno pješčanom olujom beznačajnosti,
koja treskom zatvara vrata jučerašnjice.

EGOFRIKOLINA

Uvukla sam se u sebe,
dok kožurak smještam za stol
osunčane ljetne terase.
Poslužitelj me pozdravlja:
Dobro jutro, susjeda. Bijela kava?
On snatri da me vidi, da me poznaje,
makar iz viđenja.
(Ne znaš me, pobro. Ne znaš me.)
Našminkane usne,
koje vise pod nosnicama, odzdravljaju:
Dobro jutro i vama. Da, hvala.
Uvukla sam se u svoje tajanstvene odaje,
skriveno od meni bezoblične svjetine.
U kutku minijaturne sobice,
preispitujem mesnate zidove, i ponavljam se.
Gađam se uvijek istim pitanjima...
Jesam li strašljivica?
Uvukla sam se u sebe,
u dvore u kojima nema laveža,
tepanja, cendranja ni kvocanja.
Po spokoju kaplje umirujuća rosa
tople bijele kave.
Virim iz sebe i na stolu uočavam
samo jednu napola ispijenu šalicu.
Tek na tren razočara me zadovoljstvo
što pokraj cigareta nema i druge šalice.
Uvučena na samo dno čudnovate sebe,
šetajući iz odaje u odaju,
s rukama isprepletenim na leđima,
zastajem pred zrcalom srca.
Netremice gledamo se u oči,

madam Egofrikolina i ja.
A oni misle... oni tlape...
(Iznenadili bi se kada shvatili bi
da ne bolujem od otuđenja.)
Uvukla sam se u sebe,
u voljenu, samodovoljnu sebe,
odjevenu u kožnatu krinolinu ponosa,
prožetu zlatnim strunama odmaka...
i spokoja..

S kose skidam smeđu, staklenu dijademu,
i kačim je povrh nosa.
Dugim noktima, i zadovoljstvom pobjednice,
odgurujem praznu šalicu.
Samo je jedna šalica na stolu...
jer služinčadi, dvorskim ludama, straži
i sviti zabranjeno je sjediti
za istim stolom... s kraljicom.
Izlazim iz samodovoljne sebe, ustajem
sa slavodobitničkim osmijehom
i nevažnu, površnu svjetinu
odmjeravam s visoka.
Negdje u daljini odzvanja
glas nepoznate, nevidljive, nebitne persone:
Doviđenja, susjeda!!!

STARAC I DIM

Na ulicama moga života
nema niti jedne žive duše.
Sa strane jedan oronuli starčić
otupljeno promatra siluete,
koje šeću krhotinama sjećanja,
i nagrišpanim usnama fićuka
pjesmu moga života.
Ispod oboda ofucalog šešira
nabori su se zgusnuli
i težinom prihvaćanja stvarnosti
istiskuju uzdahe pri prosuđivanjima.
Iz napučenih usnica šiklja dim cigarete,
kojim zagađuje blagoslovljenu usamljenost.
Znatiželjom okreće bradu niz i uz ulicu,
ali ne vidi živoga stvora,
niti čuje bat koraka.
Je li ljude otjerao smradom samosvojnosti?
Je li tamo gdje htio je biti?
Daleko od zgusnutih individua,
a u sebi napuštenih?

Vjetar otvara vrata dućana
u kojemu prodaju se poštenje,
vjera, suosjećanje, čast...
Starac spušta glavu
na ljepšu stranu izbora,
sporim koracima i spuštenih ramena
korača sredinom crvenog kolnika
i udaljava se od vizura prošlosti,
u koju pobacao je
sve svežnjeve očekivanja.

Pod noktima njegovim puno je prljavštine,
sastrugane s plećki čežnje,
s osušenih rana nedostajanja,
s nanizanih strahova od nedovoljnosti.
Zubima odlučnosti starac izvlači poraze,
ispljune ih u prljave, naborane prste,
kojima oblikuje kuglice ponosa,
i palcem i kažiprstom gađa
znak zabrane prolaska.
Tu je, gdje je.

Sam je birao putove,
kradomice ulazio u sporednu ulicu,
iz koje smradom urođene samozatajnosti
istjerao je sve ljude.
Ipak, potvrdnim kimanjem glave
sam sebe tješi da „život je lijep,
ako osjećaj nije slijep“.

PJESNIK BEZ STIHA

Znaš li koliko depresivno osjeća se pjesnik
dok zuri u crni papir na crnome stolu
i mrtvački bijelim prstima pritišće penkalu,
u kojoj tinta ne vrije?

Kada snoviđenja poprime sivu boju
i stope se sa sivilom uobičajenih,
trivijalnih promišljanja,
baletan mašte uzlazi na pozornicu oblačka...
bez balerinki.

U bolnu bezidejnost vraća se
bez žuljeva na prstima
i bez svrbeža na dlanovima,
kojima pred zoru namjeravao je
pljeskati vlastitoj taštini.

Pjesnik.

Ah, pjesnik.

Umješnost skitanja
i pronalaženja rupa u stvarnosti
odvodi ga na pučinu uzburkane duše.

Valovlje noći poigrava se
njegovim zajažljivim umom,
udaljava ga od obale vizija,
na kojima bi tako rado ispisivao tuge
i jednom dnevno
ubacivao ih u poštanski sandučić.
Uporan, kakav jest,
naviknut na povremenu škrtost dara,
izmišlja kartu za bogomdanu snalažljivost
i ukrcava se u zrakoplov sivih vijuga...
bez pilota, i bez padobrana.

Na sablasnim sjedištima traži sjećanje,
htijenje, žaljenje, kajanje, žudnju, nepravdu.
Kroz ispucalo staklo kokpita
naslućuje tek oluju ispraznosti, i besmisla.
Pjesnik.

Ah, pjesnik.

Negdje pri zvonu prve ure,
potrčat će zvjezdanom pustinjom,
um pržiti na uskovitlanom pijesku bespomoćnosti.

I dugo buljiti u mrkli mrak,
ne bi li se na koncu okrijepio fatamorganom.
U drugoj uri zajahat će bijeloga lipicanca
i jezdi pod primamljivom mjesečinom
malodušnosti,

loveći plave, slovkašte geparde...
bez lasa, i s praznom jednocijevkom.

Pjesnik. Taj pjesnik.

Pred zoru kleknut će kraj fontane jalovosti,
suhe, bez tinte,

te samokritičnošću i panikom gnječit će
prazne, izgužvane crne stranice.

Iznemogao od uzaludnih, sizifovskih pokušaja,
zapiljit će se u dotok mračnog svitanja,
egu će ponuditi balzam utjehe za jalovost,
na podočnjake zalijepit će obloge razočaranja,
a užarene dlanove, koji žuđahu za aplauzom,
tutnut će pod mlaz ledene vode.

Pjesnik.

Ah, pjesnik.

PUCANJ IZ PAMĆENJA

BEZOSJEĆAJAN POGLED

Antela se oslonila na rasvjetni stup i s udivljenjem promatrala Teodora. Bio je utjelovljenje njezina muškarca iz snova. Visok, vitak, markantan, čvrstoga hoda i zaštitničkog stava, a najbitnije... imao je veliko srce i dobru dušu. Antela se počesto čudila da ju je one sparne večeri uopće zamijetio.

Slučajno su se zatekli u istom društvu. Znoj im se cijedio s čela, ali Teodora vrućina nije spriječila da joj pogledom šapće: „Tko si ti? Želim te upoznati, i biti tvoj“. Biti njezin... Njezine oči nisu mogle odoljeti nenadanoj privlačnosti. Odgovorile su: „Sada, i zauvijek“.

Teodor je bio pilot. Budući pilot, jer za to zanimanje obučavao se u vojnoj zračnoj luci.

Bio je ponosan na svoju odoru, u kojoj je ponekad dolazio na sastanak s Antelom, samo da se pred njom kočoperi, da se ogleda u njezinom pogledu, zaljubljenom i zadivljenom. Antela je svaki put desnu ruku uvukla u njegovu lijevu, i s neskrivenim oduševljenjem marširala uz njega.

Došlo je proljeće. Teodor se spremao na put. Majka mu je oboljela od neke opake bolesti i Teodor je odlučio poći vidjeti ju, makar na tri dana. Antela je bila tužna, kao i svaki put kada je odlazio, ali i sretna što je Teodor tako skrban i osjećajan.

Ipak, ovaj put daljina i razdvojenost teško su joj pali. Teže nego prethodnih puta. Samo sebi nije mogla objasniti zašto se ne može ni na što koncentrirati i zašto je neprestano osjećala nelagodu.

Njezina kolegica, a ujedno i najbolja prijateljica Klara, šaljivo ju je zapitkivala:

- Što ti je, Antela? Otišao je na tri dana, a ti dramiš kao da se više nikada nećete vidjeti.

- Ne znam – tiho je odgovorila Antela. – Jednostavno nemam mira. Nešto me kopka. Neki loš osjećaj, ili predosjećaj.

- Nazovi ga! – vragolasto ju je poticala Klara. Pa da, nazvati ga...

- Bih, ali kako? – glasno je razmišljala Antela. - Znaš da njegovi žive u malome mjestu, u kojemu nema ni pošte ni telefonske govornice.

- Hajdemo vidjeti ima li u imeniku broj telefona bilo koje ustanove, ambulante ili dućana – reče Klara.

Antela je šutke i zabrinuta slijedila Klaru. Pritajila se iza nje i napeto iščekivala hoće li Klara pronaći bilo koji telefonski broj.

- Policija! Policijska postaja ima telefon – slavodobitnički uzviknula je Klara.

- Pobogu, pa neće valjda policija rješavati moje ljubavne probleme – nećkala se Antela.

- Hoće, hoće – smijala se Klara. Hitro je posegnula za slušalicom, okrenula podugačak broj, slušalicu tutnula u Anteline ruke i smijuljeći se naredila joj:

- Evo ti! Pričaj! Pitaj!

Ubrzo se s druge strane žice začuo dubok, muški glas. Antela je zamucala:

- Oprostite, ali budući da ste u malome mjestu, pretpostavljam da poznajete Teodora. Ako sam u pravu, lijepo vas molim, biste li mu prenijeli poruku da ga Antela treba, da s njime hitno mora razgovarati.

Da, poznajem ga, ali ne znam gdje bi Teo u ovome trenutku mogao biti – zamišljeno reče policajac.

– Slušajte, ako možete, ponovno nazovite za otprilike pola sata. Izvidjet ću gdje je i, pronađem li ga, reći ću mu da pođe sa mnom jer ćete vi nazvati.

- Hvala najljepša – zacvrkotala je Antela i spustila slušalicu.

- Hm, nadam se da se neće naljutiti – okrenula se Klari – misleći da ga provjeravam.

- Ma, neće se ljutiti. Teodor te obožava. Laskat će mu što ni dva dana ne možeš bez njegovog glasa.

Antela je nervozno pogledavala ručni sat. Činilo joj se da su se obje kazaljke zalijepile za brojeve.

Nakon točno pola sata okrenula je isti broj. Obrazi su joj se zarumenjeli od preduga uzbuđenja. Nakon kratke zvonjave javio se sad već poznati muški glas:

- Halo? Žao mi je, gospođice, što ću vas razočarati, ali Teo nije kod kuće. Otišao je u susjedno selo po mladu. Danas se ženi.

- Molim??? – prasnula je Antela. – Vjerujte, nije moguće. Zabunili ste se.

- Bogami nisam – ustrajao je policajac. – Štoviše, s veselim svatovima, u njegovu čast popio sam pićence, onako, s nogu. Žao mi je, gospođice, ali danas ga zasigurno nećete čuti – smijuljio se policajac. – Pokušajte nazvati sutra. - Antela je osjećala da policajac ne laže. Intuicija joj je danima slala signale da nešto nije u redu, ali... njegovo vjenčanje? Danas?

Došao je i urečeni dan. Teodor se vraća.

Antela je iz kutijice izvadila zlatni lančić, u obliku srca, i objesila ga oko vrata. Prsten sa svjetlucavim draguljem natakнула je na prstenjak lijeve ruke. Pogledala se u ogledalo, popravila šminku, poravnala najljepšu majicu koju je imala i u ruku uzela pismo-torbicu.

Taksi ju je već čekao pred ulaznim vratima. Vozila se prema zračnoj luci i drhtala od hladnoće... u sebi. Znala je da nikada nije bolje izgledala. Pogled bezosjećajne žene dobro joj je pristajao. Bila je opasno lijepa.

Ugledala ga je čim se pojavio na vratima zrakoplova. Dok joj je prilazio, raširio je ruke i, obujmivši je, upitao:

- Jesi li ti nazvala policiju?

- Policiju? Nisam znala da u malome mjestu postoji policijska postaja – upitno ga je pogledala. – Netko te je trebao?

- Ne znam – s loše prikrivenim olakšanjem kazao je Teodor pa nastavio u šaljivom tonu. – Vjerojatno me mjesni policajac zafrkavao.

Antela se korak-dva odmakla od Teodora i odmjerila ga od glave do pete. Bio je odjeven u novo, tamnoplavo odijelo. Neobrijan. Iscrpljen.

- Izgledaš umorno – primijetila je.

- Mami doista nije dobro. Ne mogu ti opisati koliko mi je drago što sam je obišao. Pomogao sam joj koliko god sam mogao, ali njoj treba stalna kućna njega. Peče me savjest što sam je morao napustiti

– tugaljivo je govorio Teodor. A potom se, neugodno iznenađen, zapiljio u Antelin vrat.

- Što to znači?! Zašto si stavila lančić koji poklonio ti je Dorian?! - Spustio je pogled. - I prsten?! Želiš li mi nešto reći?!
- grmio je Teodor.

- Da, neopisivo mi je žao, ali onoga dana kada si otputovao, na Korzu sam slučajno srela Dorianu.

Nemoj se ljutiti, i nemoj biti tužan, molim te, ali pomirila sam se s njime. Shvatila sam da ga nisam prestala voljeti. Da želim biti s njim. Mislim da je u redu što sam te dočekala i rekla ti kako stvari stoje – sućutno tiho Antela je izgovorila unaprijed smišljeno objašnjenje.

Nakon saznanja da se netom oženio, Antela je vjerovala da je više ništa u životu ne može začuditi ili iznenaditi. Međutim, nije ostala ravnodušna kada je Teodor započeo s tiradom:

- Nemoj me napustiti, molim te, Antela. – preklinjao je Teodor. Oči su mu zasjale od naleta suza, a onda su bujicom potekle niz lice. – Volim te, Antela, više od ičega na ovom prokletom svijetu. Kako ću živjeti bez tebe? Volim te, razumiješ li? Ti si moje sve! – šmrcao je Teodor. (Začudo, djelovao je iskreno.)

Antela ga je još jednom pogledala onim bezosjećajnim očima, hladno šapnula: „Žao mi je“ i uputila se prema izlazu iz čekaonice.

Nakratko se osvrnula, s izrazom gađenja oprostila se od Teodora i sjela u žuti taksu. Udobno se smjestila na zadnje sjedište i u unutarnji džepić torbice spustila je zlatni lančić i prsten. Pogledala se u retrovizor pored vozača i pobjedonosno se nasmiješila. Znala je da će bezosjećajan pogled zadržati do kraja svojega života, a tada pomisli:

- Baš mi dobro pristaje.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

OFELIJA

Filip se leđima prislonio na hrapavi zid Gradskog kazališta, u potpunosti spreman za predstavu svoga života. Dodijelili su mu glavnu, nadasve zahtjevnu ulogu Hamleta, koji bio je „lud kao vjetar“. Dugo se sa svojom skupinom pripremao za premijeru. Radio je na vlastitom samopouzdanju i na usavršavanju uloge jer oduvijek je bio nježan kao listak, tankočutne, ranjive duše, a morao je glumiti gruba, ohola i ciničnog lika. Ogroman trud se isplatio.

Njegovo tijelo bilo je jako poput kamena na koji je bio naslonjen, a i njegova nutrina bila je hladna i stabilna. Filipovu uravnoteženost i stabilnost ništa nije moglo poljuljati.

- Filipe, i Blanka je u gledalištu – vragolasto mu je prišapnuo Ivor, njegov najbolji prijatelj.

Kamenje u njemu počelo je pucati. Nečujno, ali bolno. „Blanka je tu...“ - poput jeke odzvanjalo mu je u ušima. Nikada je nije sreo, nije znao kako izgleda, pa ipak se višemjesečni rad na ulozi pomalo raspadao jer nije mogao primiriti bubnjanje srca i kovitlace u mislima.

Znoj mu je oblio nabore na čelu kada mu je Ivor priopćio:

- Blanka sjedi u prvome redu. Odjevena u crvenu majicu i veoma jeee, ajmo reći... prepoznatljiva.

Uzrujani Filip pokušao je odgonetnuti kako izgleda. Poznaje je tek po opisima iz pisama, dugo su se dopisivali, ali nijedno nije imalo hrabrosti predložiti susret. Jednim dijelom sebe Filip je zavolio Blanku, njezinu dubinu, gdje duša diše. Njegove misli

obožavale su virtualne susrete s njom, jer iz pisama mogao je zaključiti da je Blankina duša veća od njezina srca.

Njezini osjećaji bujali su u njoj, a onda bi se izlili na papir i prelijevali se u suho korito njegove duše. Nije se usudio, ali žarko je želio upoznati ju. Postojala je velika vjerojatnost da će ga Blankin izgled razočarati, ali možda je trebao riskirati. Možda bi hrabrost poništila bolnost.

Filip je pretpostavljao da tako velike, a suptilne duše, u sebe bježe jer s gorčinom svoje lice gledaju u zrcalu. Bojao se da će se za nekoliko minuta srušiti njegovo poticajno nebo, sazdanu u dosadnjikavim danima, u paralelnom životu, u sferi čudesne i vazda dostupne mašte.

Bojao se da će se to isto nebo rasprsnuti u tisuće krhotina, koje zabit će se u oči, u njihov prvi pogled. I sada, kao nebrojeno puta u prošlosti, ljutio se na sebe, na svoju ukorijenjenu sramežljivost i veliku sklonost dramatiziranju, predviđanju loših scenarija, koji se u realnom životu uglavnom nisu ostvarili.

Filip se uspeo drvenim stubama i primaknuo teškoj baršunastoj kazališnoj zavjesi. Svjetlo se probijalo na jednome mjestu gdje se rašila bordura na zavjesi. Desno oko pritisnuo je uz malu, vertikalnu rupu i škiljeći kroz nju potražio Blanku.

Njezina žarko crvena majica poput magneta privukla je Filipov škiljavi pogled.

- Bože, to nije ona, zar ne? – bezglasno je vapio. – To nije Blanka! Ne smije biti ona!

Zaprepašten, odmaknuo se od zavjese i pogled zabio u istrošene daske ispred svojih crnih cipela.

- Što ću sad?! – urlao je u sebi. Kako ću izaći pred publiku, ovako drhtav i obezglavljen?! O, Bože, pomogni mi!

Da, Filip je često žonglirao (od stresa) umornim mislima i mir pronalazio pri zamišljanju Blankina izgleda. Njegov um složio je nepogrešivu slagalicu s njezinim ispodprosječnim vanjskim izgledom. Bio je uvjeren da je dozlaboga nesretna, poput svih introverta. Možda je samotnica jer se ne uklapa u standarde društva. Zamišljao je Blankino otužno, zabrinuto lice, i tijelo zgrbljeno nad stolom, po kojemu razbacala je zgužvane bijele, prazne papire. Ponekad je jasno vidio njezine ruke, s antiknim pisalom med požutjelim prstima, i njezine ugasle oči, koje gubile su se pod debelim staklima naočala. Budući da je ekstremno povučena, da ne izlazi među ljude, da je sama sebi dovoljna, pretpostavljao je da ima punašne obraze i pretilo tijelo. No, u prvome redu sjedila je vitka ljepotica, koja se vragolasto došaptavala s prijateljima.

Lice joj je blistalo pod svjetlima reflektora, a njezine su oči bile poput zelenog travnjaka raja, u koje poželiš utonuti i zauvijek u njima živjeti.

Blankin osmijeh bio je poput sunčevog plamena, što grije pothlađenu dušu i srce zahvaća neugasivom vatrom.

- Pa gdje je depresivka s kojom sam se dopisivao?! Ona divna dušica ne može biti u ovoj razdraganjoj krasotici! – kriknuo je Filip nijemo, sekundu prije no što ga je netko gurnuo na osvijetljenu i škripavu pozornicu.

Pokušao je sabrati sve ruinirane djeliće smisla, ali pogled nije slušao naredbe ustreptalog uma.

Bježao je prema mjestu gdje sjedila je Blanka. Ukočio se i zanijemio kada je u Blankinim prstima ugledao mobitel, na kojemu gorjela je zelena lampica i koji ni na trenutak nije ispuštala iz ruke.

- Snima me! - grmio je Filip u sebi. – Miša mu poljubim, to nije fer! Ona zna tko sam! Nije me smjela dovesti u ovu situaciju, da pred njom izigravam majmuna!

- Filipe – šapnuo mi je Ivor – što ti je? Saberi se.

Filip se prenuo krajičkom uma uhvativši neugodnu tišinu i ugledavši iznenađene, napete poglede uprte u njega. Učinio je nekoliko energičnih koraka, stao na sam rub pozornice, kažiprst je uperio u nasmiješenu Blanku i teatralno uzviknuo:

- Slabosti, ime ti je žena!

Drhtao je cijelim tijelom, zaprepašten vlastitim postupkom, nepromišljenošću, jer neupitno dao joj je do znanja da je samom pojavom u kazalištu od dasaka ispod njegovih nogu učinila klizavu piljevinu, na kojoj je do kraja predstave pokušavao održati ravnotežu.

Kao da pada s nebodera, u transu, raširio je ruke i pružio ih... tko zna kome do sebe i naklonio se mnogobrojnoj, oduševljenoj publici. Čuo je salve pljeska, ali njegove misli bile su u blokirane. Netremice je zurio u Blanku ne shvaćajući zašto kod nje nije primijetio nikakvu reakciju, kao da njihovi

životi nisu godinama isprepleteni, kao da jedno drugome nisu ispričali sve tajne. Filip je uzburkano razmišljao:

- Zavolio sam Blankinu iskrenu i nevinu dušu, ali od ovoga trenutka i moje srce je njezino.

Poznajem je bolje no što je itko pozna. Bio sam u njoj. Skupljao sam njezine suze, tuge i radosti. Što ću sada, kada su je i oči zavoljele? Što ću? – zdvajao je Filip, dok ga nije prenela bol. Ivor ga je grubo tresnuo laktom i dao mu znak da moraju napustiti pozornicu.

Filip je mnoge dane sjedio u tišini svojega doma i pokušavao shvatiti što se te večeri dogodilo. Godinama su se dopisivali, bili su kao dvije blizanačke duše, a nakon iznenadnog susreta, umjesto da sjednu u kafić i pretresu sve ono o čemu su si pisali, njoj se izgubio svaki trag. Poslao joj je još pismo-dva, ali nije se oglasila. Možda iz razloga što je, zaslijepljen strahom da njezini osjećaji nisu bujali sa svakim novim pismom, kao njegovi, opet pisao neodređeno, dvosmisleno, šturo, hladno.

Danima i noćima borio se s nagađanjima i pretpostavkama. S golemom tugom što se Blanka povukla u nepostojanost, prionuo je ipak poslu. Bilo mu je jasno da mora pobjeći iz zatvora promišljaja, da mora osloboditi Blankom zarobljene misli. Da, u radu je tražio spas. Putovao je iz grada u grad, ali pri svakom izlasku pod svjetla pozornice, pričinjalo mu se da u prvom redu vidi Blanku, odjevenu u žarko crvenu majicu. I svaki put kada bi prst upirao na desnu stranu prvoga reda, činilo se da uzvikuje Blanki:

- Slabosti, ime ti je žena!

Blanka je sjedila na hladnom kamenu i osluškivala žubor valića. Smirivao ju je šumor valova koji udaraju o visoke stijene i moru se vraćaju razbijeni u pjenu. U svakoj njezinoj tišini i praznini progovarale su Filipove napisane riječi i pojavljivao se njegov prekrasan lik. One večeri, nakon izlaska iz kazališta, zamolila je prijatelje da prijeđu cestu i kratko vrijeme čavrljaju, dok popuši cigaretu. Pogled je probijala između njihovih ramena, ali nije ga ugledala. Čak ni kada je mala, vesela skupina izašla kroz sporedna vrata na kazališnoj zgradi,

Filip nije bio među njima. Bila je svjesna da su stigli do kraja. Znala je da se više nikada neće vidjeti, niti slati si pisma. Vjerovala je da mu je Ivor prenio kako i ona sjedi u gledalištu.

Nikada je nije susreo, nije znao kako izgleda, ali mogao ju je potražiti na kraju predstave.

Mogao je. Rekla bi mu da je postao važan dio njezina života, i najljepši dio koji liječi samotnu dušu i obasjava mračne misli.

Na koncu, morala se pomiriti s činjenicom da je za Filipa bila tek komotni priljepak za povremene izlete u maštu, bijeg od rutine i dosade. I pisma koja je potom dobila odavala su da, osim ispisanog dnevnika dobre dušice, od njega ništa više nije smjela očekivati. Ponudio joj je tople, ljubazne riječi, upućene nepoznatoj prijateljici. U posljednjem pismu bio je hladan, dvosmislen. Čak joj nije postavio pitanje je li doista bila na predstavi. Ništa. Morala ga je zaboraviti. Nije imala izbora. Morala je rasplnuti morbidnu iluziju, koja joj je zagorčala život.

Ponekad se budila s jakim nagonom da ga nazove, ili potraži, ali pobjeđivao je zdrav razum, svjesnost da njemu nije dovoljno stalo. Ipak, nakon nekoliko godina, trenutak slabosti posjeo ju je za računalo, na koji je onih turbulentnih dana pohranila snimku s predstave Hamlet. Sve ove godine, u strahu od još veće tuge i boli, odgađala je pogledati snimku i još jednom proživjeti tu presudnu večer, i osluškovati jecaje slomljena srca.

Već kod prvih kadrova Blanka je primijetila da joj je one večeri promaklo koliko je Filip bio zbunjen, rastresen. Nekoliko puta vraćala je snimku na početak. Jeza joj je gmizala leđima kada je uhvatila njegov pogled, koji je s računala piljio u nju. Pogled zaljubljenog muškarca.

Blanka je poskočila sa stolice, uznemirena saznanjem da ju je prepoznao i da je u njegovim očima vidjela isto što i u svojim pri pomisli na njega. Miješavinu boli, topline, čežnje, tuge, i ljubavi.

Drhtavim rukama šalicu je napunila kavom i oslonila se na kuhinjski element. Nervozna, ustrašena, uznemirena, srkala je vrelu kavu, očajnički pokušavajući smiriti se. Kada su joj se prsti prestali tresti, duboko je uzdahnula, sjela za računalo i odlučno stisnula tipku play.

Kako su minute prolazile i slike tekle ispred njezinih očiju, bilo joj je sve jasnije da je tu prokletu večer pamtila iz krive perspektive. Jer, u suprotnom, vidjela bi dekoncentriranog Filipa koji je s mukom skidao pogled s Blanke. Njegovi nespretni pokreti i zbunjeni, topli pogledi otkrivali su sakrivene osjećaje.

Blanka je prste prinijela ustima i pustila suze da se kotrljaju obrazima, kada je ugledala Filipov zaljubljeni pogledi dok je govorio:

- Slabosti, ime ti je žena!

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

SRETAN TI PUT

Stropoštao se u kožnato sjedalo i svom snagom zalupio vratima skupocjenog automobila.

- Nije mi to smjela učiniti! Nije! Glupača! – siktao je kroz zube Dominik. – Volio sam je više od svoga života, ali gotovo je! Za sva vremena! Nikada joj neću oprostiti. Nikada!!!

Pritisnuo je papučicu gasa i pojurio u pravcu Šijane. Morao je otići što dalje od blentače, a to će se dogoditi... odmah. U trenu je odlučio da neće otići u mali, samački stan na Verudi po odjeću, obuću, sredstva za osobnu higijenu i ostale osobne stvarčice, koje bi u normalnoj situaciji strpao u kufer, jer trebat će mu kada se vrati u Hamburg. Putovnica mu je bila u džepu, i to je bilo sve što mu je u ovako ogavnom trenutku bilo potrebno. Morao je nogu držati na papučici gasa, morao je krenuti put Njemačke, odmah, dok nije poludio od praštećeg bijesa.

Kada je stigao do Velog Vrha, usporio je, što mu je u ovome trenutku teško padalo, ali ispred njega stvorio se ogoman kamion, koji je gmizao ulicom poput mamutske kišne gliste. Grad je ostao iza njega, a, nadao se, i u njemu zakopana ta prokleta uzaludna, u ništavilo bačena prošlost. Imao je dovoljno vremena za retrospekciju, za promišljanje o onome što se dogodilo i za pronalazak opravdanja za svoje postupke.

- Dobro, možda Slaki nije zaslužila tolika poniženja – priznao je samome sebi – ali i ona djelomično snosi krivicu što sam u novine poslao oglas da tražim djevojku za ženidbu.

Naravno, samo sam ju htio razljutiti, natjerati da se izjasni. Kad god da sam navaljivao da se pozabavimo planovima o našoj zajedničkoj budućnosti, Slaki je vješto izbjegavala razgovor.

Bila je majstorica odgađanja. Izmicala mi je, konstantno. Imao sam osjećaj da jednu nogu stalno drži na putu za odlazak. Ona je kriva što sam izveo tu glupost! Tko bi ikada pomislio da će se Ela javiti na oglas! – tješio je Dominik svoj poljuljani ego. – A kada me znatiželja nagnala da uživo upoznam Elu, stvari su izmakle kontroli, jer bila je zgodna. Uh, Ela je bila prava zvijer.

Dominik je nakratko prestao razmišljati jer se približavao petlji pored Kanfanara, po kojoj je nekoliko automobila kružilo.

Propustio je dva-tri prometala, prošao petlju i iz nje izašao na cestu koja vodi prema Bujama. Vratio se razmišljanju o proteklom vremenu.

- Pogriješio sam. Nisam se trebao upustiti u strastvenu vezu s Elom. Ali bila je tako zanosna! I stambeno situirana, neovisna, opuštena, zabavna, s nesvakidašnje spontanim smislom za humor. Imala je sve, osim moga srca. Nije ga pridobila. Divio sam se Eli, da, ali kao potrošnoj robi. Kao novome, najmodernijem laptopu.

Dominik se namrštio i blago zagrizao donju usnicu čim ga je obuzelo sjećanje na dan kada mu se život počeo kotrljati nizbrdicom. Ela je okrenula ključ u bravi i ušla u hodnik njegovog stančića. Pošao joj je u susret, pozdravio ju je, nakratko zagrlio i ovlaš poljubio. Zajedno su ušli u dnevni boravak i, prije očekivanog tjelesnog rasterećenja, Dominik je uzeo dvije čaše i stavio ih na stol. Posegnuo je za bocom

votke, ali Ela je izjavila da od toga dana neće piti alkohol. Dominik je blago podigao desnu obrvu i upitno je pogledao. Zateturao je, i pridržao se za stolicu kada je Ela drhtavim glasom zacvrkutala da očekuje dijete, da će postati otac.

Novonastala situacija potpuno ga je zbunila. Blokada u glavi paralizirala mu je lice, pogled, cijelo tijelo. Skamenjen zurio je u Elu. Učinilo mu se da između njih propadaju svi njegovi planovi, pretvoreni u tisuće sitnih razočarenja. Pokušao se pribrati i barem odglumiti da je ushićen. Doduše, nakon prvotnog šoka, na neki čudan način prožimala ga je radost pri pomisli na nježno malo biće koje će se roditi. Sin, vjerojatno. Ali, u njegovim vizijama Ela nije bila majka njegovog djeteta, već Slaki.

- Kako ću joj pred oči?! Što ću joj reći?! Hoće li mi Slaki ikada oprostiti? – U Dominikovoju glavi rojila su se pitanja.

Dominik je prošao hrvatsku granicu i ušao u oštar zavoj, nakon kojega se spuštao prema Kopru. Prije no što je došao do odvojka za Trst, pogled je zadržao na ogromnoj žutoj zgradi, na supertrgovini, u koju je u više navrata sa Slaki dolazio u šoping. Razmišljao je kako je kupovina sa Slaki bila pravi užitak.

Dominik je auto parkirao uvijek na istome mjestu. Eto, posrećilo mu se. Pred vratima trgovine poljubili bi se, i razdvojili. Slaki je lepršala od trgovine do trgovine, presretna jer joj nitko za leđima ne kvoca, i prebivala po kratim policama i košarama s odjećom na akciji. Za to vrijeme Dominik je na terasi restorana srkao pive i uživao promatrajući panoramu grada.

Godilo mu je razmišljati o rijeci ljudi koji su protjecali u ili iz trgovine, o njihovoj odjeći, izrazima lica, o njihovu ponašanju. Volio je analizirati sve što su mu oči zahvatile. I u jednom trenutku, u vidokругu bi se pojavila nasmiješena Slaki, s tucet vrećica u rukama.

- I to je to?! Samo sjećanja? Ne trebaju mi ni ona! – grmio je Dominik u stisnute zube. – Naravno, poslije ovoga što mi je učinila... ni da kleči, ni da moli neće me više vidjeti!

Sjetio se da je i Slaki ponavljala iste te riječi, nakon što se oženio Elom. A pogotovu nakon što je doznala da je dobio kćer. Uzalud ju je svaki dan nazivao, molio Jakova, najboljeg prijatelja, da joj kaže kako se samo nakratko želi čuti s njom. Htio joj je objasniti zašto se oženio, htio joj je reći koliko je nesretan, koliko ju voli, da je nikada nije prestao voljeti.

Prošlo je podosta vremena prije no što je, nakon bezbrojnih poziva, s njom stupio u kontakt.

Ležao je na krevetu, glave naslonjene na tvrd jastuk na koji je spustio mobilni telefon. Približio mu je uho i slušao zvonjavu telefona. Uronjen u letargiju, ne vjerujući da će mu se javiti, a ipak odlučan da ne odustane, prenuo se kada je iz slušalice jeknula: „Molim“. Naglo se podigao u sjedeći položaj i, premda je dugo pripremao govor, sada je bio zatečen i nije znao kako započeti razgovor. Pokušavao se pribirati, ohrabren činjenicom da je voljna razgovarati s njime i prevaren nadom da će mu oprostiti.

Objašnjavao joj je da nije očekivao takav, neprihvatljiv i nesretan razvoj situacije. Bio je uvjerljiv kada je cvilkao da se ne može pomiriti s glupošću koju je napravio i da

nepromišljenost svaki dan plaća gorkim kajanjem. Priznao je da Elu nikada nije volio i da nema trenutka kada ne razmišlja o Slaki, i o planovima u skoroj budućnosti, kada će konačno biti zajedno, jer svaki bi drugi scenarij bio pogrešan. Zgrnuo se kada je zastao da bi došao do zraka, i do još uvjerljivijeg objašnjenja, jer je iz mikrofona na mobitelu zagrmio Slakin glas:

- Pusti me na miru!!! Imaš svoju obitelj, o njoj skrbi! Želim vam svu sreću ovoga svijeta! I da se nisi usudio nikada više nazvati me! Za mene si umro onoga trenutka kada si se oženio!

Mrtav si, kužiš?! – Tresnula je slušalicu.

Dominik cijeli dan nije izašao iz sobe. Ni kada ga je Ela zamolila da s maleckom ode u šetnju ne bi li ona mogla na miru obaviti kućanske poslove. Tek kasno uvečer Dominik je izašao iz zadimljene sobe, nakon što je čvrsto odlučio da neće odustati od Slaki. Bit će strpljiv. Povrijeđen joj je ponos, ali vrijeme je na njegovoj strani, razmišljao je, jer njemu vrijeme ništa ne znači ako nije provedeno sa Slaki.

Nije ga iznenadilo što se više nikada nije javila na telefon. Znao je da, ukoliko želi pridobiti Slaki, mora poduzeti drastičnije mjere. U Medulin, na njezino radno mjesto, stigao je taman kada je počeo padati mrak. Na njezinom licu miješale su se zrake tek upaljenog svjetla i crvenog sunca koje se gasilo nad morem. Bila je poput božice! Prišao joj je s bočne strane, dirnuo joj je rame i, kada ga je osupnuta ugledala, s grčevitim osmijehom na licu tiho je rekao:

- Molim te, molim te, nemoj pobjeći. Došao sam isključivo zbog tebe i neću se vratiti u Njemačku dok mi ne dopustiš da ti ispričam kako sam dospio u ovaj pakao, jer život bez tebe doista je život u ognju pakla. Možeš li barem pet minuta odvojiti za mene? Jesam li zaslužio barem tih pišljivih pet minuta?!

Slaki se nećkala. Prodorno ga je promatrala, tražeći razlog njegovog pojavljivanja, i način za bijeg. Ipak je rekla:

- U redu. Slušam.

- Ljubavi, kriv sam, to je jasno i pticama na grani, ali ni ti nisi potpuno nedužna. Prisjeti se, poigravala si se s mojim osjećajima. Molio sam te da se negdje skrasimo, da se počnemo kućiti, ali i tada si bježala od mene. Nakon posljednje svađe, kada sam se vratio u Hamburg, nazivao sam te nebrojeno puta, ali bijes ti nije dopustio da mi se javiš. Jesi li se ikada upitala kako je meni? U tuđemu svijetu, sam, s osjećajem napuštenosti, i s gorčinom u srcu, jer bila si moja, a ipak neuhvatljiva. Da, sramim se i žalim zbog onog glupog oglasa, ali moraš znati da nisam planirao ostati s Elom. Nju sam koristio poput antidepresiva. Ne volim je. Nikada je nisam volio. Moj život pripada tebi – plačljivim glasom šaputao je Dominik. – Uzmi ga, molim te.

- Pobogu, čovječe, znaš li ti uopće što govoriš?! – povišenim glasom uzvratila je užasnuta Slaki. – Pa ti imaš kćer. Ona mora odrastati uz oca. Tebe! Jesi li poludio?!

- Shvatit ćeš, Slaki. Polako, samo me saslušaj. Kćer? Da, malecku volim više od svega i od svih, ali jednako volim i tebe. Rješenje postoji, Slaki! – Dominik je duboko udahnuo prije no

što je nastavio – Ela je dobra supruga i majka, poštujemo se, ali oboje smo svjesni da je moj život u tvojim rukama, da će biti potpun samo u tvojoj blizini. Sve ostalo je životarenje. Slaki, oboje smo nesretni, shvaćaš li? Zato Eli neće biti povrijeđena ako razvrgnemo brak. U dubini srca ona zna da će se jednoga dana to i dogoditi. Ni ona ne želi živjeti s čovjekom kojemu nije stalo do nje, koji je uz nju jer mora biti.

- Kakav si ti to čovjek? – grozila se Slaki. – Napustio bi ženu i malo dijete???

- Ne, malecku bih uzeo sa sobom – optimistično joj je počeo izlagati planove. – U Puli bih pronašao stan u koji bismo ti i ja uselili. Kada bih ga osšosobio za normalno življenje, pošao bih po kćer. – Dominiku su se upalile iskre u očima. – Možeš li zamisliti, Slakice moja, nas dvoje, pokraj kamina, i moja predivna mala srećica, moja ljubavičica. Moja kćer... naša kćer?

Slaki je zurila u njegove oči pokušavajući prodrijeti kroz njih i doći do sivih vijuga, koje su proizvele ovu monstruožnu priču.

- Dođi, ajmo sjesti i popiti kavicu. Daj mi vremena da razmislim pa ćemo o svemu porazgovarati i, moguće je, dogovoriti se – govorila je Slaki velikim koracima grabeći prema kafiću.

Dugo, predugo je šutjela, gledala u sjajne pločice na podu kafića i duboko promišljala. Dominik nije navaljivao. Bilo mu je dovoljno saznanje da Slaki pokušava vizualizirati sve ono o čemu joj je maločas govorio. Neka je, nek u svojoj slatkoj glavici razvija početak filma, u kojemu će sretno živjeti do kraja svojih života.

Bio je uvjeren da i ona njega istinski voli, ali ljubav je sakrila ispod slojeva poniženja, ponosa i straha da bi Dominik opet mogao zgriješiti. Konačno je podignula glavu, pogledala ga sa strahom u očima, s krivnjom u zjenicama, i s nelagodom u glasu počela je govoriti:

- Žao mi je, Dominik, ali moraš shvatiti. Nakon što si se oženio, pala sam u očaj. Nisam mogla zamisliti voljenog čovjeka u tuđem krevetu. Plakala sam, neprestano, danima i noćima.

Zapravo, za me dan više nije postojao. Oko mene, i u meni, zavladao je trajni mrak. Ništa više nije imalo smisla. Moj život nije imao smisla! No, nakon što sam primila vijest da ti se rodila curica, željom za životom probijala sam se kroz mrak tražeći barem jedan tračak nade. Led sa srca počeo se otpadati kada sam upoznala Davida. Mislila sam da te nikada neću preboljeti, sve dok se on nije pojavio. Uglavnom, da ne duljim... trudna sam. Očekujem njegovo dijete.

- Šališ se?!?!?! – zaurao je Dominik. – Mora da se šališ!!!

- Nažalost, nije mi do šale. Trudna sam. Rodit ću ovo dijete i sama ću ga odgajati. Neću učiniti što i ti, ući u brak s osobom koju doista ne volim – rekla je samouvjerenom i odlučno.

Dominik je zatresao stol i srušio stolicu, tada je ustao i kažiprst uperio u Slaki.

- Cijeli te život čekam! Čekanje je bilo bar donekle podnošljivo, jer sam gajio nadu da ćemo danas-sutra biti zajedno! A ti mi sada govoriš da očekuješ dijete?! S nekim dripcem?! M'rš!!!

– odmahnuo je rukom i užurbanim korakom napustio kafić. I sada je tu, nekoliko kilometara udaljen od Villacha, razočaran i zapjenjen poput bijesnog psa.

- Nije mi to smijela učiniti! Nije! Kučka prokleta – mrmljao je Dominik.

Uto mu je u džepu zavibrirao mobitel. Izvukao ga je iz džepića, stisnuo zelenu tipku i srdito puknuo:

- Halo!!!

- Gdje si? – oglasio se Jakov.

- Na zaobilaznici, poviše Villacha. Vraćam se u Njemačku! – prkosno je rekao. - Slušaj, ako te Slaki nagovorila da me nazoveš, prenesi joj da me ubuduće može vidjeti isključivo u noćnim morama! Za mene je krepala! Lešina je! Šlus!!!

- Jest, Slaki me zamolila da te nazovem – priznao je Jakov - i da ti kažem da nije u drugom stanju. Trudnoću je izmislila. Htjela te iskušati, vidjeti bi li bio voljan odgajati tuđe dijete, kao što si joj ti predlagao da prigrli tvoju kćer.

Na trenutak zavladao je duboki muk. Naelektiriranu tišinu prekinuo je Jakov:

- Eh, teško se nositi s mudrim ženama. Sretan ti put, kompa.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

NEMOJ PRIČATI

Mirna je bar jedanput mjesečno navraćala u knjižnicu i dobro opskrbljena novim knjigama vraćala se kući te zaranjala u njih.

Jednoga dana u ruci joj se našla knjiga zanimljivog naslova: Pozdravi s neba. U toplini i tišini omanjeg stana uzela je u ruke nebeski plavom bojom ukoričenu knjigu i počela ju čitati. Svidjela su joj se mnogobrojna svjedočenja ožalošćenih ljudi, koji su govorili o ogromnoj tuzi, očaju koji ih nije napuštao, tuposti i ljutnji zbog smrti jednoga od članova njihovih obitelji, a potom o utjesi i miru koji se spustio u njihova srca i duše nakon što su ih dragi pokojnici kontaktirali. Na razne načine.

Čitajući o osjećajima tih ljudi, promišljala je kakvu su milost dobili kad su imali priliku čuti ili vidjeti svoje pokojnike. Mirna je vjerovala u zagrobni život. Osjećala je da smrt nije kraj. Razmišljala je kako dijete pri rođenju osjeća strah, jer ide u nepoznato, a zapravo ulazi u novi život. Vjerovala je da čovjek pri smrti osjeća paničan strah, boji se da iza paravana življenja nema ničega, osim kraja, a zapravo ulazi u još bolji i ljepši život.

Pa ipak, kada je naišla na priče ljudi koji su telefonom razgovarali sa svojim pokojnicima (ili ih bar čuli), držala se zdravog razuma i procijenila da je najvjerojatnije kod tih slučajeva najveći udio imala mašta. Ili strašno velika želja uciviljenih da na bilo koji način dobiju potvrdu o postojanju neke više dimenzije i da će ih njihovi dragi čekati na kraju osvijetljena tunela. Mirna je to razumjela, ali u telefonski razgovor nije vjerovala. Nikako. Doduše, negdje je čitala kako ljudska svijest vibrira i kako umovi odašilju vibracije u svemir, a na određenoj frekvenciji mogu i komunicirati, ali tekstovi

koje je sada čitala više su joj sličili na izvatke iz kakvog štiva znanstvene fantastike, nego na ozbiljne i stvarne događaje. Dan-dva razmišljala je o mogućnostima, a nakon što je došla do zaključka da čita gluposti, odložila je knjigu i čvrsto odlučila da će ubuduće pomnije birati što će posuditi u knjižnici.

Jedne večeri posjetila ju je sestrična Sanja, maminoga brata kći. Prošlo je tek šest mjeseci otkako je njezin otac podlegao teškoj bolesti i napustio ih. Bila je to prilično rezervirana obitelj, nedruželjubiva, okrenuta sebi. To je objašnjavalo njihovu snažnu povezanost.

Sanja je bila svjesna da je već prošlo šest mjeseci i da je bol bar malo morala popustiti, ali nije. Nije se mogla pomiriti s očitim - da se otac više nikada neće vratiti, da ga više nikada neće vidjeti. Vjerovala je da u svemiru postoji neka sila koja se (što se nje tiče) može nazvati Bog, ali nikako nije vjerovala u mogućnost da je njezin otac sada kod Njega.

Budući da je Sanja dobro poznavala Mirnu, znajući da je oduvijek otvorena za svaku vrstu razgovora, čak i kada joj govore nevjerojatnosti, zamolila ju je za razgovor. S nelagodom i malom dozom srama, Sanja je počela pričati o događaju koji ju je poprilično uznemirio i zabrinuo.

Njezina majka nikako nije mogla prežaliti supruga. Svakoga je dana plakala i izgovarala njegovo ime. Hodala je po kući i prebivala po njegovim stvarima, razvrstavala ih, mirisala, zalijevala ih suzama. Sve do jednog predvečerja, kada je djelovalo kao da se Sanjina mama pozdravila sa zdravom pameću i o kojemu je Sanja željela Mirni ispričati ama baš sve, u povjerenju, i zatražiti savjet. I gutajući suze, započela je priču:

- Dogodilo se to možda u jedinom trenutku kada nismo mislile na tatu, razgovarale smo o novonastaloj, nezavidnoj financijskoj situaciji. Imale smo brdo neplaćenih računa, neke čak još od pogreba, i pokušavale smo se dogovoriti hoćemo li se poniziti pred obitelji i zatražiti pozajmicu, ili ćemo, posramljene, u banci moliti da nam odobre kredit, mada ne ispunjavamo uvjete. Zadubljene u uplatnice, račune i molbe prenela nas je zvonjava telefona. Mama je grubo odgurnula stolicu, naglo ustala, ljutitim koracima pošla do komode i podignula slušalicu. Časak je zbunjeno gledala preda se, a onda je graknula iz svega glasa:

- Tko ste vi?! Šaliti se na tako gnjusan način! Kako vas nije stid?! – Sanja je otpuhnula dim cigarete, srknula gutljaj kave i, odmahujući glavom, nastavila govoriti: - Zaprepašteno sam gledala u maminom smjeru, ali nisam mogla dokučiti s kime razgovara, pogotovu zato što pretjerani izljevi bijesa nisu bili svojstveni mami. Mama je zatim ušutjela, telefonsku slušalicu jače je pritisnula na uho i tupo piljila preda se. U jednome trenutku nasmiješila se i rekla: „U redu, hoću. Volim te, Čiči moj.“ Vjeruj mi, Mirna, skoro sam se izvrnula sa stolice.

Zaprepašteno sam gledala u mamino lice dok je prilazila stolu zagonetno se smijuljujeći.

Naravno, vrisnula sam:

- Mama!, uozbilji se! Tko te nazvao?

-Tata, kćeri. Tata se javio. – potpuno smirenim tonom odgovorila mi je mama.

- Znaš, Mirna – reče Sanja – nisam dijete. Svašta sam doživjela i čula, ali ovo...?

Mama je izgledala kao nikada do tada. Kao da ju je do toga trenutka neizdrživo bolio zub, i kao da ga je izbila telefonskom slušalicom. Na njezinom licu radost je zamijenila tugu. Zbunjena i zabrinuta, prijekorno sam prošaptala:

- Ma, mama, budi pametna. Tata je umro.

- Milo moje – nježno me pogledala i potpuno uvjerljivo rekla: - Nakon što sam bedaku očitala lekciju, glas iz slušalice rekao mi je: „Čiči, to sam ja. Vrijeme je da prestanete plakati. Meni je ovdje lijepo, sretan sam.“ Premda mi se na trenutak učinilo da stvarno razgovaram s tatom, pogotovo nakon što me nazvao Čiči, a znaš da me tata uvijek tako od milja zvao, ovo malo razuma ipak se pobunilo i opet sam povišenim glasom rekla: „Čovječe, nemoj me zezati. Poštuj tuđu bol.“ Međutim, on se opet oglasio iz slušalice i melodično, nebeski odgovorio: „Ja sam, Čiči. Poslušaj moj glas. Ti znaš da sam to ja. Vjeruj mi, ovdje je ljepše no što ikada možeš zamisliti. Čiči, nemoj više plakati, molim te.“ I tada se glas ugasio.

- Mirna – reče Sanja - mama me tada pogledala u razrogačene oči i ponovila je: - To je bio tata. Prepoznala bih njegov glas među milijun glasova. Nemoj to nikome pričati. Smijati će nam se ljudi. To je bio on! Ne pitaj me ništa. Nemam odgovore. Samo znam da je to bio tata!

Snuđenog lica Sanja je završila svoju priču i upitno pogledala Mirnu.

- Ludo, zar ne? – rekla je.

Mirna je šutjela čitavu vječnost. Sanji je bilo neugodno. Pomislila je: „Što mi je ovo trebalo?

Sada sam i ja luđakinja u Mirninim očima.“ Skupila je usnice, stiskala ih, kao da ih žvače i netremice promatrala Mirnu.

Mirna se nagnula preko naslonjača, s police je dograbila knjigu Pozdravi s neba, tutnula je Sanji u krilo i procijedila:

- Ne znam što reći. Jednostavno ne znam. Pročitaj ovu knjigu i sama procijeni je li ludo baš sve što ne razumijemo.

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

IZGAŽENI

Rasturaju me dvojbe. Je li razboritije pričati o onomu što mi pritišće dušu, iako sam uvjeren da ću bljuvotinama iz uma, iliti istinom, povrijediti drage osobe, ili je primjerenije šutjeti i stoički podnositi bodljikava izlaganja pompadurije? Posebice što izlaganjem vlastitih stavova ništa, apsolutno ništa ne bih postigla. Ne, ne bih uspjela oplemeniti čudnovata promišljanja umišljenih individua. A to i ne želim. Čemu rasipati energiju? Kao da bi moja malenkost išta postigla tamo gdje su i pametniji zapeli.

Naš se odnos zakomplicirao jedne večeri kada sam s prijateljicama ugodno trošila vrijeme, sve do trenutka kada sam s njima poželjela podijeliti podrhtavanje u nabreklih venama, ushićenje, delirij... zbog jedne pjesme. Takva sam, obezglavljena, napose ako mi se pjesma toliko dopadne da me obuzme nezaustavljiva lepršavost. Najčešće uz istu pjesmu zviždućem ili pjevušim dva tjedna, a potom ju zaboravim. Ili postanem euforična zbog nekih novih riječca i dramatičnih refrena. Skrušeno priznajem... da, srce se razigra kada čujem zvuke tamburice ili dobru domaću zabavnu pjesmu. Budući da je takav ukus „za osudu“, eto, ubijte me! Naravno, te sam večeri shvatila i da... nisi li dio mase, tada si nerazuman, nerazumljiv i neprihvatljiv.

Dakle, ubacila sam kasetu u prastari kasetofon i sobu je ispunio zvuk moje trenutačno najdraže pjesme... Izadi, tugo. Podigla sam obje ruke u zrak riskirajući da nekoliko sljedećih dana liječim bolna ramena, i zagrmila uz duboki glas koji je dopirao iz okruglih, mrežastih zvučnika. Temperament je činio svoje i uzdizao me par centimetara iznad parketa. Nakratko.

Bacila sam pogled na malo društvanca i djelomice suzila osmijeh. Nelagoda ga je zaledila. I strah da nelagoda može biti otkrivena. Jer, rešetali su me prijekorni pogledi. Dok sam smišljala kako da se izvučem iz neugodne situacije, pokušavala sam dokučiti što znače prijekorna, obeshrabrujuća kimanja glavom, odnosno, pomicanje glave na lijevu i desnu stranu. Tada se dogodilo da sam čula, a poželjela da mi se tek pričinilo da sam čula, Gabrielin „obzirno-prozivajući“ glas. Kao da me smirivala. Ili opravdavala moje ponašanje,. što li?

Progutala sam jagodičnu kost i, gušeći se, sjela među njih. Pokušavala sam biti nevidljiva, barem dok se ne saberem i pročistim dušnik. Od samoga davljenja spasila me Tangra.

Razvezla je priču o raznovrsnim hipohondrijskim boljkama i bogomdanim lijekovima. Između ostaloga, dotakla se teorije o neškodljivosti Guznodol čepića, koji se koriste protiv svih mogućih bolova, osim dušobolje. Dugo sam pokunjeno šutjela, no tada ugrabih pruženu mi priliku da nešto kažem, nešto što će prikriti prijašnju snuždenost, nešto što će me uključiti u razgovor, a neće izazvati burnu reakciju. (Bože, kako me plaši burkanje bilo čijega uma!) Nesigurno krenuh spašavati čast.

- Čini mi se da sam u uputama pročitala da ih čiraši ne smiju koristiti – usudih se šapnuti.

Bolje da me vrag uzeo pod svoje vile prije no što sam bilo što zucnula, pa makar i ovo u što sam bila sigurna. Zasula me paljbom kakvu ni neprijatelji u dubljem i slabije naoružanom rovu nisu zaslužili. Paljba iz paklenoga stroja, koja ubija ispucanim slovima, pogledom, mimikom, tonom. Tangrino rešetanje razvuklo se na nekih dvadesetak minuta, u kojima je

žustro objašnjavala da ti čepići ne mogu biti škodljivi kada ih ona oduvijek koristi. Uostalom, i njezina ih je baka trpala u njezinu mamu, a i njezina ih je mama trpala u nju, pa i ona trpa...

Skupila sam se oko drhtave kralježnice, obgrlila ju i čekala da prestane prštanje „nerazumlja“.

Prestravila me najezda razgranatih kapilara na njezinu napetu licu, koje su pucale poput kukuruznih kokica. Najčudnije je bilo to što se Tangra isključivo meni obraćala neblagonaklonim sopranom. Kada je koju riječ uputila Tihani, zvučalo je kao da ju šalje iz profinjenih usta rezervne osobe. A tada bi se opet obrušila na moju malenkost... i pretvarala se u gadnu i gladnu zvijer.

Na kraju našeg nesretnog druženja otpratila sam ih do portuna, s osmijehom na blijedu licu. Vrativši se u zadimljeni sobičak, nalila sam si kavu, zavalila se u još topao naslonjač, i zaplakala. Kod mene u takvim situacijama, odnosno za nemila događaja, slijedi analiza.

Težim, ako ne dobrom odnosu, a ono bar zadovoljstvu pri poboljšanju međuljudskih odnosa, pa često zanemarim ili bar umanjim uvredu ili povredu, što je kudikamo lakše i bezbolnije, nego bezglavo upadati u rasprave, u iskušavanje snaga dviju nepopustljivih furija. Meni je, osobno, važniji sveukupan odnos nego par nepromišljenih udaraca u smjeru moga samopouzdanja.

No, ovaj je put nešto pošlo izvan moga zdravog rasuđivanja. Nešto je prelilo čašu. Nisam shvaćala koja je od tih kapi bila presudna. Ni zašto je kap, koja curi vanjskim dijelom čaše,

zašto je ona značajnija i bolnija od tekućine u čaši. Misli su odlutale do trenutka kada sam pjesmom htjela razveseliti prijateljice, a proizvela kontraefekt. Srdile su se na neki suzdržan, a udružen način. S kojim pravom? Tko posjeduje zlatni metar za mjerenje dobrog ukusa?

Osudile su, podcijenile, ponizile, iskazale manjak poštovanja. A ljubav = poštovanje. Ili? Smatram da to nije posve točno, jer znam da sam prijateljicama draga. Eto, skromna sam.

Zapravo, sigurna sam da me vole. Samo nešto se poremetilo i ja sam pokušavala dokučiti što je to.

Predmnijevam, kada izbjegavaš sukobe i trvenja, tada drugoj strani šalješ poruku da ti je do nje stalo i da je ne želiš povrijediti. Međutim, dotična iz poruke iščitava da sam slaba, strašljiva, i da joj dajem za pravo da me povrijedi ili uvrijedi.

Naravno, dugo mi je trebalo da stignem do toga zaključka. Prvotno sam sebe gnjavila pitanjima: Što nju muči? Zar ne shvaća da je vikala na mene objašnjavajući mi kako nije štetno ono za što na uputama piše da može naškoditi?

A onda odbacih razmišljanja namnoženih „frigolina“. Baš me briga što nju muči! Bezobzirno i bezrazložno grurala je po tihoj poniznosti. Nisam joj namjeravala uzvratiti udarac, ali kada je čovjek u neprilici, umjesto da zašuti, on nezaustavljivo blebeće. Ni ja nisam bila izuzetak.

Netom prije no što je podigla stražnjicu i napustila moju kuću, obratila sam se Tangri vrlo ozbiljna izraza lica:

- Piše li na uputama da ih ne smiju koristiti imaoci duodenalna ulkusa?

- Da, piše!!! – nestrpljivo je odgovorila.

Konac razgovora! Pobjeda je moja! Pa ipak, zašto je takva? Tangra. Što ju muči? Wrong questions! Zašto sam JA takva? Što to mene muči? Tangra koTangra. Neće se promijeniti.

Uzdici će se jedino kada i ako nekomu stane na nogu. Na meni je hoću li otrpjeti bol ili je odgurnuti, uz upozorenje da i ja znadem gaziti.

Pred jutro bijah mirnija. Tada sam već odlučila da ću se pozabaviti izborima. Zapravo, nisam se mogla oteti dojmu da krivica nije u Tangri. Pogreška je u meni i neobjašnjivoj težnji da uvijek sve bude na opće zadovoljstvo, pa ako takav trud netko zlorabi, opterećujem svoju preopterećenu dušu. A moja je bit jaka i podnijet će prskanje kompleksa. Zato ne prosuđujem i ne osuđujem. I zato prednost dajem razumijevanju potrebe nesigurnih da se na meni iskale.

Ja takvih potreba nemam.

No sve ima svoje granice, a ja sam svoje međe postavila na krajnjoj crti samopoštovanja. Tangra je stigla do te granice i zaljuljala čvrsti stijeg tolerancije. Budući da je naš odnos postao nestabilan, na pragu trajnog raskida, odlučila sam da moram riješiti što je rješivo, odnosno da moram spriječiti Tangru pri htijenju da na grobu moga samopouzdanja podiže spomenik svome samopoštovanju.

Sljedeći sam dan nazvala Tihanu. Vidjela je i osjetila što mi je Tangra činila, i učinila, pa me dobar dio dana tješila. Tihana je upućena u sve detalje moga skromnog postojanja i znala je skoro sve što me u zadnje vrijeme tišti.

I kako sam se rasplakala kada su udruženim snagama omalovažavali pjevača čijim se pjesmama divim. Ja se divim njegovim pjesmama, oduvijek i zauvijek.

I kako me unazadila posveta na knjizi, koju sam dobila za rođendan, a u kojoj je pisalo „Ne idi za slavom, uspjehom i novcem, jer na kraju puta stat ćeš pred Onoga kojemu sve to ništa ne znači, i tada ćeš shvatiti koliko si doista bijedna.“ Rođendanska čestitka!? Poruga?

Nanizale su se neugodnosti, ali kada pukne nit koja drži kolajnu strpljenja, raspadaš se i ti. Ne naglo, postupno. No, sebe smatram mudrom ženom pa iz verbalnih udaraca učim.

I nakon svakog puknuća bivam jača.

- Tangra me više nikada neće povrijediti. Neću joj dopustiti. Bit ću oprezna i paziti kamo spuštam nogu, ali ako me namjerno nagazi, drugom ću joj nogom uzvratiti – rekla sam Tihani.

Ne znam kako bi drugi postupili na mome mjestu, ali ja sam na novi susret ponijela osmijeh ljubavi, i oprez.

Sjela sam pored nje, igrom slučaja, i rasprela priču o izmišljenom, ili ipak stvarnom, čovjeku koji je prilično vitalan i u svojoj 160-toj godini, a za nj sam doznala čitajući jednu psihouzdihuću knjigu.

Prva se javila Veronika.

- Ma ja u to ne vjerujem! - prsnula je.

- I ja sam pročitala sve o tome fosilu, ali samo bi glupan povjerovao u takvo što! – nadovezala se Tangra.

Onaj objektivni dio mene složio se s njihovim stajalištima, ali onaj pozamašni dio, subjektivka, koju sam cijeli život odgajala na svoj način i poticala ju da u blatu traži biser, i da ga vidi i kada ga nema, e, ta je, uz blagi osmijeh, odlučila reagirati.

- Bože, koji ste vi crnjaci! Zar nije ljepše vjerovati da taj čovjek zaista postoji? Dapače, i sama ću se potruditi da doživim njegove godine. - Prasnula sam u gromoglasan smijeh.

Nastavili smo neobavezno i opuštено čavrljanje. I tada je Tihana spomenula glumicu kojoj najčešće dodjeljuju beznačajne, sporedne uloge, i čijeg se imena nitko nije mogao sjetiti.

Pokušavala je na sve moguće načine objasniti o kojoj je glumici riječ.

- Ma znate onu malu što igra u toj i toj seriji. Plavokosa, ogromnih, plavih očiju, vitka, ah, da, i kratkokosa. Isuse Kriste, pa ona je naša najljepša glumica! – najzad je podvignula.

Zainteresirala sam se i upitala:

- Ma da ne misliš na onu koja je usput i „usnokosa“? Ona, kojoj se desni rub usana spustio do dna brade?

- Da, ta – uzdahnula je.

Začudilo me kako ju je i ona prepoznala pri spominjanju krivih usnica, a ipak ju je doživljavala pojmom ljepote. Nisam osoba koja s figom u džepu laska, zato sam jednostavno i duboko iskreno prokomentirala kako se meni ta glumičica nimalo ne dopada i kako je Tihana sto puta zgodnija. Nije mi povjerovala.

Tada nam se pridružila i Gabriela. Prepričale smo joj potonje razgovore. Tihana se opetovano dotakla poimanja ljepote, na što ju je Gabriela počastila izrazom duboka iznenađenja i ponovila moje riječi. Što bi reći, da je Tihana zgodnija. Uto je Tangra ljutito i bučno odgurnula stolac i po tko zna koji put bezobrazno reagirala ustavši i ciknuvši:

- Ma povraća mi se! Idem u WC.

- I ostani tamo! Tamo ti je mjesto! – sijevnula sam.

E, neće me više gaziti! Makar se ovaj put uspentrala na Tihaninu nogu (i njezin izgled). Do kraja večeri sve smo bile izgaženih prstiju, ali s jednom nemalom razlikom: te je noći i Tangra stavljala hladne obloge na prste i pitala se čime je to zaslužila. Moram priznati, nisam se osjećala pobjednički. Znala sam da sam joj nanijela bol, a kako sam dozlaboga suosjećajna i „sebemrzački“ raspoložena kada se bilo tko zbog mene osjeća loše, bilo mi je suđeno da i njezinu bol odbolim.

No, nisam požalila. Možda sam joj pomogla. Možda je razmišljajući došla do zaključka da sve što nam se događa, sami smo si skrivili.

Ili smo previše napadali, ili smo predugo popuštali, ali pogreška je uvijek u nama.

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

PLAVA KRUNICA

Blanka je s grupom hodočasnika posjetila Međugorje, jedno od najpoznatijih svjetskih svetišta. Vjerovala je da će se na trodnevnom putovanju duhovno obnoviti i pronaći toliko željeni mir.

Njezina htjenja su se izjalovila. Dok su hitali malim mjestom, ljutila se na vodiča jer je bio posve neuviđavan. Tretirao ih je kao nedisciplinirane školarce te ih stalno opominjao, pozivao na red i požurivao ih. Nije im dao ni pola sata vremena da obiđu trgovine i kupe kakvu sitnicu za uspomenu. Budući da joj je dozlogrdila vojnička stega, Blanka je povukla Kseniju za rukav, mignula joj i istovremeno trgnula glavom u smjeru trgovina. Ksenija je shvatila i potvrdila glavom. Šmugnule su u glavnu ulicu, prepunu malih dućanas brojnim bijelim kipićima.

Ušle su u prvi dućan i obje se dale u potragu za plavom krunicom, kakvu je Blanka željela. S nevjericom su gledale u tisuće krunica, ali plavu nisu našle. Ni u drugoj trgovini. Ni u trećoj. Blanka je bila razočarana. Opravdano strahujući da će ih strogi vodič ukoriti, na brzinu se odlučila za krunicu s prozirnim perlicama, naoko bijelu. Kradom su se priključile svojoj grupi. Ušle su u autobus, koji je žurno krenuo kako bi na vrijeme stigli na misu u susjedno mjestu.

Među prvima ušle su u crkvu, sjele u klupu (negdje na sredini crkve) i utihnule. Primijetile su da sa svake strane klupa korača po jedan čovjek i svima dijeli... nešto. Budući da u pojedinim crkvama imaju običaj dijeliti papiriće s tekstovima pjesama koje će se pjevati za vrijeme mise, opušteno su i strpljivo čekale da im čovječuljak spusti papir u ruke. Kada im

se nasmiješeni gospodin skroz približio, Blanka i Ksenija istovremeno su ispružile ruke.

Obje su netremice zurile u plave krunice na svojim dlanovima. Pogledale su se i zagonetno se nasmiješile.

Otada je Blanka uvijek i svugdje sa sobom nosila plavu krunicu.

Nakon otprilike mjesec dana, Blanka je pakirala stvari jer se spremala na zanimljivo turističko putovanje s prijateljima. Krunicu je spustila u džepić crne putne torbe. U nju nikako nije mogla ugurati svu odjeću, obuću i mnogo nepotrebnih sitnica, zato se odlučila za crveni kufer srednje veličine.

Smetnuvši s uma da je plava krunica ostala u crnoj putnoj torbi, Blanka ju je bezuspješno tražila, ali plavu krunicu nije mogla naći. Pomirena s čudnovatim nestankom plave krunice, u mali, bočni pretinac crvenog kufera ubacila je prozirnu krunicu.

Nakon dugoga putovanja, i obilne večere, Blanka se povukla u svoju sobu, legla u postelju, ugasila svjetlo, uzela krunicu u ruke i... zaprepastila se. Nanizana zrna krunice svijetlila su u mraku. Podigla je ruke i zadivljeno promatrala krunicu koja kao da je visjela u zraku. Krunica joj se stala tresti u drhtavim rukama - shvatila je zapanjeno da njezina krunica poprima... plavu boju.

Željela je plavu krunicu. Nije ju našla. A na kraju dobila je dvije.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

BAŠ MI JE LIJEPO

Stevo se oslanio na dovratnik, podbadao me pogledom i gnjavatorski prigovarao:

- Znaš da me dečki čekaju. Pokreni se.

- Mogu li na miru popiti kavu? Sjedni – prstom sam pokazala stolicu.

- Svake nedjelje prepiremo se zbog tvog nemara i lijenosti – gundao je, ali nije se pomaknuo s mjesta. Ostao je pored vrata i grdio me: - U devet sati moram biti na tržnici.

Kužiš?

- Nedjelja je. Helou? Ne moram naviti budilicu da bih pošla u kupovinu – odbrusila sam mu sad već pomalo otresito.

- I? Što to znači? Društvo se u kafiću nalazi u devet sati. Hoću li im objasniti da zbog tebe mijenjamo sat susreta? Nisi fer. Kužiš? – izderao se. – Hoćeš li se presvući ili ne?! Jer, ići ću bez tebe, da znaš! – ultimativno mi se unio u lice.

- Idi! Rado ću ostati doma! – podigla sam glas i u njegovom smjeru otpuhнула oblak dima.

Ni nakon tri godine stvari se nisu promijenile. Pisala sam pjesme do dugo u noć, ili do ranih jutarnjih sati, i rano nedjeljno buđenje zbog nekoliko namirnica uopće nije bila opcija. Voljela sam spavati, izležavati se do deset-jedanaest sati. Sa Stevom sam imala dogovor da ću uvečer napisati

popis prehrambenih artikala koje će on po rastanku od društva otići kupiti.

No, ove nedjelje dogodilo se nešto neobično i neočekivano. U subotu mi se u messenger javila Andrijana. Začudila sam se, a naročito kada me zamolila da njoj i njezinoj grupi iz Daruvara, koje će dovesti na jutarnju misu u crkvu Gospe od milosti, budem vodič pri obilasku Pule.

Pristala sam i s Andrijanom dogovorila detalje.

U nedjelju, oko osam i trideset, Stevo i ja sjeli smo u auto. Bio je odlično raspoložen. Ako se nisam usudila remetiti mu planove, rado mi je udovoljavao. Tada je rastao... u svojim očima.

- Odakle poznaješ tu ženu? – raspitivao se.

- S Fejsa – odgovorila sam. – Neobično je to što sam je upoznala (virtualno, naravno) prije desetak godina u jednoj grupi koja je prikupljala sredstva za potrebite, ali otada s njom nisam bila u kontaktu.

- Pa što te nagnalo da ustaneš neuobičajeno rano – zaintrigiralo je Stevu – pogotovo kada dotičnu faktički uopće ne poznaješ?

- Ne znam. Vjeruj mi, ne znam – zamislila sam se. – Ovo je jedna od onih situacija kada razum govori da činim glupost, ali tijelo ne sluša. Kreće se, usprkos činjenici da kretnja nema smisla. Osjećam da moram otići – rekla sam i dodala – nešto me iznutra goni. Moram otići.

Nemam zdravorazumsko objašnjenje.

Stevo je zaustavio našeg Suzukića ispred ulaza u crkvu. Ušla sam, prekrížila se i pogledom potražila Andrijanu, ili Lili, koja je trebala biti glavni vodič. Ili rezervni. Ne znam.

U crkvi je bilo iznenađujuće puno ljudi. Sjela sam u zadnju klupu i prepustila se dubokoj kontemplaciji. Po završetku propovijedi izašla sam u dvorište i primakla se veseloj grupici.

Jedan gospodin razvukao je harmoniku i veselo društvanje počelo je pjevati domoljubne pjesme. Andrijana i Lili stajale su ispod krošnje starog hrasta i gestikulirale rukama. Prišla sam im, srdačno smo se izljubile i porazgovarale o planiranom obilasku Pule. Na kraju sam upitala Lili:

- Jesi li došla autom? Mogu li s tobom do grada? Stevo me samo dovezao i otišao naći se s prijateljima.

- Zapravo – obratila mi se Andrijana – to smo već utanačili. Lili će ići svojim autom, a ti s nama, autobusom. Ne znamo put do grada, niti gdje parkirati.

- Svakako – odgovorila sam žurno pitajući se jesam li dorasla zadatku. Dugi niz godina u posjedu sam vozačke dozvole, ali dugo nisam vozila auto. Budući da sam najčešće totalno skulirana, kao putnica ne obraćam pozornost na promet, saobraćajne znakove, niti razmišljam o prvenstvu prolaza. Opustim se maksimalno, tako da uopće ne znam nova pravila u prometu, koja je ulica jednosmjerna, ni kamo se svrstati na kružnom toku.

Kada je grupica zauzela svoja mjesta, ušla sam u autobus i stala pored vozača. Sve što sam trebala činiti, bilo je pokazivati kažiprstom cestu i govoriti lijevo, desno ili pravo. Ušli smo u veliki zavoj, preko puta veslačkog kluba i vozač je uspješno parkirao autobus. Budući da nisam pretjerano razgovorljiva, Lili sam prepustila ulogu glavnoga vodiča. Nakon razgledavanja Arene i slikanja ispod zidina, prošli smo pored Gradske knjižnice i uputili se na Forum.

Uz upoznavanje i ugodno čavrljanje vrijeme je brzo proteklo. Kroz glavu mi je proletjelo da uopće ne bi bilo loše subotom ranije lijegati, a nedjeljom se buditi u neko normalnije vrijeme i sa Stevom prošetati gradom. Znala sam da je ideja i više nego dobra, ali jednako tako znala sam da nije ostvariva. Ovu nedjelju svrstala sam u izvanredne situacije.

No, bilo je vrijeme za povratak. U torbici iskopala sam mobitel i nazvala Stevu:

- Ja sam gotova. Ovdje više nisam potrebna. Gdje si ti?

- Ispred veslačkog kluba... pijem čaj – odgovorio je.

- Ma, šališ se?! – rekla sam iznenađeno i pogledom ga potražila između gustog zelenog bilja kojim je terasa bila ograđena. Mahnula sam mu i pomislila kako je doista čudno vidjeti ga ispred veslačkog, jer nikada nedjeljom nije dolazio do Rive. Nije mu bilo usput. A nije mogao znati da bi me tu mogao susresti jer nikome nisam javila da nam je veslački klub polazna točka.

Pozdravila sam se s Daruvarčanima, s Andrijanom i Lili, i pohitala do svog mužića. Sjela sam nasuprot njemu i upitno ga pogledala.

- Još uvijek mi nije jasno zašto si u veslački došao popiti čaj. Dvadesetak metara od mjesta gdje je parkiran autobus? To ne može biti slučajno. Kaži, zašto baš tu?

- Nemam pojma. Tako mi je došlo.

- Baš neobično! – zaključila sam i u bijelu kavu sipnula šećer. – Nećeš vjerovati – dodala sam

- ali fantastično sam se provela. Baš mi je bilo lijepo. Neočekivano, budući da sam šetala gradom s nepoznatim ljudima. Da, baš mi je bilo lijepo. – Nagnula sam se preko stola i dograbila mobitel.

- Nazvat ću Dubravku. Pozvala me da s njom i zajednicom Cenacolo odem u Međugorje.

Odbila sam, ali predomislila sam se. Danas je veoma neobičan dan i od jutros imam osjećaj da moram ići – objavila sam mu tonom koji nije davao mjesta za diskusiju. Utipkala sam Dubravkin broj i čekala. Taman kada sam zinula da Dubravki priopćim radosnu vijest, Duba mi je zatvorila usta govoreći:

- Slave, imam goste. Nazvat ću te čim budem mogla. Moram ti nešto ispričati.

Stevo i ja vratili smo se kući, odložili i raspemili namirnice, presvukli se. Prolazila sam kroz blagovaonicu kad je zazvonio mobitel. Duba.

- Ej, Slave, noćas sam te sanjala. Da preciziram, sanjala sam te pred jutro – raspištoljila se. –

U snu smo Enco, ti i ja bili o obilasku neke tvrđave, ne sjećam se koje. Pamtim samo zidine, velike blokove, poput naše Arene. U jednom trenutku nestala si nam iz vidokruga.

Prestravljeni, jer smo te dugo neuspješno tražili, paničarili pri pomisli kako ćemo Stevi pred oči ako te ne nađemo. Zadrhtala sam kada mi je stigla sms poruka – nastavljala je Duba. – Ti si ju poslala. U njoj je pisalo „Ja sam na Rivi. Baš mi je lijepo.“
Možeš li zamisliti!? San je bio tako stvaran.

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

PETNAEST I TRIDESET

Pogledala je sat. Bilo je skoro deset i trideset. U novčaniku je imala tri novčanice po deset kuna. Duba je odlučila da za marendu neće potrošiti ni lipe, ali ipak će iskoristiti vrijeme pauze za kratku šetnju gradom.

Besciljno je hodala ulicom Sergejevaca i pokušavala dokučiti zbog čega je od ranog jutra prati podmukla, tiha tuga. Otkad se probudila, bez ijednog valjanog razloga, na srce joj je zasjela neobjašnjiva, a tako ustrajna melankolija. Poput bliceva s fotoaparata, gdjekada bi joj pred očima sijevnuo lik Slavka Barbarića, karizmatičnog međugorskog svećenika.

O njemu nije znala bogznašto, tek da je pomagao djeci, uglavnom siročadi, i da je za jednog od mnogobrojnih hodočašća izdahnuo pri vrhu brda Križevac. Tim više mučilo ju je njegovo naprasno i ustrajno pojavljivanje u njezinu umu. Nije ga mogla povezati s nelagodnim osjećajima koji su je proganjali sve otkad je jutros otvorila oči pa se usredotočila na traženje uzroka nelagodi.

Nije pronašla razlog. Na svim poljima sve je bilo u redu. Osim što je lunjala gradom ne znajući kamo se uopće uputila. Palo joj je na pamet da bi mogla sjesti na terasu kojega kafića i u miru popiti toplu bijelu kavu, ali sjetila se da u novčaniku ima samo trideset kuna i da bi, plativši kavu, ostala na *opasno tankoj rezervi*.

Poslije se pitala kada i zašto je skrenula za lijevi ugao i stala pred ulazna vrata knjižare Turčinović. Do tada bezvoljna, sa zanimanjem je zakoračila na prvu stubu i ušla u trgovinu.

Zastala je pored središnjeg stola i pogledom obuhvatila sve izložene knjige. Spustila je pogled k prstima koji su dodirivali malu knjigu sjajnih tvrdih korica. Podigla ju je i pročitala naslov, a pod naslovom ime autora... Slavko Barbarić. Znatiželja se zakovitala u njoj. Na prvoj stranici bila je ispisana cijena knjige. Trideset i pet kuna. Znala je da nema dovoljno novaca, ali, gle!, u pretincu za kovanice napipala je kovanicu od... pet kuna.

Platila je knjigu i s velikim zanimanjem (i malo boljim raspoloženjem) vratila se natrag na posao.

Sjela je za svoj radni stol, otvorila knjigu i počela je listati. Odmah, čim je pročitala nekoliko redaka, preplavio ju je mir, neobjašnjivo unutarnje zadovoljstvo.

Nakon nekoliko sati posla u tom dubokom stanju mira, pitala se zašto je lik i razmišljanje o tom gotovo nepoznatom čovjeku ne napušta. Spustila je knjigu pored računala i na tražilici ukucala njegovo ime. Na prvoj stranici koju je otvorila pisalo je... Fra Slavko Barbarić rođen je 11. ožujka 1946., a umro 24. studenoga 2000. godine, u 15:30 sati. Prestravljena, procijedila je:

- Mili Bože, pa taj je čovjek umro na današnji dan!

Sa zebnjom u srcu pogledala je zidni sat. Bilo je točno 15:30.

Elavica Julka
ISTEK
VREMENA

LOVELA

Cijelo prijepodne Lovela je uživala promatrajući živahno i veselo društvanje koje se i ove nedjelje okupilo kod nje. Mala grupica sjedila je za okruglim vrtnim stolom, a druga je, zažarenih obraza i s kapljicama znoja na čelu, igrala odbojku. Navijači su bili glasni, a i mladež za stolom nije zaostajala s vikom i smijehom. Nasmiješena, Lovela se iskrala iz osunčanog vrta i ušla u praznu kuću, željna barem trenutka tišine. Sjela je u udoban naslonjač i duboko uzdahnula. Pogled joj se zadržao na slici koja je virila s police onižeg smeđeg stolića. Polako ju je izvukla, na skupljene noge spustila je ruke i drhtavim prstima nježno je dodirivala ozarena lica na slici. Učinilo joj se kao da ih je dodiranjem oživjela jer su prisjećanja nizala slajdove s početka čudnovate priče.

Živjela je u istoj zgradi u kojoj živio je i Karlo. Zapravo, u ogromnoj žutoj zgradi bili su jedini susjedi. Karlo je bio sin jedinac, mažen i pažen, ali ne i razmažen. Lovelina mama rado se družila s tetom Katom i strikom Vladom, Karlovim roditeljima. Često su svi zajedno pijuckali jeftina pića, smijali se prostim vicevima i svakodnevnim dogodovštinama, zajedno slavili praznike i rođendane.

Karlo je za tih obiteljskih druženja iskazivao neskrivene simpatije prema pomalo arogantnoj Loveli, ali ona je ignorirala čeznutljive poglede ispod napola spuštenih kapaka. Trudila se biti ljubazna, ali iritantnost pri pogledu na njegovu pojavu uglavnom nije mogla sakriti. Nije joj se sviđao. Nimalo.

Karlo je bio onizak mladić, plavkaste, čekinjaste kose, pretjerano tih i sramotno sramežljiv. Beživotan. Bio je sušta suprotnost muškarcu iz njezinih djevojačkih snova. Svoj život

zamišljala je pored visokog, šarmantnog muškarca smeđe kose, zabavnog, uz kojega će se osjećati ponosno i zaštićeno. Karlo nije posjedovao niti jednu od nabrojanih vrlina. Lovela ga je rijetko susretala na stubištu, a i tada bi ga pozdravila preko volje jer dobar odgoj nalagao je pristojnost, a oholim pozdravom davala je Karlu do znanja da osjećaje zadrži u svojoj zgrčenoj nutrini.

Lovela se začudila kada joj se teta Kata potužila da joj Karlo nedostaje, da je već četiri mjeseca u vojsci, a daleko je i ne može mu poći u posjet. Lovela uopće nije primjetila da mlohavca ne susreće na stubištu. Za nju jednostavno nije postojao, osim u trenucima kada se sprdala na njegov račun i kada ju je mama opominjala neka ga ne naziva Žučo, ali Lovela je samim osornim izgovorom njegova nadimka davala do znanja da joj je dozlaboga antipatičan.

Zato se ukopala u mjestu, zinula od čuda i širom otvorila lijepe, zelene oči kada ju je teta Kata zamolila:

- Lovela, mila moja, naš je Karlo već dugo u toj nesretnoj vojsci. Iz njegovih pisama zaključujem da je jako usamljen. Znaš da nije pretjerano razgovorljiv – zastala je i molećivo

Lovelu pogledala u oči. – Bi li mu napisala pismo, mila? Znam da si mu ti posebno draga i da će ga tvoje pismo najviše obradovati. Hoćeš li, dušo?

- Pismo? – odugovlačila je zgrožena Lovela. - Ali... začudit će se, jer nismo ubliskom prijateljskom odnosu. Jedva tu i tamo izmjenimo brzi pozdrav. Neće li shvatiti da je to vaša ideja? Obuzet će ga ljutnja, a bogami i mene nelagoda.

No, teta Kata je ostala pri želji da mu Lovela napiše i pošalje pismo. Nakon kratkog razmišljanja Lovela je zaključila da i ne mora otrpjeti ogromnu žrtvu. Voljela je pisati.

Ulaženje u sebe i traženje leptirastih riječi opuštalo ju je, a bude li Karlu napisala pismo, poigrat će se onime što najviše voli. Olovkom i papirom. Naravno, pazeći da pismo ne bude prisno i da slatkorječivošću Karla ne zavede nadom u neki prisniji odnos.

Nije dugo čekala i stigao je njegov odgovor. Opširno je opisivao kako provodi svoje duge, tužne, samotne dane, ali u pismo je ubacio i retke oduševljenja što su konačno u kontaktu. Pri kraju pisma predložio je da nastave s dopisivanjem. Loveli je zasmetalo Karlovo umišljanje da su najzad krenuli istom stazom i da će se redovito viđati i kada izađe iz vojske. Nije imala srca odbiti ga, ni biti gruba i napisati mu da se ništa neće promijeniti, da njegov nadimak ostaje Žučo i da niti jedna napisana laska nije joj dotakla srce.

Nije mu odmah odgovorila na pismo, ali čim ju je počela peći savjest, sjela je i uzela olovku u ruku, birala je riječi i radovala se što se bliži kraj njegova vojnog roka - tada će njegova očekivanja otresti iz svojih misli i sa svoje savjesti. Osmijehnula se pri pomisli da se bliži konac ovom djetinjem glumatanju pri dopisivanju.

Kući se vratio krajem siječnja. Lovela je najčešće zauzetost koristila kao ispriku što ne može posjediti s Karlom i njegovim roditeljima. Bila je uvjerena da mu je na suptilan način dala do znanja da prema njemu ne gaji nikakve osjećaje, osim prikrivenu odbojnost.

Jednoga dana netko je pozvonio na njezina vrata. Podigla je zavjesicu i ugledala zbunjenog, skupljenog, rumenog Karla. Bilo je poslijepodne, vrijeme kada se Lovela, između dvije smjene, odmarala. Rasrdila se što joj ovaj ukočeni klippan razbija rutinu, ali pribrala se, otvorila vrata i nestrpljivo ga pozdravila. Zurila je u njegovo tjeme, jer je on pogled upro u pod, i promuklim ju je glasom pozvao da s njim pođe u pizzeriju. Naravno, odbila ga je, ne pretjerano ljubazno, pravdajući se da upravo završava s peglanjem, a potom će leći i odmoriti se. Karlo ničime nije odavao da žali što neće izaći s njime i što je gruba. Kao da se unaprijed pripremio za niječan i otresit odgovor. Lovela više nije imala problema sa savješću. Smatrala je da je i previše učinila ne bi li se on dobro osjećao, ali sada neka zabavu izvoli potražiti na nekom drugom mjestu, bez nje u planovima.

Lovela je zamišljeno pogledala sliku. Što se potom dogodilo? Ah, da, jedno popodne stajala je pokraj raskriljenog ormara i kombinirala što će toga dana odjenuti kada je iznenada začula Karlov odrešiti glas:

- Pusti me na miru. Kojim jezikom da ti kažem da večeras neću doći na Korzo!?

Lovela se primakla prozoru, škiljila je kroz navučene zavjese i sa zanimanjem prisluškiivala razgovor između Karla i zgođušne brinete.

- Zašto si takav? – cmizdruckala je tamnputa djevojka, prekrasne tamnosmeđe kose, odjevena u crveni kaput najmodernijeg kroja. – Što te košta doći? – navaljivala je. - Na Korzu će biti cijelo naše društvo, a ti ne želiš doći zbog mene?! Ma, daj, Karlo... Please?

- Žao mi je, ali već sam ti stotinu puta rekao da između nas nikada ništa ne može i neće biti – netrpeljivo joj je odgovorio. – Kojim jezikom da ti objasnim?! Shvati, nismo kompatibilni. Ako baš inzistiraš, reći ću ti istinu... Ne sviđaš mi se. I ideš mi na živce svojom neshvatljivom upornošću. Ohladi, pobogu, i pusti me na miru – otrësao se grubo, prošao pored brinete i ušao u portun.

Lovela je podigla tanke obrve, malčice nakosila glavu i čudeći se pomislila: „Ma vidi ti Žuću.“

Sljedeći put pozvao ju je da zajedno prošetaju gradom. Nije se premišljala, ni trena. Pristala je ponukana tek znatiželjom i sjećanjem na dan kada mu se brineta objesila oko vrata bezuspješno cvileći i kumeći da se uvečer nađu.

Lovela je s Karlom provela iznenađujuće lijepo poslijepodne, ali njezin oklop i dalje je bio čvrst, neslomljiv, neprobojan. A što joj je moglo promijeniti ponašanje i osjećaje? Karlo je bio skoro tri godine mlađi od nje, žutokos, bljedunjav, a jednako blijeda i mlaka bila je i njegova osobnost. Nije posjedovao apsolutno ništa što bi je moglo privući, zbog čega bi se njezino srce probudilo, a kamoli brže zakucalo. Nije ga mogla promatrati sa zanimanjem... čak ni kao prijatelja. U njemu je vidjela tek uzaludno gubljenje vremena. Pa zašto je ipak izašla s mlohavcem? Htjela je spriječiti da brinetu pogleda kako je gledao u nju? Jer, kada se ogledala u njegovim očima, Lovela je vidjela božicu koju je Karlo volio više od svih i svega. Možda je iz njegovih postupaka iščitala da je spreman stati izvan reda prihvatljivih i poželjnih mladića i strpljivo čekati da se red isprazni? Je li mislio da i ružno vozilo može biti ugodno za vožnju, samo treba dočekati da se Lovela ugodno smjesti na suvozačevo mjesto?

- Bako! – viknula je Martina. – Mama više ne želi igrati! Fali nam jedan igrač!

Lovela je još jednom bacila pogled na sliku sa „zlatnoga pira“ i blago se nasmiješila sjećajući se rezanja svadbene torte i kako ju je, s čašom pjenušca u ruci, Karlo strastveno poljubio, jednako vatreno kao onoga dana kada je iz puke znatiželje s njime prošetala gradom.

Martina i Marko stajali su pokraj košarkaške mreže, zadirkivali su je i požurivali:

- Ajme, bako, vučeš se ko puž!

Lovela je prišla Karlu, naborani obraz prislonila je uz Karlovu bjelkastu bradu, vragolasto mu je namignula i šapnula na uho:

- Pobjedit ćemo ih, je li, ljubavi? Mi uvijek pobjeđujemo.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

DVA BUKETA CRVENIH RUŽA

Veronika je nervozno prstima lupkala po stolu.

Trebalo je otpustiti kočnicu i otvoreno razgovarati s Nedom. Nije bio prvi put da je Nedi dosađivala s pričama o Viktoru i o njihovoj zasad platonskoj ljubavi, o ukradenim pogledima, dodirima ispod stola i sastajanjima dok je Krešo bio na poslu. Srećom, Krešo nije imao razloga za sumnju, jer je bila dobra i nježna ženica. Prema njemu odnosila se kao prema psiću za izložbe. Dugo godina živjeli su u malome, prenatrpanom stanu. Dani su im tekli ustaljeno, kao i svakom bračnom paru. S vremenom strast se otopila, ali ostalo je duboko poštovanje, radost kada bi sjeli za fino postavljen stol i zajedno ručali, a i potreba da jedno drugo usrećuju još uvijek je tinjala.

Bili su poput slike sretnog, zaljubljenog para. Bila je to slika naslikana vodenim bojicama laži, koje bi isprale suze, kada bi istina izašla na vidjelo.

Veronika je Krešu prestala voljeti prije mnogo godina, ali nikada u pitanje nije dovela opstanak njihovog braka, jer bio je duša od čovjeka i bio je čovjek-navika. Otkako se u njezinom životu pojavio Viktor, u Veronikinom srcu krv se počela neobično preslagivati, otkucaji srca jače su odjekivali, a vijuge u umu spletale su se u čvorove. Stajala je na raskrižju svojega života, nedovoljno hrabra da pokuša otpetljati čvorove.

Jedna strana ulice nudila je dom, smiraj i... dosadu. Druga ju je mamila nepriličnim čuvstvima, avanturom i... nesigurnošću. Zato se mjesecima nije pomakla s raskrižja. I zato je opet sjedila preko puta Nede i nervozno prstima lupkala po stolu.

- Jučer se Viktor ponašao prilično neobično. Bio je arogantan. U uredu me niti jednom nije pogledao, onako, kradomice, a kada smo se sreli na stubištu, pri odlasku s posla, samo me okrznuo pogledom i rekao da žuri – jadona se Veronika. – Cijelo popodne i večer očekivala sam da će se javiti, ali nije. I, da zaokružim loš dan, sanjala sam da me Krešo vara. Kao, uhvatila sam ga s ljubavnicom. Ne pamtim lice te kokoške, ali sjećam se da sam Krešu gađala prstenom. Probudila sam se dozlabora bijesna. Bože, što bi taj san mogao značiti!? –

Veronika je s nestrpljenjem pogledala Nedu očekujući od nje kakvu-takvu pomoć.

Neda se meškolljila na tvrdoj stolici, kažiprstom je češkala nos, poput ljudi koji izbjegavaju reći istinu, i umjereno oprezno rekla:

- Što se Viktora tiče, i sama znaš da hodajući za njime, hodaš kao po jajima. A uz njega nikada nećeš hodati. Doduše, dao ti je do znanja da mu se sviđaš, ali niti jedan ozbiljni korak nije napravio, zar ne? – Neda je upitno podigla obrve. – Sastali ste se bezbroj puta, ali što si iz njegovog ponašanja mogla zaključiti? Da te drži na uzici? Jednoga dana gleda te kao zub sočnu jabuku, a sljedeća tri dana potpuno te ignorira. Veronika, budi oprezna. Postoji opasnost da malo izgubiš zbog ničega.

Neda je upozoravala Veroniku.

- U pravu si – potvrdila je Veronika – ali ja jednostavno ne znam kako dalje. U Viktora se ne mogu pouzdati. Apsolutno ništa ne čini da bi me zadržao, ali čini dovoljno da ne mogu otići od njega – konstatala je. – No, što kažeš na san? Ha-ha,

koji glup san! Krešo je poput vjernog kućnog ljubimca, nikada me ne bi prevario. Njegova narav nema tu opciju – samouvjerenost se smijuljila Veronika.

Neda je potihom uzdahnula. Bila je u neprilici, i to nije bio prvi put. Dovedli su je u neugodnu situaciju, i Veronika i Krešo. Ustala je i otišla u kuhinju pristaviti lončić za svježiju kavu i da malčice sabere misli. Dok je prtljala po kuhinji, na pamet joj je pala sinoćnja večer i nepristojno kasno Krešino navraćanje. I on je volio razgovarati s Nedom, potužiti joj se, jer ju je dobro upoznao. Znao je da poput groba čuva tajne i da nikada neće Veroniki reći, iako su najbolje prijateljice, da on, Krešo, ima ljubavnicu.

Krešo je Anđelu upoznao sasvim slučajno. Premda je bila podosta starija od njega, svaki dan ukrao bi sat-dva i otišao u Anđelin zagrljaj. Anđela je bila ružnija od Veronike, ali imala je puno ljepšu dušu. I imala je sinčića s kojim se Krešo rado igrao, učio ga igrati nogomet i s njime rješavao školske zadatke. Bili su poput male, sretno obitelji. Zajedno su odlazili na igrališta, u kupovinu, na roditeljske sastanke. Neda nikako nije mogla provariti kako Krešina česta izbjivanja Veroniki uopće nisu bila sumnjiva. I sad je Veronika došla do nje s pričom kako je sanjala da je Krešo vara!

Neda se vratila u blagovaonicu, na stol je spustila tacnu s kavama, sjela na svoje mjesto, nasuprot Veroniki, i zapiljila se u šalicu na stolu.

- Ne znam što da ti kažem – mrmljala je Neda. – Doduše, ja ti u simboliku snova uopće ne vjerujem. Bezbroj puta sanjala sam i čarobne i stravične snove, ali nikada se ništa nije dogodilo. Znaš, ono, probudim se sa strepnjom, cijeli dan

očekujem neku vijest, poziv ili posjetu, ali... šipak! Ma, ne, snovi ništa ne znače – izvrđavala je Neda izbjegavajući Veroniku pogledati u oči.

Uostalom, željela je da Veronika i Krešo ostanu zajedno i da nikada ne doznaju da postoje i ljubavni priljepci s obje strane.

Veronika je još petnaestak minuta prstima lupkala po stolu, Nedi povjeravala sve dvojbe, strahove, pretpostavke i predviđanja, a onda se, olakšana za brdo teških misli, oprostila od Nede i uputila se prema izlaznim vratima. Prešla je kućni prag, osvrnula se, zagrlila i poljubila Nedu te joj se još jedanput ispričala:

- Oprosti mi, draga. Opterećujem te svojim problemima, ali da nemam tebe, imam osjećaj da bi mi misli eksplodirale.

- Ne brini – Neda se toplo, iskreno nasmiješila. – Za to postoje prijateljice. Da budu, ako zatreba, rame za plakanje.

Vratila se u stan i dugo je duboko, zabrinuto razmišljala o svojoj ulozi u ovoj zbruci. Pitala se griješi li u čemu. Pitala se nije li podlo i jedno i drugo gledati u oči, slušati njihove jadikovke, brisati im suze, tješiti ih, usmjeravati i - praviti se luda. Ne, šutjela je da oboje ne bi bili povrijeđeni. Ne njezinom krivicom. Ako se njihov brak na kraju raspadne, Neda nije htjela biti uzrokom. Ponekad se nijemo znala našaliti na svoj račun:

- Moj zadatak je lijepiti sve kutove ljubavnog kvadrata.

Godine su prolazile. Fitolji krhkih veza tinjali su, ali do eksplozija nikada nije došlo. Veronika i Krešo redovito su

zajedno posjećivali Nedu. Prepričavali su zgrade s posla, smijali se glupostima ili kartali do kasno u noć. Nemalo puta jedna te ista misao znala je prostrujiti Nedinom glavom: Bože, kako su lijep par. Savršeni su. Savršenstva... s greškama, jer pratile su ih žive sjene, Viktor i Anđela.

Ljubavni kvadrat počeo se raspadati kada se Anđela razboljela. Krešo je bio uz nju kad god je mogao uteći Veroniki, a da njegova odsutnost u njoj ne izazove sumnju. Bio je uz Anđelu do zadnjega dana. Umrla mu je na rukama, sretna i zahvalna. Krešo je svaki dan odlazio na njezin grob i u veliku vazu spuštao ogroman buket crvenih ruža. Oplakivao ju je iskreno i dugo. Veronika, zaokupljena Viktorovom neozbiljnošću i nestalonošću, nije primjećivala Krešine od plača crvene oči i nije ju zabrinjavala njegova pretjerana šutnja.

Budući da odnos s Viktorom nije napredovao, Veronika je bila na kraju strpljenja i na pragu prekida.

Jednoga dana jedno drugom izjavili su da je razlaz jedini izlaz. Savršeni par, Veronika i Krešo, konačno su ostali sami, okrenuti jedno drugom, prisutni umom, srcem i tijelom.

No, dok ljudi snuju, čekići sudbine nevolje kuju. Dva mjeseca nakon Anđeline smrti i Veronika se razboljela. Krešo nije mogao prihvatiti još jedan gubitak. S Veronikinom bolešću borio se rukama i nogama, i novcem, rasprodao je sav imetak vjerujući da ima nade, no i

Veronika je umrla na Krešinim rukama, sretna i zahvalna.

Neda se često pitala kako je Krešo. Nisu bili u kontaktu. Za njega je susret s Nedom bio previše bolan, pa ju je izbjegavao na sve moguće načine. Srela ga je slučajno, nakon šest mjeseci, na uzbrdici koja vodi prema groblju. U rukama, koje su beživotno visjele s otromboljenih ramena, nosio je dva velika buketa crvenih ruža.

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

KUKUMAVKA

Bila je večer ista kao i svaka druga, kada do nas navратиše Enco i Dubravka, i kada do dugo u noć kartasmo, šalismo se, razgovarasmo, pjevušismo, a bogami i posvađasmo se. Tako to ide kada si zagriženi "kartoman". Ali, kada u rukama imaš odlične karte i posprdno se obraćaš skrušenim suigračima, a na kraju izgubiš, puca ti ponos, pa malo dignesh glas, jer svi su krivi... osim tebe. Najčešće okrivim Gazdu, mojega supruga. Nikada ne priznam da loše igram.

Dakle, kao što rekoh, bila je to večer ista kao i svaka druga. Ugodna. Karte su nam, u sramotno sitnim satima, otežale u rukama, pa smo, mireći se, još pola urice raspredali o svagdanjim problemima, kovali planove za doček Nove godine, a kada su nam i jezici otežali, prijatelje smo otpratili do auta, uz srdačan pozdrav i mahanje s obje ruke, dok auto nije zašao iza ugla.

Ponos se još uvijek vukao za mnom dok sam raspremala stol, skupljala pepeo oko pepeljara, brisala tragove našeg poraza. Oprala sam ono malo posuđa koje je ostalo u sudoperu, pustila ga da se cijedi do jutra, pogasila svjetla i uspela se do kupaonice. Nije bilo nimalo lako suočiti se s gubitnicom u zrcalu, no zapjenjena pasta za zube zamaskirala je potpuni poraz. Zapravo, mrštenje sam mogla pripisati pasti za zube jer štipa desni kao sam vrag.

U bijeloj spavaćoj sobi (punoj zrcala) zalijepila sam pogled na televizor i pokušala dokučiti jesam li već odgledala dokumentarac, koji je upravo bio na programu, i pitala se hoće li lav opet zgrabiti majmuna za glavu i vitlati njime dok ga ne dokrajči. Samo mi je još to trebalo!

Prenuo me zvuk telefona. Na drugoj strani žice bio je Enco. Tiho, rekla bih i mirno, rekao je:

- Imali smo saobraćajku.

Nije mi ta vijest odmah doprla do mozga. Ležala sam ukočena, sa slušalicom u ruci, i sve što sam uspjela prozboriti bilo je:

- Odmah dolazimo!

Ta noć bijaše jedna od najhladnijih u ovome desetljeću. Ne da se magla spustila poput neke sivkaste zvijeri, koja se raskrilila ispred tebe pa ne vidiš ni svjetlo svoga automobila, a kamoli vozila ispred sebe, nego se i asfalt smrznuo. Sjajio je poput zrcala. Takvu poledicu za svog poduljeg života nikada nisam vidjela. Do te noći. Vozač drugog auta bio je pod utjecajem alkohola i izgubio je kontrolu nad vozilom. Pijanstvo ga je omamilo, a poledica povukla automobil, koji je prednjim dijelom udario u vrata do vozača... Enca.

Gazda je vozio polako dok hitali smo do mjesta nezgode želeći biti uz prijatelje, pomoći im, vidjeti ih... znati. Jadan Gazda, usredotočen na vožnju, zabrinut za prijatelje, uplašen smrznutim okolnostima, morao je trpjeti i moju jadikovku, nekontrolirane izljeve panike i upute kako bi trebao i morao voziti pod zimskim uvjetima. Ponavljala sam, bez stanke:

- Vozi polakše! Zar ne vidiš led na ulici?! Daj uspori!

Kada smo stigli do mosta ispod Velog Vrh, ugledala sam Enca. Stajao je pored slupanoga Golfa. Desnom rukom pritiskao je lijevo rame, a bolne grimase govorile su sve, i bez riječi. Navrle su mi suze na oči i onako šmrkava upitala sam ga

što je s Dubom. Isprekidanim glasom rekao je da su je otpeljali doma. Stajala sam uz njega, možda i prislonjena na njegovo povrijeđeno rame, i jaukala:

- Joj, zašto se baš vama moralo dogoditi takvo što?! Baš vama, tako dobrim ljudima! Ma, ne mogu vjerovati! A, Bože dragi! A, Isuse Kriste!!!

Tada nas je Enco zamolio da odemo do Dubravke. Je li htio da joj budemo pri ruci ili me više nije mogao slušati, to ne znam. U svakome slučaju Gazda i ja smo ga poslušali i uputili se njihovoj kući. Ne znam kako sam mogla i pomisliti da ikome mogu biti podrška i od pomoći, kad nikada nisam čudnovatu narav pripremila na prihvaćanje neizbježnog.

Kada smo stigli do Dubravke, zapravo kada sam je ugledala, uslijedio je pljusak iz mojih krvavih očiju i prolom iz grla:

- Ajme, Dubravka moja, ne mogu vjerovati da vam se takvo što dogodilo!

To je sve što sam rekla. (Otprilike tridesetak puta.) A između dvije grmljavine ispuhivala sam nos i pogledavala Dubu. Ona je podigla desnu podlakticu i nekako čudno zgrčila prste. Da situacija nije bila na pragu tragedije, pomislila bih da mi pokazuje srednji prst. No, trenutak je bio sve samo ne šaljiv. Nisam bila sigurna je li u šoku, šutjela je, a na licu joj nisam nazirala brigu, tugu, bol, ljutnju. Zapravo, rekla bih da je njezino lice iskazivalo mirnoću, i to me zbunjivalo, sve dok nije progovorila, rekavši:

- Hvala Bogu, nismo poginuli.

I to je sve što je rekla! Zabezeknuto sam gledala u nju. Valjda sam tada shvatila kako život funkcionira i kako bezbolnije mogu ići ukorak s njime. Tada to još nisam znala. Danas znam. Dugo nakon toga događaja razmišljala sam o toj noći i stavu što je, tu je. Ta me večer nije opsjedala, nisam je s namjerom prizivala iz sjećanja, ali kada mi se događalo nešto loše (iz prijašnje perspektive grozno), pali bi mi na pamet Enco i Duba. I tada bih pomislila... moglo je biti i gore. Nisam se u trenu promijenila. Ne znam kada se to dogodilo. Došlo je samo od sebe, spontano. Puno sam naučila iz njihovog udesa. A uskoro je slijedilo i testiranje.

Gazda je bio na poslu. Ja sam obavljala kućanske poslove, prtljala po ladicama s ciljem da uvedem malo reda i da utrošim vrijeme. I tada su mi javili da je Gazda pao sa skele i da ga Hitna iz Rovinja vozi za Pulu.

Sjela sam u auto. Ne znam kako sam stigla do bolnice. Nekako sam se osjećala, nekako... kao Pale sam na svijetu. Kći je bila u Londonu, sin u vojsci... a Gazda u vozilu Hitne pomoći.

Razne košmaraste misli prolazile su mi glavom... Je li živ? Što je slomio? Ispalo je da je slomio obje pete. Zapravo, desna je napukla, a lijeva bijaše smrskana. Počela sam sabirati komadiće rasprsnutih misli. U glavi mi je zvonilo – Surađuj s neizbježnim! Da, ali kako? Jasmina je daleko, Tomica u vojsci, a ja nezaposlena. Kako dalje? Bez njegove plaće bit ćemo gladni. Perilica je u kvaru, jedva preživljavamo, svaki dan treba ići u vojarnu, po Tomicu, i uvečer ga vraćati na Muzil, a pritom mu i nešto novca dati. A sada, Gazda je bio bespomoćan. (Pa i ja uz njega!)

Liječnik mi je objasnio da će dugo biti vezan za krevet, a nakon toga uslijedit će naporna i dugotrajna rehabilitacija. Mozak mi je radio tristo na sat. Ne kažu uzalud „Kada tražiš rješenje, traži ono što ti je pred nosom“, a meni su se pred očima pojavili Enco i Duba. Pri pomisli na njih smirila sam se. Znala sam da će sve biti u redu. Tako je i bilo.

Tri mjeseca ležao je u dnevnome boravku, a tada smo od susjeda posudili invalidska kolica. Bili smo presretni jer je i Gazda mogao biti nazočan kada je Tomica davao prisegu, jer je mogao izaći iz kuće i jer smo od kuhinje učinili radionicu i veselili se kada bi lupao čekićem po limu, iako smo svi pritom pomalo oglušili. Radovali smo se svakom i najmanjem pomaku k prijašnjem, ustaljenom načinu života.

I uspjeli smo.

Sljedeći događaj koji nas je izbacio iz tračnica zbio se jednog travanjskoga jutra kada su nam u šest sati ujutro javili da je Jasmina u bolnici. Večer prije izišla je s dvije prijateljice s namjerom da se dobro provede. Prijateljica, koja je sjedila za volanom, vozila je auto i tipkala sms poruku.

Kada su nam javili, slika je izgledala ovako: Gazda stoji u kuhinji, pridržava se za donji kuhinjski element, tupo gleda kroz prozor i sa strahom u očima objašnjava:

- U onome autu, koji upravo kreće ispred naše kuće, nalazi se Vesna. Ugruvana je. Maloj Anđeli šivali su obje usnice. Pitao sam što je s Jasminom, ali ništa nisu znale ili nisu htjele reći, osim da je zadržana u bolnici.

Trčala sam bezglavo po kući, presvlačila se, zapitkivala Gazdu što još zna.

To je, ipak, bilo previše za mene. Strah, ogroman. Neizvjesnost. A nisam željela dobiti odgovore na pitanja. Je li.....? Hoće li.....?

Krenuli smo u bolnicu.

Približivši se sobi u kojoj je Jasmina ležala, zastala sam. Bojala sam se onoga što ću zateći iza vrata. Ležala je na krevetu, spremna za operaciju. U pitanju su bile dvije frakture. Ništa više? (Hvala Bogu!) Dok smo čekali početak operacije, Jasmina nam je objasnila što se jest dogodilo i što se moglo dogoditi.

Spuštale su se nizbrdicom i u jednome trenutku vozilo se zaniijelo, zaplesalo po cesti i popelo se na zaštitnu ogradu pored ceste, iza koje je zjapila provalija. Srećom, auto je s bankine skliznuo na lijevu stranu i poprečno prešavši cestu udario u zid.

Bila sam izvan sebe. I dok sam zapanjeno zurila u Jasminu, na scenu su stupili Enco i Duba. Opet. Ili to više nisu bili oni. Možda sam već tada „ja“ bila „oni“. Počela sam pozitivno razmišljati i u skladu s razmišljanjima živnula sam.

Kako je dan odmicao, mislimo smo se vraćali u ovozemaljsko stanje, a takvo stanje dovelo nas je do sjećanja da smo za tu večer dogovorili druženje s prijateljima u našoj kući. To su dugogodišnji prijatelji s kojima se često nalazimo i priređujemo zajedničke večere ili jednostavno posjedimo i ugodno se družimo. Najprije smo sa sigurnošću odbacili i

samu pomisao na zabavu, ali nakon kratkog razmišljanja bubnula sam:

- Zašto odgoditi večeru kada će ionako svi biti kod nas?

I došli su. Naravno, nismo slavili. Ja sam do 22 sata bila kod Jasmine u bolnici, a kada sam došla doma, dagnje su bile na stolu, a društvance se sladilo. Sjela sam uz njih, pričala im kako se Jasmina dobro osjeća, slali smo joj sms poruke, a ona nas je nasmijavala sebi svojstvenim pošalicama.

I tu bi završila još jedna priča da ujutro nisam čula nastavak, koji je isplela moja susjeda svojom bujnom maštom i pokojom zlobnom misli... da mi smo slavili, a kći nam je zamalo poginula.

Zamalo, da, ali nije, hvala Bogu.

Zašto misliti na ono što se dogodilo, kada imaš izbor i možeš se veseliti zbog onoga što se nije dogodilo, a moglo je. Bila sam sretna. Da, sretna. Imala sam kćer. I imam sebe. Takvu. (Moćnu!)

Život je tako jednostavan.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

BINGOFON

Prije par mjeseci u novinama sam pročitala članak o Bingofonu. Pomislila sam kako bih rado bila članom te udruge jer, bez pretjerivanja, mislim da imam što dati... dio sebe koji shvaća druge i uvijek je spreman pomoći, a ako sam pritom svjesna da moji savjeti nisu bačeni u vjetar, da prilično smisleno usmjeravaju na bezbolniju putanju života, da sam sposobna skrenuti misli koje bole na misli koje traže rješenja, tada sam s razlogom razmišljala o toj udruzi i želji da se pridružim altruističkoj ekipi. Razmišljala sam o tom članku, slagala mozaik, put kojim ću stići do dotične udruge i najzad zaboravila sva ta mozgovna raspredanja.

Sve do članka u kojemu sam pročitala da traže volontere. Znala sam da se moram javiti. Ono što je bilo najzanimljivije, bila sam sigurna da ću to i raditi... biti na raspolaganju potrebitim ljudima, razgovarati s njima, prenijeti im barem djelić ove ljepote koju osjećam u sebi, ljepote življenja. Često nemam odgovor kada me netko upita zašto bilo što radim. Najčešće ne znam.

Slušam bezglasje u sebi, intuiciju. Dakle, pozitivan stav je u meni. Jedan dio urođen, drugi nadograđen.

Nekoć, davno, mučila sam se problemčićima koje nitko ne može ili ne želi razumjeti. I patio je onaj dio mene koji je znao da nisam u pravu, ali nije uložio trud u pronalaženje odgovora, i nije želio promjene. No misli se mogu kontrolirati, mogu se skrenuti s lošega puta i vratiti ih na pravi. Ja sam apsolutni gospodar svojih misli. Ako je tako, a jest, zar sam toliko plitkoga mozga pa ću dopustiti da razmišljam

negativno? Hoću li ja biti svoj najveći neprijatelj? Sve je u glavi, a glava je moja i pod mojom kontrolom.

Još uvijek učim život.

Dakle, posegnula sam za slušalicom i nazvala Bingofon. Gospodin koji, usput budi rečeno, i nije neki govornik (bit će da je na mome govornomu nivou), zapisao je moje podatke i rekao da će me netko iz udruge nazvati za nekoliko dana, kada se bude prijavio dovoljan broj volontera, koji će potom i odslušati edukacijski program, s kojim će ih se pripremiti za buduće zanimanje.

Znala sam da će me nazvati. Ni na trenutak nisam posumnjala.

Nakon nekoliko dana iščekivanja moje je vjerovanje splasnulo, vizija se raspršila. Odlučna da se priključim tom timu, nazvala sam ponovno. Gospođa, poprilično otresita, gruba, nestrpljivim mi je glasom objasnila kako čekaju da se prijavi više kandidata i da će tada svi biti pozvani, a ako sam toliko nestrpljiva, neka pokušam kod neke druge humanitarne organizacije i dam joj se na raspolaganje. Ljubazno sam zahvalila i pomislila:

– No, krasno, ali ti, gospođo, ne znaš da ja znam što hoću. A želim sjediti pored tebe. Možda ćemo postati dobre prijateljice. Čekaj me!

No, do tada, pametno bi bilo poslušati ju i poduzeti nešto. Što? Bilo što, jer već 15 godina živim između četiri plava zida. Isto toliko godina nisam se vozila autobusom, a osjećala sam

da moram početi mijenjati dugogodišnje navike. Neka druga humanitarna organizacija nije bila loše ideja.

Za početak, raspitala sam se o voznome redu autobusa. Drugi korak bile su Žute stranice. I tako, zapišem par telefonskih brojeva humanitarnih organizacija i nazovem prvu.

Na telefon se javio gospodin Ravnatelj, glavom i golom bradom, i otprilike sat vremena objašnjavao mi čime se dotična udruga bavi. Ne smatram se glupom, naprotiv, ali moram priznati da ni uz najbolju volju od dugotrajnog izlaganja ama baš ništa nisam razumjela.

Pokolebala sam se, načas, i pomislila da izaći među ljude možda i nije najbolja ideja. Na prvome koraku naišla sam na prepreke, i to u komunikaciji, a to mi je najslabija točka.

Netko tko godinama odgovara na pitanja što je toga dana na kućnom meniju i jesu li hlače izglaçane, krhkoga je samopouzdanja kada mora progovoriti i izvan ustaljenog rječnika, a kada ne shvati ono što mu je najjednostavnijim jezikom rečeno, tada se zabrine i lopatom skuplja samopouzdanje.

Dakle, nastavila sam slušati. Prebacivala sam slušalicu od uha do uha, jer nakon nekog vremena zaboli te ruka, a ušne školjke pocrvene pa, osim s koncentracijom i hvatanjem smisla, moraš se boriti i s bolom.

Slušam.

Ravnatelj je pričao o zlu i dobru. Zapravo, uglavnom o zlu, jer ono je zavlдалo svijetom. Zbog toga dolazi do ratova. Ljudi se

mrze, živimo u svijetu sveopće izolacije od ljubavi, u svijetu koji ne razumije, ne čuje čovjeka, ne vidi ga, ne suosjeća, ne pomaže mu, ne haje... hm, da, ništa loše nije rekao, dapače, u svemu bih ga mogla podržati... ako bih malo dublje razmislila. Ali, ja bježim od razmišljanja! Želim raditi. Ne želim razmišljati. To mogu i sama. Pitanje „Kamo ide naš svijet?“ svakodnevno je, a zasigurno ja nisam prikladna osoba koja bi na to mogla dati zadovoljavajući odgovor, s obzirom da ne znam kamo ja idem, a kamoli svijet.

Zanimalo me što rade volonteri u takvoj udruzi. Dobrovoljno razmišljaju? Nakon njegova opširnog izlaganja rekla sam:

- U redu. Razumjela sam. Mogu li sutra navratiti i uvjeriti se da sam dobro shvatila, pa ako vam mogu biti od koristi, tim bolje?“

Ono što sam tada razmišljala bilo je... možda mi se posreći pa nekog klinca ipak shvatim. Svečano izjavljujem da je u pitanju bio moj prvi hrabri pothvat. Nisam si mogla dopustiti luksuz da već na početku djelovanja odustanem. Odlučila sam izaći iz kuće i uputiti se u udругu, suočiti se s Ravnateljem koji je do besvijesti objašnjavao svoju ulogu u udruzi i ulozi udruge u svijetu ne znajući da nisam ništa razumjela.

Sljedeći dan našla sam se pred derutnim vratima iza kojih se nalazila negrijana prostorija (toga je dana, za divno čudo, pao snijeg), u kojoj su u tišini sjedili Djelatnica i Ravnatelj, koji mi je od riječi do riječi ponovio sve ono što mi je i prvoga dana napričao.

Tada sam već počela sumnjati u svoj zdrav razum. Nisam imala pojma o čemu taj čovjek govori, ali da bih svoj obraz

poštedjela od javnoga sramotnog izlaganja vlastite gluposti, rekla sam da sve razumijem, no željna sam posla, konkretnog, besplatnog.

Zar tako puno tražim?

Slijedilo je još jedno jednosatno razglabanje o razlogu postojanja takve udruge. Kvakanje se nije pomaklo dalje od početka. Ali, ja sam uporna. Vratila sam se u udrugu i treći dan. Tada sam doznala da su raspisali natječaj u kojemu traže volontere, ali nude i posao, zaradu. Došla je jedna grupica ljudi, u potrazi za poslom, a dobili su isto što i ja... čavrljanje, ali s jednom malom razlikom. Ja sam došla jer želim biti volonter i ne tražim ništa osim posla. Oni su došli tražiti posao i plaću, a nude im da budu volonteri. Ha-hah, ja se nudim kao volonter, ali nema za mene posla, osim razmišljanja. Ma uporna sam ja! Shvatit ću, kad-tad. Uostalom, ovo je privremena *zanimacija*. Dok me ne pozovu na Bingofon.

Nakon pet dana čavrljanja u udruzi, ja, naviknuta na monologe, počela sam se sve brže umarati na tome zadatku.

Jednoga dana, čim je ušao u sobičak, Ravnatelj je ushićeno, uzbuđenim glasom započeo priču kako je bio u Biro banci, kako je razgovarao s mjerodavnima, upravo o našem problemu... Zlu. S obzirom da sam se, u nemogućnosti i nepotrebnosti izražavanja, priklonila šutnji, pri spominjanju te banke na tren sam se trgnula i nepromišljeno rekla da u toj banci radi moja jako dobra prijateljica. Rekla sam to tek onako, nepotrebno, tek da nešto kažem, ali uto su Ravnatelju zaiskrile oči pa sam ustuknula od straha i njegova jezovito gladnog pogleda, da bi odmah potom izlanuo:

- Eto vam posla! Hoćemo li poći do nje?

Zaprepastila sam se. Nije mi jasno kako mu je moglo pasti na pamet da ću ga voditi k prijateljici i od nje tražiti novac, pomoć udruzi koja... razmišlja. Ipak sam, nažalost, dobro shvatila bit udruge.

Nisam sigurna da sam osim *Ne dolazi u obzir* išta drugo rekla, ali znala sam da moram razmisliti (opet razmišljati!) i dokučiti što taj čovjek zapravo hoće. U međuvremenu, dok shvatim, sama sam si dala posla. Na kompjuteru sam napisala par lijepih aforizama, izvukla ih iz štampača i prikucala na hladne zidove udruge. Donijela sam raznorazne kemikalije, krpe i dala se na čišćenje. Bilo je to jedino vrijeme u kojemu sam se dobro osjećala.

Jednoga od tih dana, kada je grad bruja o prometnoj nesreći u kojoj je poginuo jedan mladić, Ravnatelj je doznao da sam u bliskom kontaktu s članom njegove daljnje obitelji, a znajući da je imućan, odmah je navalio s prijedlogom da ga posjetimo i zatražimo novac za udruhu.

Pomalo me obuzimala nervoza. Rekla sam:

- Oprostite, ali nisam spremna nikamo poći, najmanje do svojih prijatelja, barem dok se i sama ne uvjerim u razlog postojanja ove udruge. Ali, i nakon toga, upitno je želim li to. Moj rad i vrijeme besplatni su. Iskoristite me, a za sve ostalo dajte mi vremena.

Nije bio pretjerano oduševljen i kaznio me novim izlaganjem njegova viđenja svijeta, ali ja sam volonterka i dobrovoljno sam ga saslušala. Ali, kada mi je sljedeći dan opet predložio da

pođemo u banku, e, tada sam izgubila strpljenje. Nisam bila neljubazna, ali odlučno sam rekla:

- Poslušajte me, i vjerujte mi... u vašu udrugu došla sam s dobrom namjerom; darujem vam svoje vrijeme, entuzijazam, dobru volju, radnu snagu. Moji prijatelji nisu u tome paketu!

Nakon beskonačnoga piljenja mozga, shvatila sam sve. Udruga nije aktivna. Aktivni su jezici koji napuhavaju ideju o savršenome svijetu, no ta je ideja daleko od realizacije, i to je u tom skućenom prostoru svima bilo jasno. Prije utopija, nego mogućnost, jer raj na zemlji ne postoji, niti će ga ikada biti. No, ako je u pitanju boljitak čovječanstva, pa makar i mali korak, zašto ne? Samo kada bi htjeli zakoraknuti!!! Ima li smisla da nam je jedini posao razgovor?

Svi želimo ljepšu budućnost, a da bismo do takve stigli, nakon razmišljanja, preporučam rad. I prašina stalno pada, ali radije ću ju obrisati, nego čekati da ju vjetar odnese.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

AH, TE ŽENE

Spavala je dubokim snom sve dok joj munja nije osvijetlila lice. Istovremeno začuo se i prasak. Čovjek bi pomislio da je grom udario u podnožje kreveta. Ines se trgnula i uspravila u krevetu pokušavajući shvatiti što se događa. Onako bunovna, pitala se što je trebao značiti onaj zvuk... cccccc. Ako ga je uopće čula. Ako ga nije sanjala. Gromovi su još uvijek praskali iznad krova kada je noge spustila na pod, obula papuče i pošla u izviđanje.

Oprezno je izašla u hodnik, ali ništa nije dalo naslutiti da se u kući dogodilo nešto neočekivano. Koračala je poduljim hodnikom vukući nogu za nogom i drhtavim prstima tapkajući po hrapavome zidu. Svjetlo nije upalila jer su kroz staklene prizme na zidu prodirale prve jutarnje zrake. Nemalo se iznenadila kada je osjetila blagi miris paleži. Dopirao je iz dnevnoga boravka.

Ušla je u toplu prostoriju i stala se osvrutati, ali ništa sumnjivo nije uočila. Prošla je pored stolića pokušavši dokučiti je li televizor pregorio. A tada joj je pogled privukla mala crna kutija, bogomdani rotor, koji je na središtu gornje ploče imao veliki gumb, tri-četiri centimetara širok. Oduvijek su imali problem sa signalom pa joj je taj gumbić bio dragocjen, jer iz dnevnoga boravka, okrećući gumb, mogla je pomicati krovnu antenu. Odmah joj je sve bilo jasno - ispod rotora raširila se velika crna mrlja nagorenog namještaja.

- Dobro je – pomisli – k vragu i rotor. Samo neka ne bude veće štete.

Nakon što je popila kavicu, presvukla se i obišla sve prostorije u kući ne bi li pronašla još kakav znak štete od udara groma. Našla ga je. U kćerinoj sobi stradalo je računalo.

- K vragu – srdila se – ovo nam nije trebalo. Ali što je, tu je. 'Neću plakati za prolivenim mlijekom' – sjetila se rečenice koju je negdje pročitala, a koja joj je uvijek pala na pamet kada nastalu štetu, u stvarima ili odnosima, nije mogla popraviti. Nazvala je supruga:

- Adame, grom nam je udario u antenu i spržio rotor i računalo, gore, u sobi. Slažeš li se da pozovem onog tipca, Erika, čiji nam je broj mobitela dala Vedrana. Preporučila ga je. Kaže da je najbolji od najboljih.

- A u vražju mater! – grunuo je Adam – pa zar ne može proći ni jedan jedini mjesec, a da nam se nešto ne pokvari? Sve to košta, Ines, sve to košta. Kao da nam umjesto kiše pada novac!

- Uzalud se pjeniš - prekinula ga je. – Bez televizora ne možemo biti. Nazvat ću tog lika. Ajd, bog.

Erik je istoga dana pozvonio na zvonce. Ines je otvorila vrata i sumnjičavo ga pogledavala. Bio je visok, crnokos, stasit, odjeven u crno odijelo, a u ruci je držao crnu aktovku. U prvi trenutak njoj se učinilo da je kakav odvjetnik zabunom došao na njihova vrata.

- Erik? – upitala je.

- Da. Dobar dan, gospođo – rekao je pretjerano uljudno, doista, poput odvjetnika, i lagano naklonio glavu. – Hoćete li

mi, molim vas, reći kakav je kvar posrijedi, gdje je i kako vam mogu pomoći.

Ines ga je uvela u dnevni boravak i prstom pokazala na rotor. Opširno mu je opisala kakve probleme imaju sa signalom, da se rotor pokazao kao najbolje rješenje i da želi novi, po mogućnosti isti, čak iste marke, kao ovaj sprženi.

- Gospođo draga, oprostite mi što se usuđujem savjetovati vas, ali svaki dobro informiran čovjek rotor bi izbacio iz upotrebe. Tehnologija je napredovala. Ako želite, televizor ću vam spojiti s antenom na krovu. Doduše, bit će skupo, ali imat ćete jak signal i moći ćete gledati većinu europskih kanala.

Ines se premišljala pokušavajući u glavi procesuirati sve informacije, kojima ju je zasuo. Pomislila je da Erik prefrigano tjera vodu na svoj mlin. Htjela mu je reći da neće odustati od rotora, ali preduhitrio ju je:

- Lijepo molim da mi pokažete kuda se izlazi na krov.

Nevoljko, Ines ga je odvela do krovnog prozorčića. Erik je ljestve prislonio na rub prozora, otvorio ga i okrenuo se prema Ines:

- Gospođo, nema potrebe da ovdje mrznete – rekao je. – Slobodno odite i pustite me da na miru obavim posao.

Ines je bila zbunjena. „Pobogu, pa nisam mu dopustila da počne raditi. Na kraju krajeva, ništa nismo dogovorili, osim najoslovnije cijene“, zabrinuto je u glavi odvrtila monolog. No, pustila ga je na miru. 'Najbolji od najboljih' (i najskuplji) vjerojatno zna što radi. Nakon pola naelektriziranog sata i

nakon neočekivane buke, Ines je izašla na ulicu. Otišla je do susjedove kapije odakle je mogla vidjeti dimnjak, i Erika koji je za dimnjak pričvrstio antenu. Ukopala se u mjestu i zinula u čudu. Antena je bila dva i pol metra visoka. Na trokatnici djelovala je kao da ulazi u oblake. Budući da je bila nakaradno visoka, da ju vjetar ne bi srušio, Erik ju je učvrstio s četiri debele sajle. Ines nije mogla vjerovati svojim očima.

- A, mati mila! – vapila je u sebi – koliko je visoka, zrakoplov će udariti u nju!

- Hejla, gospođo, nisam vas pitao koliko kanala želite gledati i koje – drečao je Erik s krova.

- Sve hrvatske programe i tri komercijalne talijanske televizije – doviknula mu je.

Vratila se u kuću i odlučila izbliza pogledati što taj čovjek radi. Ušla je u prostorijicu, iz koje se izlazi na krov, i zapanjena zastala.

Erik je na zidu, desetak centimetara ispod krova, iskopao rupu i u nju ugurao plastičnu kutiju s poklopcem. Četiri kabla visjela su poput konopa za sušenje. Jedan njihov kraj završavao je u kutiji, ali kamo vodi drugi kraj, Ines nije mogla dokučiti.

Sada već uvjeren da bila je totalna greška dopustiti da joj „odvjetnik“ osposobi televizor, vratila se u dnevni boravak, bradu je prislonila na oba dlana i čekala da ova noćna mora završi.

Malo zatim Erik je u (začudo) čistom crnom odijelu prošao pored nje, kleknuo i spojio nekoliko žica iza elementa za televizor.

Upalio ga je i uzviknuo:

- E voila!

Na ekranu se pojavila slika i prostorijom se razlio zvuk neke melodije. Ines se osmijehnula.

- Slika je doista lijepa. A i zvuk je odličan. Nemam prigovora - pomislila je - osim za kilometarsku antenu i paprenu cijenu.

Iz novčanika je izvadila dvije tisuće i tristo kuna i pružila ih je Eriku. Otpratila ga je do vrata, pozdravila se s njime i s nekom crnom slutnjom u srcu vratila se za stol. Pozornost su joj privukli iritantni zvukovi. Ježila se dok se okretala prema izvoru šuma, prema televizoru.

Slika na televizoru nestala je na nekoliko sekundi, a onda se vratila. Ines je počela pratiti program, a onda se slika opet počela spiralno uvijati. Krčenje je, osim ataka na ušne kanale, izazivalo gadan bijes. Uzela je mobitel u ruke i nazvala Erika:

- Slušaj, televizor krči i slika se gubi. Kako je to moguće?

- Ne znam, gospođo, momentalno nisam tamo, kod vas, ali mogao bih biti sutra – s visoka odgovorio je „odvjetnik“ - ako se vi slažete.

- I bolje ti je – bubnula je Ines i prekinula razgovor.

Erik je sljedećeg dana došao u kasno poslijepodne. Na sebi je imao iste hlače od jučer (crno odijelo), ali umjesto sakoa odjenuo je bijelu košulju i kožnu jaknu. Naravno, crna aktovka visjela je iz šake.

Nakon što je obavio pregled, podrugljivo se obratio Ines:

- Gospođo, gore je sve u redu – i nadodao – ako budete imali problema, slobodno me nazovite.

- Pa zato sam te nazvala, jer imam problem – gundala je Ines. – Trenutačno nema smetnji, ali sinoć niti jedan film nismo mogli odgledati. Pa što ti je? Nisam te zvala jer te želim vidjeti!

- Vjerujem, no ja sad moram ići. Ako uočite neki problem, nazovite me. Želim vam ugodnu večer – ljubazno ju je pozdravio i zaputio se prema autu.

Ines bi najradije bila nogom šutnula televizor kada je počeo krčati i kada je slika plesala po ekranu. Dok je Erik bio tu, slika je bila poput ogledala. Bjesnila je čitavu večer. Ni najdražu seriju nije mogla popratiti. U neko pristojno jutarnje vrijeme opet je nazvala Erika.

- Slušaj, nemoj me zezati! – ljutila se – nisam ti platila preko dvije tisuće a da ne mogu odgledati niti jedan film. Nacrtaj se večeras kod mene, kako god znaš! – siktala je u mobitel.

Pojavio se oko šest sati, upravo u vrijeme kada su Adam i Ines večerali. I pošao je vidjeti antenu. Pregledao je sve žice, odmaknuo je elemenat i nešto čeprkao po stražnjoj strani televizora, uspravio se i zadovoljno rekao:

- Kao što sam pretpostavljao, nije do mene. Moj posao je kvalitetno i profesionalno odrađen.

- Ma zezaš me?! – zajapurila se Ines – Jučer si došao za vrijeme onih desetak minuta kada se program bez smetnje mogao pratiti, ali, pobogu, čovječe, pogledaj! Ništa se ne vidi!!!

- Jasno mi je, gospođo, ali ja sam učinio sve što treba – pametovao je – no postoji mogućnost da ćete imati smetnje, pogotovu na talijanskim kanalima, kada je u Veneciji kakvo nevrijeme, ili pada jača kiša.

- Jesi li ti sav svoj?! – praskala je Ines. – Ne zanima me meteorološka situacija u Italiji. Dvije tisuće i tristo kuna platila sam za sedam-osam kanala, a niti jedan ne vidim! – grmjela je.

A kada je vidjela da se uputio prema izlaznim vratima, pošla je do njega i unijela mu se u lice:

- A kamo ćeš ti?! Kamo si se uputio?! – vikala je osupnuta Ines. – Ne vidimo niti jedan program!!!

- A što ćete, gospođo, znate kako se kaže: Operacija uspjela, pacijent umro – rekao je nonšalantno i pogledom od Adama zatražio mušku pomoć. Adam mu je uzvratilo osmijeh, desnom rukom dao je znak „ma zaboravi“ i, dok ga je ispraćao do izlaznih vrata, ispričavao se Eriku:

- Što da ti kažem? Ah, te žene.

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

BEZOBZIR

Gluha noć i načet vid. Mara je navlačila frotirsku pidžamu, koja je djelovala poput naježenoga duha, i hrvala se s ukrućenim nogavicama. Vjerojatno bi pobijedila da je nije prenela melodija s mobitela. Stjepan je iskočio iz kreveta i rekao:

- Mama je. Kaže da ne može disati.

Sjeli su u auto. Mara je Stjepana bombardirala pitanjima na koja je sama odgovarala. Panika je od nje učinila govorni stroj:

- Što si mislio kada si rekao da ne može disati? Naravno da može disati. Kako bi inače razgovarala s tobom!? Što ti je točno rekla? Ma kao da ti znaš što ti je rekla. Uvijek kažeš samo petinu vašega razgovora. Tebi je sve nevažno! Kako ti je djelovala? Uf, daj gas. Možeš li malo brže voziti?!

Osjećajući da joj je fitilj dogorio, sama je nazvala svekrvu, koja je hroptala, borila se za zrak. Mara je znala je da su minute u pitanju. Srećom, stigli su na vrijeme. I oni i vozilo Hitne pomoći, i liječnici. Osjetila je olakšanje.

U šok-sobi, iliti na intenzivnoj njezi, Marina svekrva bila je nepuni dan, jer tijekom noći dopremljen je gospodin koji nije mogao disati, a svekrva je ipak sporadično disala, pa su je premjestili u jednu turobnu sobu, koja je mirisala na tamjan, gerbere, svijeće i... mokraću. Za tu sobetinu šušalo se da nosi neobičan naziv... pred-šok-soba. U toj sobi svakoga dana jedna bi pacijentica ispustila dušicu, pa Mara mišljaše da bi joj kudikamo bolje odgovarao naziv „pred-mrtvačnica“.

Svakoga dana sa strepnjom je ulazila u tu smrdljivu prostoriju pitajući se koji je krevet prazan. Jednoga dana došla je ranije i skamenjena zastala na ulaznim vratima. Krevet, u kojemu je do toga dana ležala njezina svekrva, bio je prazan. Žmarci su se širili Marinim leđima dok je s nevjericom gledala čistu, zategnutu posteljinu i nabubreni jastuk.

Netko, čak se i nije sjećala tko, rekao joj je da su svekrvu premjestili u drugu sobu. Pohitala je u potragu. Nakon beskrajna lutanja htjede se vratiti u pred-šok-sobu i leći na isti onaj namješteni krevet, jer nakon prvotnoga šoka slijedila je bezuspješna potraga za vragolastom pacijenticom, koja je i povrh mnogobrojnih kroničnih bolesti često putovala. I to na ležaju s četiri kotača.

No, ako si dovoljno uporan i bezobrazno kucaš na svaka bijela vrata, kad-tad probudit ćeš kojega Mrguda. Istina, Mara je morala uprijeti i nogama, ali, našla ju je. Svekrva i gospođa Marija, same u sobi, vesele, pričljive, ulijevale su nadu da će konačno sve krenuti nekim mirnijim putem.

I krenulo je. Sve do onoga dana kada je svekrva ushićeno izjavila da će joj operirati žuč i riješiti je kamenoloma koji joj stvara ogromne zdravstvene probleme. Gledala je Maru ozarenoga lica, kao da ima razlog za slavlje. A stvar je itekako zamršena, nerazmršiva, svekrva je bila divovski magnet za sve vrste kroničnih bolesti, što će reći da je imala slabo srce, visok tlak, visok šećer, visoku gustoću krvi, visoko ovapnjenje krvnih žila (što li?), visok stupanj osteoporoze, visoku temperaturu. Imala je sve visoko... osim tjelesne visine.

I tako, nakon deset dana liječenja odlučili su operirati ju. Ali, samo do jedanaestoga dana. Jer, posjetili su je kardiolog i anesteziolog, a ovaj potonji rekao je jasno i glasno:

- Operacija ne dolazi u obzir!

Svekrva rida, sve što je i do tada bilo visoko počelo se vrtoglavo uspinjati. Pozlilo joj je. Tu utjeha ne pomaže. Samo sedativi. Mara je pozvala ljubaznu medicinsku sestru i zamolila je da svekrvi flisne injekciju, da je smiri jer joj je srce slabo, i tko će ga znati... to nema smisla... hoćeš-nećeš operacija.

Međutim, za dva dana svekrvi je ponovno zasjao smajličić povrh drhtave brade. Najavili su anesteziologa. Doći će tijekom dana. Ona čeka cijeli bogovetni dan, napeta kao puška, a kad ni do večernje vizite nije došao, nazvala je Maru i isplakala ono malo suza što joj je preostalo.

A bio je to uzaludan plač jer anesteziolog je ipak došao, i rekao:

- Operacija ne dolazi u obzir!

Ajme, mati mila! Pa što joj to rade!? Malo može, pa ne može, a njezino je srce kao listić u jesen. Pa tako još par puta...anesteziolog dođe, ona procvjeta – on ode, ona vene.

Jedno jutro Mara se raspitivala o svekrvinom trenutačnom zdravstvenom stanju. Slušalica joj je poskakivala u rukama, jer nikad ne znaš što ćeš čuti. Puni su iznenađenja. I dođe do konačne informacije! Doktorica je poručila da donese uputnicu za bolničko liječenje. Operirat će ju! Jupi! (Ili ajme.)

Ni sama nije znala što bi u tome trenutku rekla i što je osjećala, ali odmah je poduzela konkretne korake i nazvala doktoricu opće prakse, iliti obiteljsku liječnicu.

Na telefon se javila medicinska sestra koja ju je zasula bespoštednom paljbom.

- Pa što vam pada na pamet?! Što će vam uputnica za bolničko liječenje kada je gospođa već u bolnici?! Ma tko vas je poslao? Sve je meni jasno! Najlakše je prebaciti lopticu preko zida. A sami to mogu riješiti, samo kada bi htjeli. Ali, neće! Poručite vi toj doktorici da bez otpusnoga pisma nema ni uputnice.

Logično zbori. Ali tko je Mara da komentira ili nedajbože određuje pravila njihove igre? Ona samo trči za lopticom (kada je oni prebace preko zida). A ciljaju najviše što mogu!

Sjedila je tako, sama i zbunjena, kada zazvoni telefon i svekrva joj uznemirenim glasom kaže kako joj doktorica poručuje da hitno dođe na informacije. Uz kavu je popila tabletu protiv glavobolje i pohitala u bolnicu. Srećom, doktoricu je čekala samo 45 minuta. Kada se ova udostojila pojaviti, uzvratila je paljbom po obiteljskom liječniku (sve preko Marinih leđa) i izlila ogorčenu bujicu riječi, neku čudnu jadikovku. Zamalo je i Maru rasplakala kada je rekla:

- Pa što oni filozofiraju??? Znaju li oni koliko stoji bolničko liječenje? U pitanju je cijelo bogatstvo, a mi smo ionako u teškoj, nezavidnoj financijskoj situaciji. No, dobro, što je, tu je. Napisat ću vam otpusno pismo, pa makar i lagali da je pacijentica jednu noć prespavala kod kuće.

Vidi vruga, Mara se ljuti što je šeću kao malu majmunicu, a doktorica je tako sućutna, shvaća „maloga“ čovjeka. Učinit će to. Za njih. Dat će im otpusno pismo. Svaka joj čast!

Jedan djelić Učke pao joj je s leđa, ali velik dio pritiskao je lopatice - stekla je dojam da tu netko nekoga, samo nije znala tko koga. Stoga, nije se iznenadila kada je od medicinarke opet dobila bogatu porciju kritika i žalbi upućenih svojim kolegicama iz druge zgrade.

Mara je dobro pretpostavljala da ni liječnicima nije lako, njih opterećuje birokracija, ne shvaćaju zašto moraju trošiti vrijeme na nepotrebne gluposti, kad je takva gužva u čekaonici i već im je zlo od toga da odrađuju tuđi posao, samo zato što ovi drugi nemaju nimalo dobre volje i lopticu prebacuju preko zida. A Mara je, hvatajući tu istu lopticu, zamalo spala s nogu!

No, ne treba biti sitničav. Operacija je odobrena, svi potrebni nalazi na stolu doktorice, koja je, mora joj se priznati, bila nevjerojatno ljubazna, brižna, kao da u pitanju bješe zdravlje njezine svekrve, a ne Marine, koju je čekala (možda posljednja) selidba na četiri kotača.

Započeli su teški sati, sati poput noćne more koja ti sjedne za vrat i ne možeš je se osloboditi ni da dubiš na glavi. Noć, kada zijevaš kao riba na suhom, a zraka niotkud. Mara je zaspala pred jutro, nekoliko minuta prije no što je zazvonio mobilni. Naravno, nazvala je svekrva i oduševljeno pričala kako je cijelu noć primala infuziju i kako je spremna za operaciju. Druga je na programu. Ono malo Marine pameti negdje se zagubilo.

Za pola sata opet se oglasio mobitel. Svekrva je javila da su prvoga pacijenta otpeljali na operaciju. Mara je gucnula jednu slonovsku tabletu protiv „nervobolje“.

Pa opet zvonjava mobitela. Sada su joj navukli neke elastične čarape i kratku spavaćicu.

Stigla je minuta „ŽNJ“. Svekrva je kroz suze šapnula:

- Oprostite mi svi, za sve.

Mara je bila na rubu živčanog sloma. Bila bi najradije otrčala u bolnicu i vrisnula neka skinu ruke s njezine svekrve. To bi bila ludost, ali valjda tako djeluju sedativi...

I opet grmljavina mobitela. Ovaj put plač, jecanje, grcanje - ni s kojim zvukovima usporedivo.

Na jedvite jade uspjela je uloviti riječi:

- Neće me operirati. Dođite odmah po mene.

Šok, i bez pred-šok-sobe. Hladnoća, i bez krute pidžame... I zadovoljstvo. Neće biti operirana! Danas će zajedno popiti kavicu. I pitanje... zašto su je tako dugo mučili? Dvadesetak dana hoćeš-nećeš terapije slomilo bi i zdravoga čovjeka.

Stjepan i Mara sjeli su u automobil i krenuli put bolnice. Putem ga je smirivala. U biti, Stjepan je sasvim smiren tip. Rijetko se ljuti i prečesto govori: Lako ćemo, ljudi smo. Ali, s razlogom ga je pokušavala primiriti. Sjetila se situacije kada je svekar bio u bolnici. Razlog, slomljen kuk. I kako mu je Stjepan zamalo slomio i drugi, kada je preko njega htio dohvatiti

bolničara koji se ljutio na Maru jer je zatražila čiste plahte. Dakle, objašnjavala mu je kako s ljutnjom i grubošću ništa neće postići, a mogao bi dodatno uznemiriti svoju majku, a smatrala je da joj (nakon dvadesetak dana hoćeš-nećeš terapije) još jedan udarac na krhko srce uopće nije potreban.

Dok je Stjepan tražio prazno mjesto na parkiralištu, Mara je požurila do svekrve. Hitala je hodnikom i prolazila pored sobe na kojoj su vrata bila širom otvorena. Bacila je pogled i ugledala nekoliko bijelih kuta, i zastala. Čovjek, koji joj je bio okrenut leđima, zabacio je glavu i zapiljio se u ormar. I kao da se tom istom ormaru obraća, rekao je:

- Znete, mi smo zaključili da pacijentici nisu ugrožene vitalne funkcije i nema razloga izlagati je pogibelji.

Dakle! Ostati bez teksta u tome sudbonosnom trenutku bilo je najjednostavnije, najbezbolnije, i najzad najkulturnije, ali nakon dvadeset dana hoćeš-nećeš rec-rec, on joj se obratio (iliti ormaru!) šturim, jalovim, nezadovoljavajućim objašnjenjem, kao da su svekrvu tu istu noć dopremili u bolnicu, kao da se nisu tri tjedna premišljali, kao da je nisu pripremili za operaciju... kao da su umobolni! Bilo je neizbježno.

Ovaj put pucala je Mara. Direktno iz srca. Rekla je:

- Pa zar nakon tri tjedna mučenja? Pa da se bar ispričate što niste imali stav, a to je u vašem slučaju nedopustivo. Raznorazni anesteziolozi pregledavali su je i uvijek iznova ista priča... hoćeš-nećeš operacija.

Bljedolikog, uštogljenog čovječuljka razljutila je riječ raznorazni. Mara nije znala zašto.

Sljedeći dan, ispijajući kavicu sa svekrvom, zavirila je u rječnik. A u rječniku između ostalog lijepo piše... raznorazni prid. (nesamostalni za mn) ekspr. 1. razni (u pojačanom značenju, kad se ističe višestrukost ili raznolikost pojmova), raznovrstan, raznolik. Pa zašto se taj čovjek ljutio?!

A kažu da mi, Hrvati, nismo duhovit narod, da nemamo smisla za humor. Pokušajte zaglaviti u bolnici, he-heh.

Slavica Julka
ISTEK
VREMENA

FOŠKA

Ona živi na južnoj strani grada, u svojoj, betonskoj kućerdi s tri ulaza. Ja živim u sivome naselju, u bijeloj betonskoj kućerdi s četiri ulaza. Naše betonare udaljene su kojih pet-šest kilometara.

Moja će majka uskoro napuniti 83. godinu. Očito, nezaposlena je, a kako ima bar nešto besplatno, a to je godišnja autobusna pokazna kartica, počesto se zaputi u ozloglašeni, onečišćeni, zaboravljeni Štinjan (mjestašce u kojemu živim), i to upravo autobusom.

Bijele, razbarušene kose, u crnom kaputu, u crnim hlačama, crnim cipelama, s crnom torbicom i crnom platnenom torbom (u kojoj nosi par neophodnih sitnica, poput novina, rokule ili šparoga), tako opremljena izgleda kao komad odvaljenoga ugljena, na čiji je vrat vrijeme sasulo punu lopatu pjene. Tko zamišlja da je iznemogla, krhka, nemoćna starica, taj se vara, jer kada iskorakne iz dotrajalog autobusa i 80-ak kilograma svali na desnu nogu, sve spuštene štinjanske glave, podignu se, a sva otvorena usta zatvore se. Blago nakrivljenih vratova na desnu stranu, svi napeto oslušuju i iščekuju potvrdu slutnje. Njezini koraci razbijaju tišinu i govore: Stigla je. Nježnoga pogleda, ozbiljnoga izraza lica (jer putom se baš i nema čemu i komu nasmijati), ona skrene na vrljih pet metara asfalta stupajući kao vojnik pod punom vojnom opremom za kakve svečane parade.

Kad skrene na prašnjav, šljunkovit put, tada je moja ulica najpustija i najsigurnija. Živalj, koji se i inače drži zabarikadiranih kuća, škilji kroz poluzatvorene grilje i pogledom prati simpatičnu staricu dok skreće iza ugla.

Poludivlje mačke i psi lualice razbježe se na sve strane, kao da čuju kloparanje starog šinterajskog kombija.

Razjareni i opasni psi, koji čuvaju kuće, okućnice i ukućane, zavuku se u svoje tijesne, smrdljive daščare i prestrašeno vire iz njih. A moja ljubiteljica svijeta/čovjekoljubica, prostodušna majčica, lijeno zabaci glavu i uputi osmijeh vrhu njuškice te dobaci:

- A ča je moj? A ča si se skrija?

A i da je zalajao s njezine lijeve strane, velika je vjerojatnost da ga ne bi čula. Komotno joj možeš viknuti neka se goni u *tunele materine*, i dobiti odgovor:

- Ma ki brine?! Ter nimam za ča.

To što na jedno uho ne može računati, njoj nije smetnja. Ponekad pomislim da je sretna što je nagluha i što nam s odgovorima, koji nemaju veze s pitanjima, izmami osmijehe na lica.

Ponekad komunikacija postane nesuvisla do te mjere da svi zašutimo ne shvaćajući smisao izrečenoga.

Slično se dogodilo prije nekoliko dana. Nakon što mi je potanko ispričala, i više puta ponovila, dogodovštinu s njezinim perzijskim mačkom Mikijem, i nakon što je iscijepala daščice za potpalu, koje su sličile štapićima za ražnjiće, i nakon što je bez naočala pročitala sve dostupne novine i prokomentirala ono što je u njima našla zanimljivo, uvukla se u svoj crni, teški kaput, poljubila me i krenula put autobusne postaje. Uobičajeno je da se između moje kuće i zavoja

okrene i mahne mi. Najčešće se pozdravljamo kao da se viđamo jedanput godišnje, i rjeđe. Dakle, kada je bila na pola puta, začuh kako škripe ulazna vrata. Okrenula sam se i ugledala uznemirenoga Gazdu, koji je nestrpljivo doviknuo:

- Hej, pitaj mamu je li uzela Jutarnji list! Nisam ga pročitao!

Već je bila zašla za susjedovu kuću pa smo se igrali pokvarenoga telefona. Zinula sam, s namjerom da joj prenesem Gazdin upit, no preduhitrila me i dala mi do znanja da ju antena u desnome uhu još dobro služi, doviknuvši:

- Ne, ne, neću doći sutra!

- Još veli da ne čuje... - mrmaljao je Gazda sebi u bradu.

Što ću? Podigla sam obrve, i obje ruke kao da očekujem da mi netko padne u zagrljaj, ili kao kada svećenik moli Očenaš, i pošla za Gazdom. Nije prvi put da su na različitim frekvencijama. Niti je prvi put da u neprilici sliježem ramenima.

Ne tako davno, pozvana je na svadbeno slavlje. Mojoj majci nije do promjene *obleke*, ali kod takvog svečanog događaja uznemirena je, zabrinuta. Ja i Mima, moja sestra, smirujemo ju dok vezujemo kuhinjske krpe oko čela, ispod kojih stavljamo kriške krumpira. Kažu da pomažu kod glavobolje. Mima je strpljivija, pa ona mami pravi društvo kada je kupnja neizbježna. I tako su njih dvije odšetale do centra grada i ušetale u trgovinu koja nudi otmjenu i skupocjenu odjeću. Mama je osmislila u kojoj će se kombinaciji približiti oltaru, a stara suknja nije joj bila po volji. Vjerovala je da će u toj trgovini naći (ne moram ni reći koje boje) suknju.

Mima se udaljila i nezainteresirano razgledavala bogatu ponudu proljetne kolekcije, dok se mama zadržala pored vješalica sa suknjama. Zalijepila je prste za prvu crnu suknju, i kao da iz snopa odvaja jednu po jednu novčanicu, opipavala je materijal od kojega je sašivena.

Krajičkom oka primijetila je žensku siluetu, koja je stajala nedaleko od nje. Osjetila se važnom, jer je prodavačica ponizno i u tišini stajala iza nje te čekala da ju usluži.

- Koliko van je uva kotula do pasa? – upitala je ljubazno.

Muk.

Prodavačica je šutjela kao zalivena. U majci je počeo bujati bijes, ali nije si željela kvariti predslavljeničko raspoloženje. Kao da je to lako!

I dalje je prebiralala po materijalima, obješenima i stiješnjenima tako da ih što teže razgledaš, ali umjesto da se usredotoči na ponuđeni izbor, misli joj je okupirala ta spodoba koja ju je i dalje netremice, šutke promatrala, bezobrazno ignorirajući njezine sitne potrebe.

Kupovina joj je prisjela. Znala je da ju neće obaviti u ovoj trgovini. Uspravila se i pogledala u prolaz u kojemu se pojavila Mima u pratnji druge prodavačice. Opet se sagnula, prstima dohvatila jednu od suknji i podosta grubljim tonom isto pitanje postavila drugoj prodavačici:

- Koliko košta ova suknja?!

- Odmah ću vam reći – odgovorila joj je prodavačica širokoga osmijeha i pohitala potražiti listić s cijenom.

Avaj, kasno. Majka je već pucala po šavovima. Kupovina je iz stanja lepršavog zadovoljstva prešla u stanje neskrivene srdžbe zbog nekulturnog ponašanja osoblja trgovine. Cijena ju više nije zanimala, a ni suknja. Procijedila je uštirkanim usnama:

- A ča uva šinjorina nema usta?!

Istovremeno su okrenule glave i zadržale iznenađene poglede na lutki koja se ustobočila pred njima i plastičnim osmijehom mamila na kupnju najnovijeg modela ljetnoga kostima.

Smijale su se kada su mi prepričavale neobičnu dogodovštinu. Što ću? Podigla sam obrve (opet!), i obje ruke, te slegnula ramenima.

Taj se događaj ne razlikuje od onoga kada je ušla u pekaru Arena jer je bila gladna i htjela je s nogu smazati kakav ukusan kolačić. Stala je u red. Što jest, jest, ona poštuje tuđe vrijeme pa i kada žuri, strpljivo stane u red i čeka svoj dio kolača. Prodavačica joj se obratila ugodnim glasom i upitala ju što želi. Majka se začudila i, svrnuvši pogled na desnu stranu, rekla:

- Uva šinjora je bila sprid mene. Dajte prije njoj. Ja imam vrimenta.

Nemalo se iznenadila kada je u zrcalu ugledala sebe. A osim nje, nigdje nikoga. Prasnula je u smijeh, koji zna biti tako

spontan i blago zarazan. Uglavnom se svi oko nje smiju i gledaju je s neskrivenim simpatijama, dok potihom govori:

- Bog moj, ma ča sam pomunjerala?

Ne mogu a da ne zadržim priču na njezinome osmijehu. Njoj se i oči smiju. Njezin je osmijeh topao, širok, srdačan. Zanimljivo je da se pri širenju i skupljanju usnica ne primjećuje da nema niti jednoga zuba. Istina, svojedobno je dala izraditi zubnu protezu, ali nije ju trpjela.

Borila se s njom, izgleda radi, ali mislim da je odahnula kada je proteza puknula. Nagovorili smo je da dade izraditi novu, da izgleda pristojnije, uljudnije.

Nerado se uputila u zubnu ordinaciju i, prigovarajući nam da ne poštujemo njezine godine i da nemamo razumijevanja za nju, otpjela beskrajna čekanja, uzimanja otisaka, probe, i najzad ih donijela u rupčiću i spustila pred nas, na stol. Zinula je, ugurala ih u usta i nasmiješila se.

U nas je tada zamro smijeh.

Ogromni zubi!!! Ko u onog pokojnoga francuskog komičara Fernandela.

- Ma kamo sam pošla pamet iskat?! Dica moja, a glejte me! Ne moren takova zač z hiže!

Morali smo se složiti s njom. Pogotovu što i kada se grohotom smije, nije primjetno da nema zube. A ni s grickanjem i glodanjem nema problema. U nje su desni tvrde, tvrđe od samih zubi, pa bez po muke melje koranicu kruha, dvopek,

pečeno, pa čak i prepečeno meso. U zadnje vrijeme mljacka i kada ništa nema u ustima. Napose kada je nervozna. Nedavno ju je moja susjeda iznervirala, a bogami i zbunila. Kako? Spustile smo se u vrt i pomalo prtljale po cvijeću. Moja se majčica nečega dosjetila.

- Znaš, uvakovega cvića ima u šumi. Ko ćeš, gren ti ga nabrati.

Budući da sunovrati ne rastu u šumi, vjerovala sam da je vidjela neku sličnu vrstu cvijeća. Nije joj bilo pravo što sumnjam. Bila je uvjerenjena da je vidjela sunovrate, a kako je i djetinje prkosna, pomalo tvrdoglava, željna dokazivanja, uzela je motiku i zaputila se u šumu. I stvarno, donijela je punu vrećicu gomolja i cvijeća. Mome čuđenju nije bilo kraja. Istovarila je cvijeće pred moje noge, ponosna na sebe, odlučna da ogoli šumu i obogati moj vrt.

Opet je krenula put šume. Ubrzo se vratila bez cvijeća, psujući sve u šesnaest.

- Ala vrag da bi je uza! – brundala je. – Znaš ča je bilo?! Razgrnula san unu korunu i počela kopati, kad se jena štriga pokazala na brkunu i pitala me ča delan. Boga, ni slipa! Ter je vidila da kopan cviče! To san njoj i rekla. A šalvadiga me pitala da ča nimam kadi nego u njenen vrtu. Vero me je čula! Otkud sam mogla znati?! A kada san njoj rekla da je sve zarašćeno kako da je šuma, mi je rekla da ča me briga kakov je njen vrt! Ala vrag da bi je uza!

Bijah osupnuta! Još mi je samo falilo da se susjeda naljuti na mene jer joj je moja draga majčica iz vrta iskopala polovicu sunovrata. No, to se nije dogodilo. Susjeda zna kakva je moja majka, već joj se drugi dan otišla ispričati i ponuditi

nadoknadu štete, ali ona nije prihvatila. Grohotom se smijala dok je moja majka zabrinuto mrmljala u bradu:

- Bog moj, ma ča sam pomunjerala?!

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

NEHOTICE

Stela je pred Gitku spustila zdjelicu s mlakim mijekom i čokoladnim žitaricama. Požurila je po svježiji sok od naranče i usput stišala ton na televizoru. Željela je ozbiljno porazgovarati s Bornom, a prilika se ukazala dok je Gitka doručkovala, fokusirana na crtani film.

- Pojačaj glas, ništa ne čujem! – pobunila se Gitka.

Stela je uzela sok, prošla pored televizora, opet pojačala glas, na stol spustila čašu sa sokom i pogledom potražila Bornu. Sjedio je u dnevnom boravku i čitao dnevne novine. Stela se uvalila u mekane jastuke, palcem i kažiprstom strgnula mu je novine iz ruku i, nevino sliježući ramenima, nasmiješila se.

- Ne možemo stalno odgađati razgovor o imenu – zagugutala je. – Rodit ću za manje od mjesec dana, a još se nismo dogovorili kako ćemo nazvati juniora. Imaš li prijedlog?

- Nemoj me gnjaviti tim glupostima – opirao se Borna. – Ne pada mi na pamet niti jedno lijepo muško ime. Imaš puno prijateljica, imaš Internet, imaš bezbroj mogućnosti da to bez mene riješiš, ali ti mi baš s guštom sjedaš za vrat – nestrpljivo je govorio i prijekorno ju pogledavao.

Stela se rukama uprla o naslonjač i blago zastenjela dok se uspravljala. Imala je osjećaj da joj je trbuh puno veći i teži, nego kada je bila trudna s Gitkom. U ovoj trudnoći sve je bilo teže.

Čak i traženje imena za dijete djelovalo je kao dozlaboga frustrirajući poduhvat. Novine, koje je uzela sa stolića kako ih

Borna ne bi nastavio čitati, bacila je na šank. Bornov odgovor bilo je posrdno smijuljenje, koje ju je u intervalima pratilo sve dok nije ponovno sjela uz njega.

Dobro ju je poznao, znao je da nešto smišlja. Prekrižio je ruke i strpljivo čekao što slijedi.

- Pucaj – ohrabrivao ju je.

- Nemoj pristati prije no što dobro, ali baš dobro, razmisliš – cvrkutala je Stela pripremajući ga na iznenađenje. – Zar Gregor nije lijepo ime? Što kažeš?

- Ne! – grunuo je sad već pomalo rasrđen Borna. - I sama znaš da se neće zvati Gregor. Znaš zašto! Kako ti je uopće takva glupost pala na pamet... – iščuđavao se.

- Ali pokušaj si predočiti.- Stela je išla okolnim putem i maznim glasom pokušavala pridobiti Bornu. – Gitka i Gregor. Dobro zvuči, zar ne?

- Da, nije loša kombinacija, ali, Stela, NE! Odaberi neko drugo ime.

- Zar maločas nisi izjavio da izbor prepuštaš meni?! – spočitala mu je Stela.

- Jesam!, ali pri pogrešnom izboru imena i ja imam pravo glasa! – ražestio se Borna, demonstrativno ustao i izašao na terasu.

- Ma nemoj! Rekao si neka ja odlučim, ali nisi napomenuo da si TI taj koji će na kraju odlučiti, da ćeš na ime koje ti se ne

sviđa staviti veto, udariti pečat! – podvignula je sad već uzrujana Stela. – Ma ne mogu vjerovati! Tako završe svi naši dogovori. Neslavno! A znaš zašto?! – Stela se nije gasila. – Jer u svojim očima ti si VELIK, ali, dušice draga, u mojim očima LOŠ si!!!

- Stela, budi pametna! – zagrmio je Borna s terase. Prešao je preko praga, približio se Steli, nadnio se nad nju i energično zatutnjio – Nikada! Nikada neću pristati da dijete nazoveš po djedu, po umrlom čovjeku, kao, njemu u čast. Upamti, ni po djedu ni po babi, ni po strinama ni po ujnama. – Borna nije popuštao. Štoviše, zbog imena bio je spreman na rat do... poroda.

- Ma, zbilja?! Pa, hajde, pametnjakoviću, predloži ime! – bjesnila je Stela i pridržavala se za križa, kao da je hinjena bol bila zadnji adut do pobjede.

Shvativši da je pretjerao, Borna je sjeo pored Stele, njezine ruke uzeo u svoje i pomirljivim tonom kazao:

- Ljubavi, doista, svejedno mi je koje ćeš ime izabrati za našega sina. Kunem ti se! Samo te jedno molim... nemoj ga nazvati po pokojnicima. Znam da si obožavala svojega djeda, znam da ti nedostaje, ali ovo je pogrešno. Svaki put kada bismo izgovorili djetetovo ime, krajičkom svijesti pomislili bismo i na tvoga djeda. Meni je to nepotrebno maltretiranje vlastite psihe.

Ima tako puno lijepih muških imena... – prikriveno je likovao Borna.

- U redu. Odustajemo od imena Gregor – rekla je Stela pomirljivim tonom i pogledom. – No, bu-du-ći da i ti imaš pravo gla-sa – natezala je Stela i zadirkivala Bornu – razmisli. Možda ti neko lijepo ime padne na pamet. I nemoj zaboraviti, nemamo puno vremena za odabir imena.

- Ma, noufrks – obratio joj se sad pomirljivim tonom. – Ime je manje bitno, Stela. Što se mene tiče, možeš ga nazvati Toni, haha, neću se buniti – dobacio joj je oraspoloženi Borna i odložene novine ponovno uzeo u ruke.

- Toni? – ponovila je Stela, promišljajući o imenu. – Tako jednostavno ime, a tako je dobro zvučalo kada si ga izgovorio. Toni? Sviđa mi se – zaključila je Stela i zadovoljno kimnula glavom.

Nakon pet tjedana Toni je dolaskom obasjao i usrećio skladnu obitelj Percan. Bio je zdrava, lijepa i mirna beba. Dobro je napredovao, pa su dogovorili posjet Bornovoj obitelji.

Stela je stajala pored otvorenih vrata automobila i Gitki navlačila jaknu, a Borna je s Tonijem, koji je spavao u udobnoj nosiljci, požurio baki u susret. Baka je bila ganuta i brisala je suzice.

Širom je raširila ruke, zagrlila Bornu i s osjećajem duboke zahvalnosti, tepala mu je u uho:

- Hvala ti, dijete moje, što si malome dao ime po svome djedu, iako nisi imao prilike upoznati ga. Nisam to očekivala. Lijepo ste me iznenadili, i usrećili...

Borna nije čuo što je dalje govorila. Ukočio se. Strelovitom brzinom proletjelo mu je kroz glavu da se njegov pokojni djed zvao Anton, ali svi su ga poznavali po imenu Toni.

Nosiljku s bebom spustio je na tlo pored nogu upravo kada su Stela i Gitka ulazile u kuću.

Primaknuo se Steli, uhvatio je za nadlakticu, blago ju povukao i pokunjenim glasom šapnuo joj na uho:

- Stela, dođi, moram ti nešto reći.

Slavica Juhos

ISTEK
VREMENA

KRUH NAŠ SVAGDANJI

Vrtjela sam se po kuhinji i ključala od bijesa. Ništa mi nije polazilo za rukom.

Poslana sam od jedne gradske službe drugoj, da bih prvoj donijela potvrdu druge. No, druga je smatrala da bi tim činom učinila uslugu prvoj, a to im ne pada na pamet, ni u najobjektivnijem snu. Uzaludan je bio moj urođeni šarm i preklinjanje da me upute na treću službu.

Optrčala bih cijeli svijet da se domognem tog vrijednog papira, na kojemu piše u kojoj je zoni moja kuća, A ili B. Nisu ih dirnule ni suze, koje su mi nakon desetak dana ovlažile oči dok su u nevjerici stajale pred Zidinama plača. Kada mi je dozlogrdilo čekanje, pribjegla sam nedopuštenim sredstvima, bar kad je etika u pitanju, i razmahala se jezikom. Možda palucanje zadaje niske udarce, ali da je učinkovito, u to ne sumnjam. Još ako pripomeneš da su zubi otrovni, da su posljedice nezamislive i nesagledive, e, tada u istome danu dobiješ traženo.

Objašnjavala sam Gazdi kako funkcionira sustav i kako sam bila prisiljena navući masku maloumne, iskorištene, podcijenjene, ponižene kućanice, koja je na rubu živaca i koja će nekome doći glave ako me ne propuste i dopuste mi da se molećivim glasom obratim portirki.

Naravno, kada sam se probila do nje, tada je sve bilo lakše. Nitko ne udara kiju koja zavija.

(Pa ni portirka.) Gazda se učinio važnim:

- Kako izgleda portirka? Je li to ona plavuša?

- Da. Poznaješ ju? – upitala sam.

- Bucka?

- Kvragu, da! Znaš je?!

- Ima dvije noge?

Toliko sam se zanjela predočavajući si sliku pozamašne gospodične da sam već zinula s namjerom da mu očitam lekciju zbog propuštene prilike da iz špila izvučemo ViP kartu. U istome trenutku bljesnulo je i pitanje i Gazdin gromoglasni smijeh. Pridružila sam mu se neartikuliranim zvukovima koje ispuštam kada se od srca nasmijem. Naravno, spontano sam prekrizila noge, smijući se nezaustavljivo i zaboravljajući jutarnju šaradu. Znala sam, ako uspijem izdržati još par sekundi, bujica će se povući i stići ću do nužnika. Uto se na vratima pojavila Jasmina, naša kći. Nije znala čemu se smijemo, ali dobro je procijenila situaciju te vragolasto dobacila:

- Aaaaa, što je, majko? Sila, a? Da ti skoknem po kateter?

Iz misli mi bijahu potisnuti uredi i tko i zašto u njima sjedi. Primirila sam se, odradila „nužno“ i posvetila se našoj trudnici.

- Hej, kokice – rekla sam – meni je za danas puna pipa. Kada ćeš ti skoknuti do grada i potražiti trudničke hlače? Ove su ti uske. Nemoj da mi stežu unuče. Kada ćeš ići?

Pijuckala je neidentificiranu tekućinu iz zelenkaste politarske bočice. Očima je slala neke nečitljive signale, a kako sam po

prirodi nestrpljiva osoba, htjedoh odgovor odmah i sada. Ne smatram sebe dosadnom osobom ni kada nekome dosađujem, dakle, nastavila sam s upitima:

- I? Kada ideš?

I opet nije odgovorila. Pijuckala je tekućinu strašno dugo, kao da je dno boce spojila na cisternu. Ustrajala sam:

-Čuješ? Kada ideš u grad?

-Vidiš da ima puna usta! Što očekuješ, da ti odgovori na uši? – pikao me Gazda.

Ušutjela sam. Jasmina je moju šutnju pripisala gubitku zanimanja pa mi uopće nije odgovorila, nego se okrenula hladnjaku i otvorila ga. Zanimljivo, budući da u svoju kuhinju ne ulazi jer je u ranoj fazi trudnoće pa joj smrdi čak i razgovor o hrani. Ima neobjašnjiv osjećaj da je sve pokvareno. Prigovara nam da smo i mi pokvareni jer joj pred nosom vitlamo hranom. Zato skrivećki ručamo i večeramo, a može se vidjeti da netko katkada šmugne kroz vrata s paketićem u ruci. (Najčešće se između prstiju nazire aluminijska folija.)

Ilija, njezin suprug, mora držati jezik za zubima, a zube za usnicama, spojenima, jer ona bez naprezanja nanjuši što toga trenutka ima u želucu. Jadničak, sav je napet, namirisani pomno odabranim mirisima, koji ne nadražuju njezin osjetljiv nosić. Neki je dan izuo cipele i, da se poštedi kvocanja, posegnuo je za sprejem. Šištanje se stopilo s njezinim urlikom:

- Što to smrdi?! Ilija!!!

- U vražju mater! – puknuo je. – Imaš njuh ko njemački ovčar!

- Potpuno si u pravu. Em njuška, em laje! – podržao ga je Tomica (naš sin).

I tako, dok je čeprkala po mome hladnjaku, došla sam do zaključka da joj pun hladnjak ipak fino miriše. Zagolicala mi je znatiželju kada je izvukla poveći paket smrznutoga mesa. Nije valjda? Smijem li se ponadati? Počet će kuhati?!

- Što ćeš s tim mesom? – upitala sam.

Podigla ga je, prislonila uz desni obraz i bubnula:

-Što misliš??? Slikat ću se s njim!!!

-Bolje slikanje, nego prejedanje – gundao je Gazda – ili ćeš biti prva koju će poroditi u hangaru.

Gazda je primijetio da se razvučeno skuplja i da postajemo blago namrštene pa je zgrabio „24 sata“ i, kao nezainteresirano, dobacio:

-Odoh s Teom u WC!

Prekjučer Monika, jučer Izabela, a danas Tea. Pa da, koji muškarac ne ponese novine u tih nekoliko intimnih kvadrata i u ugodnome društvu (koje se smiješi sa zadnje stranice) bar na par minuta ne pobjegne od ženskoga kokodakanja, analiziranja jučerašnjice i planiranja sutrašnjice. Ne zamjeram mu jer dok on uživa u tišini, ja smišljam čime ću ga zasuti kada se, s kolobarima na dupetu, udostoji ući u dnevni boravak.

Kada je očajan, tada se izvlači opravdanjem kako Paka mora odvesti u šetnju. Pako je naš pas, nedefinirane vrste. Da nije tako opak, prolaznici bi ga pozdravljali s mic, mic. Taj se isti pas, kada mu Gazda otvori vrata, sjuri niz stubište poput razjarenoga bika kako bi nas zaštitio, kao da smo njegova telad. Tko ga primijeti dok je još u zraku, tomu djeluje poput minijaturne kravlje kože, skinute s parketa i katapultirane u dvorište, a ona pritom reži. Pako ne bira.

Zalijeće se prema svim dvonožnim i četveronožnim stvorenjima koje je podla sudbina dovela pred naše dvorište.

Jednoga dana tuda je prolazila grupica ljudi razgledavajući natisnute kuće u nizu, koje se doimaju poput izvrnute višekratnice. Bezbrižno su šetali i zastajkiivali čas kraj jedne, čas kraj duge kuće i s velikim zanimanjem promatrali, a potom i razmjenjivali utiske. Na njihovim licima ne vidjeh oduševljenje, nego čuđenje. Još su se jače začudili čim su začuli režanje strašne zvijeri.

Kada im bijaše nadomak, ugledali su klupko dlake koje im (ni uz najveći odraz) nije sezalo do koljena. Pako je skakao, zalijetao se u njih, režao i lajao iz „šapnih žila“. Gazda je doskakutao za njim i, nimalo lako, umirio narogušeno pseto. Ljubazno, s namještenim, neiskrenim osmijehom krivca, ispričao se ljudima opravdavajući i sebe i Paka, objašnjavajući im kako

„Pas koji laje, ne grize“.

Moja se majka ne bi složila s Gazdom, jer nju je svojedobno napao „štakoronogi“ drekavac pasje vrste i ugrizao ju

(srećom, na nogama je imala čizme), a na gazdaričino Ma neće vas!, bijesno je uzvratila:

- Ma ča neće, strila u nj zagrmila, kad već je!!!

Dakle, Gazda se usiljeno smiješio, a kada to nije upalilo, udario je u gromoglasan smijeh.

Budući da su neznanci i dalje ukopano stajali u mjestu, smrznutih lica, zapodjenuo je razgovor koji se mogao pretvoriti u monolog. Srećom po njega, nije. Zapravo, on je lukavac, uslužni manipulac koji toplim pogledom navodi na suradnju.

Naravno, uspio ih je otopiti. Isparavali su se dok su spuštali ručnu kočnicu i tapšali ga po ramenu, svi redom. (Crnka ga je tapšala i po guzi.) Vjerujem da ni sama nije bila svjesna gdje joj ruka počiva, jer je bila usredotočena na odgonetanje podrijetla čudne biljke koju gajim u vrtu.

Isusova krunica, nju mi je poklonila Sonja, ima čudne grane, političke. Svaka grana na svoju stranu, svaka što dalje od druge i svaka što dalje od korijena. Ponekad djeluje kao da je iz zemlje suknuo gezir, zelenkasto-smeđ, i zamrznuo se u zraku. Cvijet je, pak, lijep.

Svijetloplave latice, s bijelom krunicom i križastim tučkom, koji je malko uzdignut. Ne bih znala što je još na njemu lijepo, jer njegovo je trajanje kratko. Procvjeta i „odcvjeta“, a da to i ne opazimo. Ono što umanjuje grozotu odvratnog rasporeda grana jest plod koji se izrodi iz galopirajuće cvatnje. Veći je od oraha, a manji od limuna, nježne, narančaste boje. Kad bolje

promislim (i ako zanemarim boju), najsličniji je jednomu od dva sjemenika koji daju zahtjevne plodove.

Gazda se navio. Vjerojatno mu je guza još bridjela. A možda su se trnci razuzdali jer prašio je sve u šesnaest o asfaltu, o turizmu, križbolji, biznisu, o atomskoj bombi, pijančevanju, a kada je kod sugovornika nazreo prve znakove nestrpljenja, obasuo ih je paljbom iz vicomata.

Dok je hvatao dah, crnka je zagugutala:

-Oprostite, a koji je ovo cvijet?

-Ne znate!? – pogledao ju je blago prijekorno. – To je nizozemski kivi.

-Zar? Nizozemski kivi? Nikad nisam čula za nj. Je li jestiv? – upitao je pileći mozak.

-A, ne, ne. Služi isključivo kao ukras.

- Zanimljiv je. Baš je zanimljiv. Nabavit ću ga – pijukala je crnka.

Hm, umislila si je da ima kokošji mozak. A Gazda si je umislio da su njegove dosjetke svima razumljive i da je najdojmljiviji izvor humora, pa kako se ovaj put nitko nije nasmijao, da sakrije nelagodu, smrknuo se, sagnuo i pogladio Paka, koji je zadrijemao kraj njegove noge.

Razbudio je pakleno pseto, koje je instinktivno stalo režati i lajati.

-Slatki pas. Koje je vrste? – cvrkutala je crnka.

-Rotvajler – odgovorio je sasvim ozbiljnog izraza lica.

-Rotvajler??? – podviknuli su i zapiljili se u Gazdu, s nevjericom.

-Da, rotvajler, ali danas je u maskirnom odijelu – procijedio je i prasnuo u smijeh.

Konačno su shvatili s kim imaju posla.

Slavica Julka
ISTEK
VREMENA

TEVEKREČINA

Prije nekoliko dana Kruno i ja vozili smo se autobusom. Zrak je bio gust, *nedišeći*, jedan od onih dana kada se pitaš odakle su se u nosnicama stvorili nepropusni čepovi. Očekivao je da zapodjenem razgovor.

Kruno je najčešće zabavan, ali bogme zna biti i dosadan. Prosipa pamet. Lako je baratati teorijom, ali u praksi je to sasvim druga priča. Naprimjer, nema potrebe da mi on objašnjava ono što i sama već odavno znam, a to je da mene ne uništavaju događaji, već način na koji o njima razmišljam... panično, pretjerano, nerazborito. Kao da nisam upravo ja ta koja najtežu borbu vodi s mislima! Moja je glava vječita radilica—svađalica—zbrkalica. Kako kontrolirati misli? He-he, on bi na to odgovorio:

- Lako, to su tvoje misli. Kako vodiš ruku da uzme šalicu sa stola, tako možeš voditi i misli.

Hm, Kruno je prava gnjavaža. Eto, i sada, kada ga nema, ja razmišljam o njemu i njegovim riječima. Možda u dubini duše znam da je u pravu, a ja sam kokoška koja ne može izaći na kraj sa svojim mislima. Ili sa zbrojem svojim misli, količinom, kolotečinom, umokrečinom. Uf, umokrečina, a glođu me dva čira. Kažu da to nije od hrane (ni od bakterije), već se misli laganini spuštaju stubištem do dvanaesterca, a ja im pomažem cigaretama, kavom i nervozom.

I žderem sebe.

Sama.

Nisu mi potrebni veći žderači spokoja. I nema većih. No, pitam se zašto se trujem cigaretama.

Odmah izleti i protupitanje:

- A zašto ne?

Zašto da se borim protiv tih poroka kad me usrećuju? Kako biti sretna kad sam nesretna? E, može se. Zapalim cigaretu i treniram pluća. Što je uopće sreća? Nitko ne zna pravi odgovor, no nitko se i ne trudi biti sretan. Svi se prepuste rijeci života, a kada su u opasnosti, tada grakću. Često prekasno. Pa kažu: Važno je da si živ! Ma otkad to?! Meni je važno i kako živim. Nije život disanje. Ne, ne.

Život je udisanje i osjećanje zraka, kad ti klizi niz grlo i puni pluća. Tada se nasmiješiš i istisneš ga daleko pred sebe, pa ga opet pohlepno usrčeš. E to ti je život! Zrak na klackalici.

Ma kakvo disanje!?

Život je filozofija, nauka o klackanju. Onda sjedneš u park, u debeli hlad, prebaciš nogu preko noge i gledaš djecu koja bezbrižno i veselo klackaju svoj zrak. I uživaš punim, crnim plućima.

Eto, po tko zna koji put kaskam za nekontroliranim mislima. Hm, obaveze rješavam na vrijeme (težim savršenstvu... ili sam dovoljno dobra?). I žurim. Vječito žurim.

Nezaposlena *žurilica*. I što me još tišti? Ah, da, oprez. I distanca. Svi su mi ljudi na tome mjestu. Iza paravana. Tada sam sigurnija. A tko se stalno pazi... kamo dolazi?

Pred Tevekrečinu.

Zanimljivo mjesto. Tu provodim najveći dio vremena. Kao i većina stanovnika našeg planeta. Zurimo u čudotvorno staklo i živimo tuđu živost.

Ipak, neki dan dogodilo se čudo. Gužvale se *gužvice* ispred stakla. Nenaikla na napetost i sudaranje glasova, šćućurila sam se u kožnatome naslonjaču i napeto špijunirala dva komarca.

Prisluškivala sam njihovo krvoločno zujanje i njihov dogovor u odabiru žrtve, njihov skepticizam u vezi sa slatkoćom našega izgleda, a potom i razradu plana ubacivanja slamčice pod osunčanu, toplu kožicu, kako bi došli do uzburkane krvi koja je divljala očekujući bar jedan gol hrvatske reprezentacije. A zatim eksplozija, zaglušujući prolom oduševljenja:

- Toooo. tooooo, yesssss!!! Što je, Jean Clod!? A? A?

Hrvatska je dala gol. Francuzi pokunjeni. Pa nastavak iščekivanja. Gužvaju se *gužvice* u malčice boljem raspoloženju. Slani štapići, kikiriki, sjemenke... netaknuti. Zanohtice krvave, nokti izgriženi. Istina, do sljedećeg praska:

- Obaaaaa, oba su palaaaaaaaa!

Slijedili su zagrljaji, smijeh, nazdravljanje pivom. Moram priznati da je i moje srce plesalo balun od radosti, a klackalica zaklackala ubrzanim tempom. Nakon drugoga gola euforična *gužvica* odjurila je na veliki balkon (moj ponos i utočište).

Gazda, moj suprug, na brzinu je ispio par zadnjih kapi i usrkao posljednje bjeličaste mjehuriće piva s dna boce te u praznu bocu ubacio prvu raketu. Premda pirotehnička sredstva u tome razdoblju nisu dopuštena (danas više ne znam točno kada se odigrala utakmica, ali zasigurno nije u prosincu), upalio je fitilj. Raketa je jurnula i rasprsnula se, iz zemaljske perspektive... tik pored sunčeve korone, a sunčevo svjetlo nije umanjilo veličanstveno praskanje i kaskadu bezbroj krijesnica crveno-zlatne boje. Svjetlucaње „naših kometa“ dovelo nas je do vrhunca proslave pobjede nad Francuzima.

Gazdino kočoperenje i privlačenje pozornosti nisu bili zadovoljeni. Ne u potpunosti. U rukama je čvrsto i ponosno stiskao snop raketa koje prošle godine, na Silvestrovo, nije uspio ispucati, jer u elitnome restoranu, gdje smo dočekali Novu godinu, razulareno ponašanje nisu dopuštali. Dugo ga je (u procijepu između zbrajanja i oduzimanja, između zadovoljstva zbog bezbrižnosti i ljutnje zbog *neplatiša*, između gurmanstva i dijete) boljela praznina iz noći ludovanja, u kojoj su njegove rakete bile zapostavljene.

Današnji mu je dan bio svojevrsna zamjena i prikladno ispunjenje one nevidljive, svagdanje manje bitne, ali u ovom trenutku najvažnije praznine, a naša mu je reprezentacija podarila mogućnost da ju ispuni. U rukama je slavodobitno stiskao štapiće s raketama, poput jednog od one sedmorice veličanstvenih. Malčice udaljeni stajali smo mi, obični smrtnici, *pljeskači* u iščekivanju. Moglo nas se usporediti s natjecateljima na svjetskom atletskom prvenstvu, koji (ukočeni) očekuju pucanj i početak utrke.

Zurili smo u Gazdu razrogačenih očiju. Nokti su mu poplavili od pritiska na tanke daščice. Naravno, u praznu je bocu,

sporim, pompoznim pokretom, ubacio još jednu raketu, upalio fitilj i otrčao u pretrpani dio balkona, gdje smo bili natiskani, mi, obični promatrači, tek gledatelji, dok nam njegovo visočanstvo pruža doživljaj za pamćenje. Raketa je zaiskrila i projurila zamagljenim zrakom, ispraćena našim uzvicima oduševljenja. Svi smo grleno uzvikivali:

- Ajoj! Ajooooooooj! Sad ćeeeeee!

I taman kad smo vjerovali da je stigla do sunčeva ognja i da će eksplodirati, da će prsnuti svjetlucav, šarolik šlag... raketa je promijenila putanju i sjurila se u visoko ograđen susjedov vrt. Toga susjeda rijetko susrećem, ali nerijetko je namršten. Napeli smo kožu i nerve i iščekivali ono što se svakako moralo dogoditi... nepoželjno susjedovo gundanje. Hoće li imati razumijevanja? Barem za današnji dan? Čekali smo, kao kad se zaljulja ormar i na njemu jeftina boca vina, donesena iz Španjolske, a koja svojim neobičnim oblikom privlači poglede, pri čijim se odgovorima na pitanje gdje si je kupio praviš važan i ispređaš o njoj i što je istina i što si u trenutku izmislio, znajući da znatiželjnik ni u kojemu slučaju ne može provjeriti izmišljotine koje si razastro pred njega... e, kad se ta ista boca zaljulja, napeto očekuješ hoće li pasti. Zgrčiš cijeloga sebe, stisneš oči, i čekaš.

Tako smo i mi čekali. Ne zadugo, jer nakon naših uzvika: Ajoj, ajoj, ajooooj..., koji ne bjehu istozvučni prijašnjima (ton je bio drastično drugačiji, tiši), stigao nas je, onako potpuno skamenjene, srdit glas neidentificiranog hodajućeg objekta. Nisam bila sigurna odakle je došao. Dvojila sam je li zagrmio iza ruže puzavice ili iza visokoga, nefriziranog ružmarina. U svakome slučaju, iza gusto zakucane visoke ograde, lansiran je ljutit glas koji se prolomio zrakom i doskočio nas:

-Pozvat ću miliciju!

Istina, u nas se policija brine za red i mir, već skoro tri desetljeća, ali tko je toliko lud da ulazi u raspre dok je izložen pogibelji? Srećom, nije otišao dalje od prijetnje.

Pakleni štapići odloženi su na tavan. Teško da ćemo se više ikada usuditi posegnuti za njima.

Pusti vruga neka spava, pa makar i svjetluca bio.

Elavica Julka
ISTEK
VREMENA

TRIELIST

Dan je bio prekrasan, sunčan, proljetno mlak. Stefan je već nekoliko prijepodneva štihao zemlju, tvrdu od produljene zime. Pripremao ju je za sadnju i sisanje zelenog povrća. Laura, njegova bolja polovica, zabavljala se u kući s djecom, Lenom i Lovrom. Lena bi najesen trebala poći u školu, zato je svako jutro pomalo učila čitati i pisati velika slova. Lovro se uglavnom bavio raznim slagalicama i svojim malim voznim parkom.

Danas su Laura i Lena ranije završile svoje svakodnevne obaveze. Bilježnica je bila zaklopljena, a gotov ručak pušio se na štednjaku. Laura je podignula tacnu s toplim sendvičem i s dvije šalice čaja.

Već nekoliko dana, oko jedanaest sati, donosila bi Stefanu okrepu. Tako su ugrabili i malo vremena za odmor.

- Već je toliko sati? – upitao je Stefan vidjevši kako Laura sjeda za mali, drveni stol. Spustio je lopatu na betonski puteljak i sjeo Lauri nasuprot. Stara klupica zaškripala je pod njegovom težinom.

- Zadovoljan sam. Još dva-tri dana, i gotovo – reče Stefan – mada već pomalo gubim i volju i snagu. Umoran sam, a i ovo sunce dobroano prži i dodatno isušuje zemlju. Mah, završit ću, kad-tad.

- Pa prestani s radom – predložila je Laura. Zemlja se neće pomaći s mjesta. I sutra će biti tu.

– Pogledala ga je kao da joj je u tome trenutku sinula fantastična ideja. – Stef, mogli bismo poći na prvu ovogodišnju vožnju našim kruzerom – nasmijala se, jer govorila je o malom, maleckom brodiću. – Dan je topao, nebo je bistro, a jedini vjetar proizvodi naš dah. – Laura je pljesnula rukama, jer je ni nju samu iznenadila tako privlačna ideja. – Što kažeš? Hoćemo li?

- Može – složio se Stefan. – Ajmo se maknuti od kuće i rada. Udahnut ćemo malo svježeg morskog zraka i zabaviti se. Dok ja pokupim alat, odi pripremiti djecu. I obuj im gumene čizmice – dobacio je svojoj dobro raspoloženoj ženi.

Laura je otrčala u kuću iz koje su se prolomili uzvici oduševljenja. Stefanu se smješкао brk dok je zaključavao lokot na malenoj daščari, gdje je odlagao poljoprivredni alat.

Nakon otprilike sat vremena spuštali su se prema gradu. Javili su Bartolu, Laurinom ocu, kako planiraju provesti dan i pozvali ga da im se pridruži. Dogovorili su se da će ih on čekati preko puta Bountyja, na uglu pored kineske trgovine s mješovitom robom. Bartol se ugurao na zadnji sic, sjeo pored Lene, i avantura je mogla početi.

Brodić je bio vezan u Štinjanskoj lučici. Stefan je prošli tjedan skinuo s njega zaštitnu ceradu, očistio kabinu i brodić pripremio za prvu plovidbu. S osmijehom na licu gledao je kako Laura i njegovi pilići trčkaraju po molu. Plava pločica s imenom broda plijenila je pogled. Trielist, tako su nazvali brodić. I nemalo puta morali su davati objašnjenje ima li taj naziv ikakvo značenje. Naravno, spojili su početna slova svih članova svoje male obitelji i tako su osmislili ime za brodić, *tri el i st*.

Zakoraknuli su, spretno se dočekali na noge i raštrkali se po brodicu. Laura je pozvala djecu:

- Dođite, idemo u kabinu. Pustimo tatu i djeda da na miru pokrenu naš kruzer.

Dok je Stefan skidao i motao velike debele konopce, kojima je brodić bio privezan za obalu,

Bartol je izvanbrodski motor pričvrstio za krmu i upalio ga.

- Jeeeej! – Svi su povikali istovremeno. – Kruzer obitelji Lovrić kreće na nezaboravno putovanje!

- Laura, možete izaći iz kabine. Barka se više neće trzati i nema opasnosti da netko padne u more. Izađiteeee – dozivao ih je Stefan. – Pogledajte, djeco, ovo je otočić Jerolim. Dok smo bili mladi, mama i ja znali smo dolaziti u onu uvalicu – prstom je pokazao prema otoku. -

Donijeli bismo mali šator, hranu, karte i knjige, i izležavali se na toplom šljunku. Uživali bismo u miru i tišini koji su nas okruživali. Samo su nam ptičice cvrkutale s onih stabala iznad stijena.

- Da, da, a za natrag ste plivali do Puntičele – našalila se Lena.

Vozili su se nekih tridesetak minuta, lješkari na suncu, razgovarali, šalili se i natjecali tko će prvi pogoditi koje mjestašce vide u daljini. Lovro je počeo pokazivati blage znakove dosade.

Htio je otići do druge strane broda, do djeda, koji je na krmu upravljao motorom.

Stefan ga je podignuo u mali prolaz između kabine i metalne ograde i pridržavao, dok nije sigurno doskočio ispred djeda. Malac je sjeo na krmu, nekoliko rečenica izmijenio s djedom, a onda je ušutio i s očitom dosadom zagledao se u morskou pjenu.

- Tataaaa! – naglo je dozvao Stefana. – Ja bih opet došao do vas.

- Dijete drago, ne možeš hodati vamo-tamo – prigovarao je Stefan. – Poskliznut ćeš se i pasti u more, i postati slab objed morskim psima – smijao se Stefan. – No, u redu. Dođi, ali dosta je šetkanja po brodu.

Stefan se desnom rukom pridržavao za kabinu, a lijevu je pružio Lovri.

- Hajde, mangupe – rekao je. – Daj mi ruku.

Lovro se zaletio i skočio na uzvisinu pored kabine, zamahnuo desnom rukom, zanio se i preko ograde pao u more.

- Stani! – urlao je Stefan i rukom Bartolu davao znak. – Zaustavi barku! – viknuo je pri skoku u hladnu vodu.

Brodic je bio u pokretu kada je Lovro pao u more. Stefan nije bio siguran koliko su se udaljili od njega. Znao je da nema puno vremena. Lovro ne zna plivati, a njemu treba nekoliko minuta da dopliva do njega.

- Gdje si, sine? Izdrži. Tata dolazi po tebe – ponavljale su Stefanove uspaničene misli.

Velikim zamasima upustio se u borbu s vremenom i morem, odlučan da pobijedi. Ugledao je žutu jaknu-kabanicu, doplivao do Lovre, desnu ruku podvukao ispod Lovrina pazuha i privukao ga k sebi. Zapomagao je:

- Bartole, okreni barku! Dođite po nas!

U glavi mu je bubnjao luđački strah jer je Lovrino tijelo bilo beživotno. Nije se micao, nije disao. Svom snagom udarao je po moru i grabio prema brodici koja im se približavala.

- O, Bože - preklinjao je u sebi. – Nemoj mi ga uzeti.

Bartol se nagnuo preko ograde i Lovru izvukao iz vode. Malac nije davao znakove života. Lice mu je posivjelo, a obrazi i šake bili su ledeni. Stefan je uskočio u barku, pridigao Lovru, prebacio ga preko koljena i počeo udarati po leđima. Lovro nije reagirao. Kao krpa visio je s tatinih koljena.

Stefan ga je grčevitim pokretom spustio na leđa, blago mu je pridržao bradu, lijevom rukom stisnuo nosnice i kroz usta počeo upuhivati zrak.

- Laura! – zagrmio je pri udisaju. - Masiraj mu srce!

Laura je obje drhtave ruke spustila na Lovrinu žutu jaknicu, povrh grudnog koša, i počela pritiskati. Čuo se samo šum mora, Lenino jecanje... i huk smrti. Smrt je trajala, i trajala, a onda je Lovru ispustila iz zagrljaja. Dijete je počelo grgljati i u mlazovima izbacivati vodu kroz usta. Stefan je Bartolu uputio pogled olakšanja i naredio mu:

- Idemo kući. Morat ćemo Lovru odvesti u bolnicu, na pregled. Što prije. Kreni!

Laura je smrznutog Lovru stiskala u naručju, grijala svojim tijelom i vrelin suzama.

Lena je sjedila tik do njih i objumila ih objema rukama.

- Vidi ovo – suzdržano se osmjehnuo Stefan. Iz džepa je izvukao mobitel, iz kojeg se cijedila voda, i hitnuo ga u more.

Iz novčanika je izvadio osobnu kartu, bankovne kartice i mokre novčanice. Poput domina redao ih je po uskom plastičnom brodskom mostiću. Pogledavao je Lovru, kojemu se rumena boja pomalo vraćala u lice.

- Mama, spusti me – stao je gundžati je Lovro. – Ugušit ćeš me.

- U redu, ali ogrnut ću te dekićom. Vidiš da ti je odjeća mokra – rekla je Laura i otišla u kabinu po deku.

Bili su petnaestak metara udaljeni od obale, kada se Lena dosjetila:

- Tata, mogu li otplivati do obale?

- Ne možeš, dušo, more je hladno – narogušio se Stefan pri pomisli na netom proživljene stresove.

- Ma, nije. U plićaku je toplije. A vidiš kako sunce grije – nagovarala ga je Lena. – Skinut ću se u gaćice – a onda je molećivo pogledala Stefana – Mogu? Aaaaa, mogu? Samo dok vi privežete naš kruzerčić?

Stefan joj je rijetko mogao odoljeti kada mu se umiljavala bebastim glasićem.

- Možeš – rekao je, a onda pogledao zabrinutu Lauru. – Opusti se. Očito je Lovro dobro i nećemo trebati pomoć liječnika. Što nam se još lošega može dogoditi u ovom ludom danu?

Lena je odjeću bacila do maminih nogu, popela se na rub brodića i poletjela kroz zrak. Svima su živci pomalo popuštali, jer fokus je bio na Leni, koja je ciktala od sreće i ručicama pljeskala po površini mora.

Svi su se u isti glas nasmijali, jer je napravila simpatičnu grimasu kada su joj kapljice poprskale oči.

- Tata, mama, gledajte – dozivala ih je vesela Lena. Podignula je obje ruke u zrak i viknula –

Utopit ću seeeee!!! – i nestala ispod površine vode.

- Ne podsjećaj nas – s prijekorom u glasu doviknula joj je Laura, i nasmijala se.

Lena je stajala u pličaku. Nogama se još jednom odrazila od šljunka, izletjela iz vode, podignula ruke i ponovno viknula:

- Upomoć! Utapam seeeee.

Laura, Stefan i Bartol bili su usredotočeni na Lenino glupiranje. Štoviše, nakon pretrpljenog šoka, Lenina zafrkancija djelovala im je kao melem za živce... sve dok krajičkom oka nisu opazili Lovru.

Čučao je na rubu broda, umotan u deku i unezvijereno piljio u Lenu.

A onda je kriknuo:

- Lenaaaa, ja ću te spasiti! - ... i skočio je u more.

Slavica Juhos
ISTEK
VREMENA

PEHISTICA

Tara je u zamagljenoj kupaonici sušila kosu pazeći da bude na dovoljnoj udaljenosti od Eme, koja je na masne obraze nanosila puder u prahu.

Iz Emine noge virile su šipke, nalik na krovnu antenu. Potkoljениčna njezina kost bila je slomljena na dva mjesta, no lijepo je zarastala. Njih su dvije došle do zaključka da i Ema konačno može izaći iz kuće i poći na svečanu večeru, koja se trebala održati u hotelu Histria.

Sinoć, na dodjelu nagrada i na koncert povodom malonogometnog turnira Đoser, Tara nije dopustila Emi da pođe s njom. Veliku opasnost predstavljala je i gužva i strka. Tara se bojala da bi netko mogao slučajno zapeti za šipke koje vire iz Emine noge. No, večeras ih ništa neće spriječiti da zajedno odu zabaviti se.

Ema se nećkala, ali Tara je bila uvjerljiva:

- Kćeri, ne boj se. Sjedit ćeš za stolom, večerati i promatrati kako raspoloženo društvance Park Avenije 69 pleše. Ništa lošega ne može ti se dogoditi.

- Ah, s tobom i samo sjedanje u auto predstavlja rizik – bockala ju je Ema aludirajući na Tarine uzastopne čudnovate nezgode.

- Ma možeš zamisliti? – jadala se Tara. – Već tjedan dana ozljeđujem se na najneobičnije načine - i počne nabrajati – udarila sam nogom u fotelju i slomila mali prst, iz rerne sam vadila gratiniranu tjesteninu i opekla tri prsta... Što još? – pita

Tara. – Ah, da, čupala sam obrve i pincetom uštipnula kožicu, pala sam preko psa i zamalo glavom puknula u zid. Eh, vidiš, tu je bila sreća u nesreći. Pala sam kao klada, a nisam se polomila. Zaradila sam tek nekoliko modrica – zaključila je Tara i odustala od nabranjanja nezgoda koje su joj se naredale prethodnih dana.

- Ajde, za desetak minuta stići će tata. Nemoj da nas zatekne u kupaonici – rekla je Tara i dodala – a i ne da mi se ostaviti te samu. Znaš da sam paranoična zbog te tvoje noge. No brinem se zbog tate. Pretpostavljam da će umoran doći s puta. Venecija i nije baš tako blizu, a šef mu nije dao slobodan dan. Jadničak, prijepodne je radio u hali, a nakon posla krenuo na put.

S međukata sišle su u dnevni boravak, skupile mobitele, novčanike i ostale neophodne stvarčice i njima napunile torbice.

- Morat ćemo se malo toplije obući – primijetila je Tara. – Ova bura puše kao luda. Bacila je pogled kroz prozor jer su joj pažnju privukla svjetla koja su se približavala ogradi.

- Evo ga tata – uzbuđeno je uzviknula Tara i izletjela iz kuće.

Srećom, Lukas nije izgledao, niti se osjećao umorno. Bio je radostan i nasmiješen. Kako i ne bi kada već dva mjeseca nije vidio svoje curke. Tara mu je prišla, stisla se u njegov zagrljaj i rukama mu trljala leđa.

- Pazi! Nemoj! – bolno je uzviknuo Lukas i odmaknuo se korak od Tare.

- Što ti je? – upitala je začuđeno.

- Gluparije se ne događaju samo tebi – nasmijao se Lukas. – Darin je iz rerne izvukao vrelu pizzu i, dok ju je prinosio stolu, skliznula mu je s protvana i zalijepila mi se za leđa.

- A ti si po običaju bio gol – predbacila mu je Tara – kao seljo. Pa kako ti usred zime, samo u potkošulji, može biti pretoplo? Zadigla mu je majicu i ostala zatečena vidjevši velik, crveni krug, u obliku pize.

- E, ljudi moji! – iščuđavala se Tara. – No, ne brini, opekotina nije strašna. Crvenilo će proći samo od sebe. Što je, dragi? Nisi valjda i ti postao pehist – pokušala se našaliti.

Lukas se uputio na kat. Nije imao puno vremena. Morao se istuširati, obrijati, obući svečaniju odjeću i prije otvaranja diska stići u Medulin.

- Lukas, mi idemo! – viknula je Tara. – Znači, mi idemo u Histriju, a nakon večere i koncerta dolazimo u Medulin. Dogovoreno?

- Da! – uzvratio je Lukas iz kupaone. – Čuvajte se!

Tara se spuštala stubama pazeći na Emu koja se jednom rukom pridržavala za ogradu, a drugom rukom oslanjala na štaku. Udobno su se smjestile u „peglicu“ i Tara je okrenula ključ u bravi. Do nje su iz motora dopirali frustrirajući zvukovi, ali ni nakon bezbroj pokušaja nije uspjela upaliti crvenu krtiju. Postalo joj je jasno da se ova mala mrcina nema namjeru pokrenuti. Nije joj preostalo ništa drugo nego zamoliti susjeda Eugena da ih prebaci do hotela.

Na Lukasa nije mogla računati, jer je on htio u Medulin stići na vrijeme, da ne razočara prijatelje.

Eugen je zaustavio auto točno ispred ulaza u Histriju. Tara i Ema ušle su u hotel, prošle pokraj ogromnog, ostakljenog šanka i na vratima velike sale ugledale Bernardu i Nadu.

- Aaaa, lutkice – Nada se obratila Emi – i ti si došla! Bravo, neka si.

Pogledala je sad već pomalo potištenu Taru i sućutno upitala:

- Kako si? Svakoj nevolji jednom dođe kraj. Od večeraaaa – pompozno je objavila – nema više lomova u događanjima! – Glasno i izvještačeno se nasmijala i odvela ih do stola s njihovim imenima.

Večer je započela neočekivano lijepo. Nakon svih stresova Tara se uspjela opustiti ugodno čavrljajući s Emom i prijateljicama, sve dok se na pozornici nije pojavio Mladen Grdović.

Većina odlično raspoloženog društva pohrlila je na podij.

Tara je otpila gutljaj sivoga Pinota, koji joj je večeras posebno prijao, i nagnula se prema uzbuđenoj Emi:

- Idemo plesati? – predložila je vinom osokoljena Tara. – Stat ćemo podalje od svih. Nemoj se bojati. Hajde, uzmi štaku u ruku – nagovarala je Emu.

Stale su pored dragih ljudi koji su im se s odobravanjem osmjehivali. Ema je zanjihala gornji dio tijela, a Tara je obje

ruke podigla prema Grdoviću i grleno zapjevala. Već nakon prvih minuta osjetila je nelagodu.

Do nosnica joj je dopro neugodan miris. Baš neugodan, jer se miješao s mirisom parfema, kojim su se njezine prijateljice obilato nalijevale. „Netko se nije istuširao“ pomislila je s gađenjem. Ipak, neki čudan osjećaj nije joj dao mira. Približila se Emi, usta primakla njezinim ušima i, da nadgasa Grdovića, viknula je:

- Dođi, idemo sjesti, molim te. Objasniti ću ti za stolom.

Čim su sjele, Tara se ogrnula crnim kaputom. Ogledavala se, da netko ne vidi što će učiniti, a onda je spustila glavu, nos gurnula pod kaput i omirisala vlastita pazuha.

- Smrdim! Ja smrdim! – uzrujano je došapnula Emi.

- Ma nije moguće – umirivala je Ema mamu. – Da nisam bila s tobom u kupatilu i da nisam vidjela kada si se tuširala i kada si pod pazuha našpricala deodorans protiv znojenja, možda bih ti povjerovala.

Tara je rukom pozvala Bernardu da dođe do njih. Zamolila ju je da je otprati do toaleta.

- I ja idem s vama – energično je rekla Ema i dohvatila štaku.

Tara je žurno ušla u WC. Njuškala je svoja pazuha, bez straha da će je netko s čuđenjem odmjeravati. Adrenalin joj je zarumenio obraze... i pritisnuo mjehur.

Nakon šnjofanja i obavljene male nužde, izašla je iz WC-a i plačljivim glasom pogledavala čas Emu, čas Bernardu.

- Da!, ja smrdim! Ništa mi nije jasno, ali s obzirom na prethodne dane, i događaje, ne čudim se – ironično se osmjehnula i dodala – ah, da... i dobila sam menzis. Deset dana ranije!

- Koja si ti pegula – grozila se Bernarda i sa strahom u očima zurila u Taru, kao da je pegulizam zarazna bolest.

Tara se dvoumila hoće li nekoga zamoliti da ih vrati kući ili će zbog Eme izdurati do kraja večeri. Prevagnula je želja da Emi ne pokvari večer kojoj se toliko radovala budući da je nakon prometne nesreće jadno dijete neprestano bilo u kući.

- Ništa, idemo sjesti – rekla je. – Za menzis sam se snašla u WC-u, a za stolom ću sjediti u kaputu. Reći ću da mi nije dobro, ili da mi je hladno – a zatim se šeretski nasmiješila Emi – i ići ćemo u diskač.

Negdje iza pola noći društvo se uskomešalo. Došlo je vrijeme polaska u Medulin.

Pri kratkom dogovoru Kikija je zapala dužnost da poveze Taru i Emu. Kiki je bio suprug Nadine sestre Mirte. Svi zajedno izašli su pred hotel. Kiki im je doviknuo:

- Pričekajte me upravo na tome mjestu. Nemojte da vas moram tražiti – i otrčao je do svojeg metalno-crvenog ponosa. Tara, Ema i Mirta veselo su pozdravljale kolonu automobila, koja je prolazila ispred njih.

Prijatelji su otvarali prozore i svi odreda mahali. Ipak, odahnule su kada su primijetile svjetla crvenog automobila dok im je bura fijukala pored uha i opako se probijala do njihovih kostiju.

Bilo je pakleno hladno.

Kiki se dovezao do njih, nastavio voziti kružnim tokom, odvezao se putom odakle je i došao te nestao u daljini.

- Što radi?! – iščuđavala se vidno uznemirena Mirta. – Pa nije valjda bez nas pošao u Medulin??? – A tada je pogledala Taru, s nevjericom u očima, i podbola je: - Je li tvoj pehizam prijenosan?! Muž me zaboravio na parkiralištu! Dobro vas, ali mene?!?!?!?

Kiki je zinuo od čuda kada je stigao u disko i kada ga je Lukas upitao:

- Gdje su moje djevojčice?

- Bi li povjerovao da sam zaboravio na njih!!! – bjesnio je Kiki ne shvaćajući kako mu se to moglo dogoditi. – Ne brini, jurim po njih. Joooj, nadrljao sam. Mirta će me ubiti! – mrmljao je dok se probijao prema izlazu.

Nakon dosta vremena ukrcao je promrzle putnice, koje su šutjele, rumenih obraza uronjenih u ljutnju, sve dok konačno nisu stigli do diska. Uzastopne nevolje Tari su začepile usta.

Jedino što je željela bio je povratak kući. Što se veoma brzo i dogodilo, jer je ubrzo sat otkucao tri puta i Lukas više nije morao ubirati propusnice i kupljene karte.

Čim su stupili u predsoblje svoje kuće, pozdravili su se i uspeli se svatko u svoju sobu želeći što prije zaspati i zaboraviti ovu večer. I nekoliko prethodnih dana.

Sljedećeg jutra Taru je probudio miris tek skuhane kave. Bilo je skoro podne, ali razmišljala je da bi najradije u krevetu ostala još godinu dana. Minimalno. Valjda bi nevolje, i sjećanja na njih, do tada prošle.

Pospana, spustila se u kuhinju, u veliku šalicu nalila si je vruću kavu, u nju sipnula podosta mlijeka i izašla na terasu. Bura je prestala puhati, dan je bio ugodan, a ona utopljena debelom kućnom haljinom.

Zavalila se u stolicu, cigaretu prinijela ustima i, dok se počela prisjećati stravičnih događaja, kresnula je upaljač.

Dvadesetak centimetara dugačak, uski plamičak, suknuo joj je pored nosa i zapalio ionako kratke šiške. Na tlo je bacila cigaretu i upaljač, odskočila sa stolca, stala se lupati po glavi i histerično urlikati. Lukas je, čuvši vriskove, dotrčao do nje. Uhvatio ju je za lakat i prestravljeno vikao:

- Što ti je? Što se dogodilo? Tara! – a onda je omirisao zrak, nagnuo se do visine Tarine glave i upitao – Što to smrdi?

- Zapalila mi se kosa! Eto što! – očajavala je Tara uspješno ugasivši vatru na glavi. – Ne mogu više! Poludjet ću! Kada će ova noćna mora prestati?! – jecala je, rukavom brisala suze i glasno šmrcala.

Lukas je prasnuo u smijeh.

- Oprosti, draga, ali ovo je previše. Ha-ha-ha, dovedeni smo pred zid smisla. Nema dalje.

Pokušavao se suzdržati od smijeha, ali pri pogledu na Tarino čelo i do kože spržene šiške, uhvatio se za trbuh i grcao od smijeha. Tara je kratko vrijeme prijekorno piljila u njega, a onda su joj se slane suze počele pretvarati u slatke.

- A-ha-ha, doista, što nam drugo preostaje? – grgljala je Tara, pridržavajući se za Lukasovo rame. – Ha-ha-ha, da smo se nasmijali već kod prve nezgode, možda bih danas imala šiške.

Bilješka o autorici:

Slavica Juhas objavila je trinaest zbirki pjesama: Moj dvoboj (2004), Crveni snovi (2004), Slane kiše (2005), Bijeli papaveri (2005), Nikada nisam (2006), Bulevar umišljaja (2006), Nebeska frula (2007), Vrata vječnosti (2009), Tvoj anđelak (2018), Šaptom napisano (2018), Spakirani osjećaji (2019), Ruševine Ganglota (2020) i "Viktorijin plač" (2021).

Njezinu pjesmu Nepoželjni stanari uglazbio je Dražen Zečić, a pjesme Trenutak slobode, Posljednji stih, Medeno srce, Ljepota žmirkanja, Nemojte jecati, Jučer, danas, stranac, Dijagnoza: ljubav, Ljubavni kvadrat i U tamnici svojoj uglazbio je Boris Petrov.

Zbirke Tvoj anđelak, Spakirani osjećaji, Šaptom napisano, Bulevar umišljaja, Nikada nisam, Vrata vječnosti, "Ruševine Ganglota" i "Viktorijin plač"; objavljene su i u digitalnom izdanju.

Nakon natječaja, njezine pjesme uvrštene su u zbirke Erato '04 (2004), Susret riječi (2006, 2007, 2008), Jučer bih umro za te, a danas jer te nema (2004), Uvijek kad pomislim na tebe (2005), Pjesmom protiv zaborava (2013), Lahor stihova (2018), Snovi sjećanja 3 (2018), Stihovi duginih boja (2019), Stihovi duginih boja 2 (2019), More na dlanu (2019), Večer poezije Srce Isusa i Marije (2019), Poezija zlatnih stihova (2019), Svjetski festival poezije (2019), Biseri na dlanu (2019),

Zagreb na dlanu (2019), Najljepše ljubavne pjesme (2019), Jesenja sonata (2019), Svim na zemlji mir veselje (2019), S ljubavlju, Dea (2019), Slavonija na dlanu (2019), Otisci naših stopa (2020), Valentinovo (2020) i Zimske priče 2 (2020).

Sadržaj:

SVJEDOCI GRIJEHA	04
OKAMINA	05
ISTEK VREMENA	06
KNJIŠKI POSTAMENT	07
VOJNA	09
NA KOLODVORU UTJEHE	11
BJEGUNAC SLOMLJENOG SRCA	13
LIFE LINE	16
NESREĆA U SREĆI	17
LJUBAV VENERINA	19
KRILA I PATIKE	20
ŠKRGUT OGORČENJA	21
VIŠE NO ŠTO ME SE PITA	22
LENTE HAZARDERKE	23
MAŠTIN MAMAC	25
PLANET MAKAKIJA	27
VRTIREPKA	28
LAURA BLEK	29
POGIBIJA TUGE	30
HOĆU LI?	31
DOM PALOG ANĐELA	32
KADA SKRŠI ME DAN	33
ZBOGOM TEBI I PJESMI	35
PJESNIK BEZ DUŠE	38
AREALA	39
NE ZADRŽAVAJ ME	40
DOMBALON	42
EGOFRIKOLINA	44

<i>STARAC I DIM</i>	46
<i>PJESNIK BEZ STIHA</i>	48
<i>PUCANJ IZ PAMĆENJA</i>	50
<i>BEZOSJEĆAJAN POGLED</i>	51
<i>OFELIJA</i>	59
<i>SRETAN TI PUT</i>	69
<i>NEMOJ PRIČATI</i>	79
<i>IZGAŽENI</i>	85
<i>PLAVA KRUNICA</i>	95
<i>BAŠ MI JE LIJEPO</i>	99
<i>PETNAEST I TRIDESET</i>	107
<i>LOVELA</i>	111
<i>DVA BUKETA CRVENIH RUŽA</i>	119
<i>KUKUMAVKA</i>	127
<i>BINGOFON</i>	135
<i>AH, TE ŽENE</i>	143
<i>BEZOBZIR</i>	151
<i>FOŠKA</i>	161
<i>NEHOTICE</i>	171
<i>KRUH NAŠ SVAGDANJI</i>	177
<i>TEVEKREČINA</i>	187
<i>TRIELIST</i>	195
<i>PEHISTICA</i>	205
<i>BILJEŠKA O AUTORICI</i>	214
<i>SADRŽAJ</i>	216

Prilog – Ugovor o korištenju digitalnih knjiga

Digitalne knjige by Impero present dopušteno je koristiti samo za osobne potrebe korisnika, čime želimo izbjeći bilo kakvu mogućnost zlorabotrebte autorskih prava autora knjige. Korisnici ih mogu slobodno pregledavati, kopirati, umnožavati te pokazivati i slati prijateljima ili svim onim za koje misle da bi ih takvo što moglo zanimati, no svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga ostaje isključivo i nepovredivo pravo stranice www.digitalne-knjige.com.

*Nenad Grbac iz Zagreba, kao nakladnik, s jedne strane (u daljnjem tekstu: nakladnik) i posjetitelj stranice www.digitalne-knjige.com kao korisnik usluge (u daljnjem tekstu: korisnik) zaključuju klikom na link *Prihvaćam ugovor o korištenju knjige prije njezina preuzimanja(download), sljedeći:**

UGOVOR O KORIŠTENJU DIGITALNIH KNJIGA by IMPERO present

čl. 1.

Ugovorne strane su suglasne da se digitalnim knjigama nakladnika korisnik može koristiti samo za osobne potrebe, pri tome ničim ne ugrožavajući autorska prava nakladnika i pisaca koji su nakladniku dali suglasnost da objavi njihovo djelo.

čl. 2.

U skladu s prethodnim člankom, korisnik knjigu može pregledavati, kopirati, umnožavati i slati svima onima za koje

smatra da bi ih knjiga mogla zanimati, a nije mu dopušteno mijenjati sadržaj knjiga, dopunjavati ga, kao ni bilo kakva izmjena u izvornome kodu knjiga (bilo u binarnom ili izvršnom obliku).

čl. 3.

Ugovorne strane su suglasne da je svaka druga vrsta distribucije digitalnih knjiga nakladnika zabranjena odnosno isključivo i nepovredivo pravo nakladnika.

čl. 4.

Slijedom prethodnog članka zabranjena je bez znanja i suglasnosti nakladnika i pisaca bilo kakva komercijalna ili reklamna upotreba digitalnih knjiga, njihovo korištenje u državnim i privatnim ustanovama (fakultetima, školama, knjižnicama, knjižarama i slično).

čl. 5.

Temeljem članka 3. ovoga ugovora zabranjena je i distribucija digitalnih knjiga nakladnika putem elektroničkih medija i Interneta.

čl. 6.

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme, a sve sporove proizašle iz njega ugovorne strane će nastojati riješiti sporazumno, dok se u suprotnome ugovara stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Slavica Juhas

ISTEK VREMENA

(zbirka pjesama i priča)

Vlastita naklada

Nenad Grbac

Srednjaci 22, Zagreb
Mob: 099 / 599-24-34

E-mail: digitalne.knjige@gmail.com

Juhas, Slavica

ISTEK VREMENA

(zbirka pjesama i priča)

www.digitalne-knjige.com

ISBN 978-953-354-291-1

Bilješka o autorici:

Slavica Juhas objavila je trinaest zbirki pjesama: **Moj dvoboj (2004), Crveni snovi (2004), Slane kiše (2005), Bijeli papaveri (2005), Nikada nisam (2006), Bulevar umišljaja (2006), Nebeska frula (2007), Vrata vječnosti (2009), Tvoj anđelak (2018), Šaptom napisano (2018), Spakirani osjećaji (2019), Ruševine Ganglota (2020) i "Viktorijin plač" (2021).**

Njezinu pjesmu **Nepoželjni stanari** uglazbio je **Dražen Zečić**, a pjesme **Trenutak slobode, Posljednji stih, Medeno srce, Ljepota žmirkanja, Nemojte jecati, Jučer, danas, stranac, Dijagnoza: ljubav, Ljubavni kvadrat** i **U tamnici** svojoj uglazbio je **Boris Petrov**.

Zbirke **Tvoj anđelak, Spakirani osjećaji, Šaptom napisano, Bulevar umišljaja, Nikada nisam, Vrata vječnosti, "Ruševine Ganglota" i "Viktorijin plač"**; objavljene su i u digitalnom izdanju.

Mnoge njene pjesme uvrštene su razne zajedničke zbirke poezije